

DE NATIONALE
ASSEMBLÉE
VAN DE REPUBLIEK SURINAME

Onafhankelijkheidsplein 10 / Henck Arronstraat 2-4 & 6
Paramaribo, Suriname | Tel.: +597 475-180 (Centrale) | www.dna.sr

DNA no. 2040/25

Paramaribo, 19 december 2025

Aan de President van de
Republiek Suriname,
Mevrouw drs. J. Geerlings - Simons

Betreft: initiatiefvoorstellen

Mevrouw de President,

Ter voldoening aan het gestelde in artikel 82 van het Reglement van Orde voor De Nationale Assemblée doe ik U ter kennisneming toekomen het bij De Nationale Assemblée ter aanvaarding ingediend initiatiefvoorstellen:

- houdende regels terzake de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheden van het Hof van Justitie, ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet (Wet Hof van Justitie). (Ingediend d.d. 18 december 2025, door het lid : A. Gajadien).
- houdende regels terzake de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheden van het Openbaar Ministerie, ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet (Wet Openbaar Ministerie). (Ingediend d.d. 18 december 2025 door het lid: A. Gajadien).

De Voorzitter van
De Nationale Assemblée,

Dr. h.c. ir. Michael Ashwin Adhin

Cc: De Vice-President van de Republiek Suriname

Bijlage: 2

JurO/RR

Paramaribo, 18 december 2025

Aan: De Voorzitter van De Nationale Assemblée

Dr. Ir. M.A.S. Adhin

Onafhankelijkheidsplein no. 10

Paramaribo

Van: Initiatiefnemer Wet Hof van Justitie en Wet Openbaar Ministerie

Betreft: Verzoek tot voortzetting behandeling initiatiefwetten en aanpassing
initiatiefnemers

Geachte voorzitter,

Ondergetekende, Gajadien A., lid van De Nationale Assemblée, verwijst hiermede naar het schrijven d.d. 15 december 2025, geregistreerd onder agendanummer 2001/25, betreffende de behandeling van initiatiefwetten uit de vorige zittingsperiode.

Middels dit schrijven brengt ondergetekende de onderstaande initiatiefwetten, die voorheen gezamenlijk werden ingediend door de leden Gajadien A. en Bee M. opnieuw onder uw aandacht. Aangezien de heer Bee M. thans geen deel meer uitmaakt van De Nationale Assemblée, dient ondergetekende deze initiatiefwetten wederom in om behandeld te worden.

DE NATIONALE ASSEMBLÉE
INGEK. 18 december 20 25
AGENDA NO. 2024/25
VERWEZEN NAAR _____

DE NATIONALE ASSEMBLEE

50

INGER.

AGENDA NO.

VERWEZEN NAAR

Ter overvloede gaat het om de:

1. Initiatiefwet houdende regels terzake de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheden van het Hof van Justitie, ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet (Wet Hof van Justitie);
2. Initiatiefwet houdende regels terzake de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheden van het Openbaar Ministerie, ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet (Wet Openbaar Ministerie).

Hoogachtend,

A. Gajadien

Initiatiefvoorstel: krachtens artikel 78 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no.157), ingediend d.d. 18 december 2025 door A. Gajadien, lid van De Nationale Assemblée, **houdende regels terzake de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheden van het Hof van Justitie, ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet (Wet Hof van Justitie).**

Paramaribo, 18 december 2025

De initiatiefnemer:

A.Gajadien

Aan: De Nationale Assemblée

**WET van,
houdende regels terzake de inrichting,
de samenstelling en de bevoegdheden van
het Hof van Justitie, ter uitvoering van
artikel 138 van de Grondwet
(Wet Hof van Justitie)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat in het kader van de vernieuwing van de regelgeving met betrekking tot de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheden van de Rechterlijke Macht, ter verhoging van zijn onafhankelijkheid, effectief en doelmatig functioneren, alsmede van de ondersteunende diensten van de Rechterlijke Macht, het wenselijk is met betrekking tot het Hof van Justitie nieuwe regels vast te stellen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Definities

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. Hof van Justitie:	1. de instantie belast met het toezicht op de organisatie van de rechtspraak;
2. het gerecht in tweede aanleg als bedoeld in artikel 23 lid 1 onder b;
b. President:	de President van het Hof van Justitie van Suriname;
c. Procureur-Generaal:	de Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie;
d. Minister van Financiën en Planning:	de Minister belast met de aangelegenheden betreffende de staatsbegroting en het algemene begrotingsbeleid, alsmede het rechtmatig en doelmatig beheer van de financiële middelen en de verantwoording daarvan;
e. Directeur:	de Directeur van het Bureau Hof van Justitie;
f. Rechterlijke Macht:	de Zittende en de Staande magistratuur;
g. Rechterlijke ambtenaren:	de leden van de Zittende magistratuur;
h. Zittende magistratuur:	de President, de Vice-Presidenten, leden en leden-plaatsvervanger van het Hof van Justitie;
i. Staande Magistratuur:	de Procureur-Generaal, de advocaten-generaal, de

- hoofdofficieren, officieren, substituut-officieren;
- j. Gerechten in eerste aanleg: de gerechten als bedoeld in artikel 20 lid 1;
 - k. Gerechten in tweede aanleg: de gerechten als bedoeld in artikel 23 lid 1;
 - l. Bureau: het Bureau Hof van Justitie belast met de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 37;
 - m. Bestuur van het Hof: het bestuur als bedoeld in hoofdstuk IV;
 - n. Hofvergadering: de hofvergadering als bedoeld in artikel 18;
 - o. Gerechtsambtenaren: de personen op basis van een aanstelling of een arbeidsovereenkomst werkzaam bij het Bureau Hof van Justitie, niet met rechtspraak belast;
 - p. Kantongerecht: het gerecht voor geringe vorderingen in eerste aanleg;
 - q. Rechtbank: de instantie die in de eerste en tweede aanleg zaken behandelt en beslissingen neemt in enkelvoudige of meervoudige kamer.

De rechterlijke Macht in het algemeen

Artikel 2

De tot de Rechterlijke Macht behorende gerechten zijn:

- a. het Kantongerecht;
- b. de Rechtbank;
- c. het Hof van Justitie.

Artikel 3

De rechtsmacht omvat:

- a. in burgerlijke zaken de kennisneming van alle twistgedingen over eigendom of daaruit voortspruitende rechten, over schuldvorderingen en andere burgerlijke rechten;
- b. in strafzaken de kennisneming en de berechting van alle strafbare feiten;
- c. hoger beroep in tuchtzaken van verschillende beroepsgroepen;
- d. de berechting van geschillen over bestuursrechtelijke zaken met in begrip van belastingzaken, tenzij bij wet de kennisneming is opgedragen aan bijzondere rechtscolleges waarin een of meer leden van het Hof van Justitie zitting hebben.

Artikel 4

- 1. De rechtsmacht in burgerlijke en strafzaken wordt uitgeoefend door de gerechten in eerste en tweede aanleg, behoudens in de gevallen waarin de rechtsmacht in strafzaken aan een andere rechter of rechtscollege is opgedragen.
- 2. Het Hof van Justitie houdt toezicht op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen.

Artikel 5

1. Tenzij bij wet anders is bepaald, zijn de zittingen, op straffe van nietigheid, openbaar.
2. De behandeling van zaken van familierechtelijke aard alsmede zedendelicten geschiedt achter gesloten deuren.
3. Om gewichtige redenen kan het onderzoek ter zitting geheel of gedeeltelijk plaatsvinden met gesloten deuren. In het proces-verbaal van de zitting worden de redenen vermeld.
4. Op straffe van nietigheid worden uitspraken in het openbaar gedaan en bevatten zij de gronden waarop zij steunen.

Artikel 6

Wanneer aan een gerecht een geschil is voorgelegd waarvan de oplossing betrekking heeft op een vraag betreffende de interpretatie of toepassing van het Verdrag van Chaguaramas, zal het gerecht, indien dat gerecht meent dat een uitspraak over de vraag noodzakelijk is om tot een beslissing te komen, betreffende vraag verwijzen naar het Caribische Hof van Justitie alvorens een oordeel te vellen.

Artikel 7

1. Onverenigbaar met het bezoldigd lidmaatschap van de Rechterlijke Macht is:
 - a. de betrekking van advocaat of notaris;
 - b. het drijven van handel, het doen van nering of het uitoefenen van enig beroep, zelfs al geschiedt dit op naam van de partner of door een tussenpersoon. Van deze bepaling mag de President dispensatie verlenen aan hem die tijdelijk met de waarneming van een rechterlijke betrekking belast wordt;
 - c. elk openbaar bezoldigd ambt met uitzondering van het verzorgen van onderwijsactiviteiten. De President beslist in geval van twijfel of enige openbare bediening een bezoldigd ambt is.
2. Rechterlijke ambtenaren, aan wie slechts een vergoeding wordt toegekend, worden, met betrekking tot dit artikel, niet voor bezoldigd gehouden.

Artikel 8

1. Een rechterlijk ambtenaar die een met zijn rechterlijk ambt onverenigbare betrekking, bediening of ambt aanvaardt, houdt van rechtswege op lid van de Zittende Magistratuur te zijn.
2. Met de aanvaarding van het lidmaatschap van de Zittende Magistratuur wordt de benoemde geacht afstand gedaan te hebben van elke daarmee onverenigbare betrekking.

Artikel 9

1. Echtgenoten, bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad mogen niet tegelijkertijd werkzaam zijn bij hetzelfde gerecht. Zij mogen evenmin in eerste of verdere aanleg betrokken zijn bij de behandeling van en/of de beslissing in dezelfde procedure of tegelijkertijd lid zijn van het Bestuur.
2. Met echtgenoten worden gelijkgesteld twee personen tussen wie een duurzame, affectieve liefdesrelatie bestaat.

Artikel 10

1. De rechterlijke ambtenaren leggen, elk naar de wijze van zijn godsdienstige gezindheid, voor het aanvaarden van hun ambt de volgende eed (belofte) af: "Ik zweer (beloof) trouw aan de Republiek Suriname en gehoorzaamheid aan de wetten". "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig" ("Dat belooft ik").
2. Alvorens tot die eed of tot die belofte te worden toegelaten leggen zij de volgende eed (verklaring en belofte) van zuivering af: "Ik zweer (verklaar), dat ik middellijk noch onmiddellijk onder welke naam of onder welk voorwendsel ook, tot het verkrijgen van mijn aanstelling aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven. Ik zweer (beloof), dat ik nimmer enige giften of geschenken hoegenaamd zal aannemen of ontvangen van enig persoon, van wie ik weet of vermoed, dat hij in een rechtszaak is of zal worden betrokken, in welke mijn ambtsverrichtingen zouden kunnen te pas komen". Zo waarlijk helpe mij God Almachtig. ("Dat verklaar en belooft ik").
3. Indien van twee rechterlijke bedieningen een als bijkomende bediening aan de andere verbonden is, wordt volstaan met de eed of de belofte bij de aanvaarding van de bediening, waaraan de uitoefening van de bijkomende bediening verknocht is.
4. De eden of beloften en verklaring, worden afgelegd ten overstaan van de President van de Republiek Suriname of van een daartoe door hem aangewezen ambtenaar.

Artikel 11

1. Een rechterlijke ambtenaar mag zich niet rechtstreeks of zijdelings over een voor hem aanhangig geschil of over een geschil van hetwelk hij weet of vermoedt dat het voor hem aanhangig zal worden, in enig afzonderlijk onderhoud inlaten met partijen, haar gemachtigden of raadslieden, noch van hen afzonderlijke onderrichting of schrifturen aannemen.
2. Degene die een functie vervult waardoor afbreuk zou kunnen worden gedaan aan zijn onpartijdigheid in een bepaalde zaak, werkt niet als rechter mee aan de beslissing in die zaak.

Artikel 12

1. De rechterlijke ambtenaren zijn verplicht het geheim te bewaren omtrent de gevoelens, welke in raadkamer over aldaar behandelde rechtszaken zijn geuit.
2. Zij zijn daartoe evenzeer verplicht omtrent alle zodanige onderwerpen, tot welke geheime behandeling in raadkamer besloten is of waarvan de geheimhouding bij wet is opgelegd.

Het Hof van Justitie in het algemeen

Artikel 13

1. Het Hof van Justitie is gevestigd te Paramaribo.
2. Het Hof van Justitie is samengesteld uit ten hoogste veertig leden met in begrip van de President en de Vice-President(en). Daarbij zijn verder werkzaam leden-plaatsvervanger, de Procureur-Generaal en de advocaten-generaal.

Artikel 14

Het Hof van Justitie neemt kennis van alle jurisdictiegeschillen.

De President van het Hof

Artikel 15

1. De President is bevoegd om, indien hij het voor de behandeling van een zaak nodig acht, boven het bepaalde aantal rechters een of meer bijzittende rechters aan te wijzen.
2. Deze bijzittende rechters zijn bij de behandeling van de zaak tegenwoordig, doch werken niet mede tot het wijzen van het vonnis, dan ter vervanging van de rechters, het gewone aantal uitmakende, die verhinderd zijn daaraan deel te nemen.
3. Van dit alles wordt in het proces-verbaal van de terechtzitting melding gemaakt.

Artikel 16

1. Door de President worden, na goedkeuring van de Hof vergadering, bepalingen vastgesteld omtrent:
 - a. het kostuum van de rechterlijke ambtenaren;
 - b. de orde van de inwendige dienst bij de gerechten;
 - c. de aanstelling, de ambtskleding en tucht van deurwaarders;

- d. de tarieven regelende de justitiekosten zowel in burgerlijke als in strafzaken, alsmede de beloningen, welke ter zake van rechtshandelingen worden toegelegd en de verschotten, reis- en verblijfkosten, welke in rekening mogen worden gebracht;
 - e. de procedurele regels ter zake de indiening en afdoening van alle zaken bij de gerechten in eerste aanleg en hoger beroep;
 - f. de vestiging van het gerecht en de zittingsplaatsen;
 - g. het bedrag als bedoeld in artikel 21 onder a;
 - h. de procedure ter zake het geven van een waarschuwing als bedoeld in artikel 17.
2. De door de President vastgestelde bepalingen worden bekendgemaakt middels publicatie in het Staatsblad van de Republiek Suriname en plaatsing op de website van het Hof van Justitie.

Artikel 17

De President is bevoegd ambtshalve of op de vordering van de procureur-generaal aan een rechterlijk ambtenaar, die de waardigheid van het ambt of de ambtsbezigheden verwaarloost, na betrokkene te hebben gehoord, een waarschuwing te geven.

De Hofvergadering

Artikel 18

1. De leden van het Hof van Justitie vormen tezamen de hofvergadering.
2. De hofvergadering is het hoogste besluitvormend orgaan van het Hof van Justitie.
3. De President schrijft de hofvergadering uit en zit deze voor. Een hofvergadering wordt in elk geval uitgeschreven indien tenminste een/derde van het aantal leden deze aanvragen onder opgave van de te behandelen agendapunten.
4. Derden kunnen op uitnodiging van de hofvergadering deelnemen aan de vergadering. Zij hebben geen stemrecht.
5. De hofvergadering kan slechts beslissingen nemen indien ten minste de helft plus één van het aantal leden aanwezig is.
6. De navolgende besluiten worden genomen in een hofvergadering waarin tenminste tweederde deel van de leden aanwezig is:
 - a. het kiezen van bestuursleden;
 - b. het goedkeuren van jaarstukken;
 - c. het verkrijgen, vervreemden en bezwaren van onroerende goederen;
 - d. het aangaan van verbintenissen met een geldelijk belang boven het door het Hof vast te stellen bedrag;
 - e. het vaststellen van nadere regels over haar werkwijze.

7. De hofvergadering beslist bij meerderheid van stemmen. Indien de stemmen staken, geeft de stem van de President de doorslag.
8. De rechterlijke werkzaamheden worden door de hofvergadering verdeeld onder de President, de Vice-Presidenten, de leden en de leden-plaatsvervanger. Voor de werkzaamheden in de strafsector wordt de Procureur-Generaal gehoord.

Artikel 19

Bij besluit van de hofvergadering kunnen omtrent de organisatie van de gerechten en andere in deze wet geregelde onderwerpen, nadere regels worden vastgesteld.

HOOFDSTUK II

INRICHTING EN TAAKVERDELING

Eerste Afdeling DE GERECHTEN IN EERSTE AANLEG

Artikel 20

1. De gerechten in eerste aanleg zijn:
 - a. het Kantongerecht;
 - b. de Rechtbank.
2. Als rechter in eerste aanleg treden op de leden en leden-plaatsvervanger van het Hof van Justitie, alsmede andere personen die de wet aanwijst. Zij zijn bevoegd als zodanig op te treden in alle gerechten in eerste aanleg.

Artikel 21

Bij het Kantongerecht worden in enkelvoudige kamer behandeld:

- a. burgerlijke zaken, die niet meer belopen dan het door de President vast te stellen bedrag;
- b. alle rechtsvorderingen zoals bedoeld in artikel 862 van het Nieuw Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
- c. burgerlijke zaken waarvan de vordering niet uit een geldvordering bestaat of daarop te herleiden is;
- d. vorderingen en verzoeken van familierechtelijke aard en beschermingsbevelen;
- e. strafzaken waarop naar de wettelijke omschrijving hechtenis of gevangenisstraf van maximaal 6 jaar is gesteld, alsmede strafzaken waarbij niet aan de transactievoorwaarden op grond van artikel 100 van het wetboek van strafrecht is

voldaan, inclusief de vordering tot vergoeding van de kosten en schade ten behoeve van de benadeelde partij.

Artikel 22

1. De Rechtbank behandelt zaken in enkelvoudige of meervoudige kamer.
2. In enkelvoudige kamer worden behandeld:
 - a. burgerlijke zaken met uitsluiting van die genoemd in artikel 21 onder a, b, c en d en lid 3 onder b van dit artikel;
 - b. strafzaken, inclusief vorderingen tot vergoeding van de kosten en schade ten behoeve van de benadeelde partij, met uitsluiting van die genoemd in artikel 21 onder e en lid 3 van dit artikel;
 - c. alle bestuursrechtelijke zaken, met inbegrip van ambtenaren- en belastingzaken, tenzij kennisneming daarvan bij wet aan een bijzonder rechtscollege is opgedragen.
3. In meervoudige kamer worden behandeld:
 - a. misdrijven gepleegd door politieke ambtsdragers en leden van de Rechterlijke Macht, in die betrekking gepleegd, ook na hun aftreden;
 - b. zaken waarvan bij wet dan wel bij besluit van de President na goedkeuring van de hofvergadering is bepaald, dat de behandeling in een meervoudige kamer is voorgeschreven;
 - c. misdrijven waarop naar de wettelijke omschrijving gevangenisstraf van 15 jaar of meer wordt bedreigd, alsmede misdrijven waarvan het recht tot strafvordering niet vervalt door verjaring zoals vermeld in artikel 96 lid 2 van het Wetboek van Strafrecht, inclusief de vordering tot vergoeding van de kosten en schade ten behoeve van de benadeelde partij.

TWEEDE AFDELING

DE GERECHTEN IN TWEEDE AANLEG

Artikel 23

1. De gerechten in tweede aanleg zijn:
 - a. de meervoudige kamer van de Rechtbank;
 - b. het Hof van Justitie.
2. Als rechter in tweede aanleg treden op de leden en leden-plaatsvervanger van het Hof van Justitie, alsmede andere personen die de wet aanwijst. Zij zijn bevoegd als zodanig op te treden in alle gerechten in tweede aanleg.

Artikel 24

1. In de meervoudige kamer van de Rechtbank wordt behandeld het hoger beroep tegen

uitspraken van het Kantongerecht.

2. Bij het Hof van Justitie wordt behandeld het hoger beroep tegen de overige uitspraken in eerste aanleg, beslissingen van de rechter-commissaris in strafzaken en het hoger beroep in tuchtzaken.

Artikel 25

In tweede aanleg wordt in alle zaken beslist door een kamer bestaande uit drie rechters, waarvan 1 (één) als voorzitter fungeert, tenzij de wet een ander aantal rechters aanwijst. Onverminderd het voorgaande, kunnen de rolzittingen in tweede aanleg worden gehouden door een daartoe aangewezen rechter die beslist over de voortgang van de procedures.

HOOFDSTUK III

DE GRIFFIE

Artikel 26

1. Het Bestuur van het Hof draagt zorg voor de inrichting, organisatie en instandhouding van een griffie ten behoeve van elk der gerechten.
2. Stukken ten behoeve van de gerechten kunnen worden ingediend bij de desbetreffende vestigingen van de griffie, onverminderd hetgeen in andere wetten is geregeld. Het Bestuur van het Hof is bevoegd ook andere vestigingen te bepalen.

Artikel 27

De President draagt zorg dat aangehuwden, ten gevolge van ontheffing tot het Hof van Justitie behorende, niet als rechters, griffier, schrijffjurist of ambtenaar van het openbaar ministerie tezamen zitting hebben bij de behandeling van dezelfde zaak, tenzij er sprake is van overmacht.

Artikel 28

1. Bij verhindering of ontstentenis van de griffier worden zijn ambtsverrichtingen waargenomen door een substituut-griffier bij dat gerecht en, bij diens verhindering of ontstentenis, door een ingezetene, ten minste eenentwintig jaren oud door de rechter tot wederopzegging daartoe aangewezen en beëdigd.
2. De vervanger van de griffier en het personeel van de griffie zijn functioneel onderworpen aan de griffier.

Artikel 29

De griffier is gehouden de rechters bij te staan, in alle gevallen waarin zulks is vereist en de door hen gegeven instructies op te volgen.

Artikel 30

Bij reglement van het Bestuur van het Hof kunnen omtrent de werkzaamheden van de griffier en de overige zaken de griffie rakende nadere regels worden vastgesteld.

HOOFDSTUK IV

HET BESTUUR VAN HET HOF

Artikel 31

1. Het Hof van Justitie heeft een Bestuur bestaande uit tenminste 3 en ten hoogste 7 leden waaronder de President. Daarbij is tevens werkzaam een secretaris. De President is voorzitter van het Bestuur van het Hof en fungeert als diens vertegenwoordiger.
2. De leden van het Bestuur worden gekozen op basis van de deskundigheid die voor de uitoefening van de taken van het Bestuur nodig is.
3. De President en de overige leden van het Bestuur worden voor een termijn van vijf jaar door de hof vergadering gekozen uit de leden van het Hof.
4. De zittingsduur van het Bestuur eindigt op de laatste dag van de maand volgend op de verkiezing van een nieuw Bestuur.

Artikel 32

In de vervanging van de President wordt voorzien door een door deze of door het Bestuur uit hun midden aan te wijzen lid.

Artikel 33

Het Bestuur van het Hof kan een of meer van de leden van het Hof machtigen één of meer van zijn bevoegdheden uit te oefenen.

Artikel 34

1. Het Bestuur van het Hof stelt bij reglement nadere regels vast met betrekking tot zijn werkwijze, besluitvorming en taakverdeling, de organisatiestructuur, de machtiging, bedoeld in artikel 33.

2. De door het Bestuur vastgestelde reglementen worden bekendgemaakt middels publicatie in het Staatsblad van de Republiek Suriname en plaatsing op de website van het Hof van Justitie.

Artikel 35

1. Het Bestuur van het Hof is belast met de algemene leiding, de organisatie en het toezicht op de bedrijfsvoering van de gerechten.
In het bijzonder draagt het bestuur onder meer zorg voor:
 - a. het toezien op de uitvoering van het jaarplan als bedoeld in artikel 45 lid 1.
 - b. de kwaliteit, de bestuurlijke en organisatorische werkwijze van de gerechten en de bestuurlijke informatievoorziening;
 - c. het aandragen van voorstellen tot werkverdeling binnen de gerechten aan de hof vergadering.
 - d. het vaststellen van een reglement dat nadere regels bevat over de indeling in kamers als bedoeld in artikel 23 lid 1 alsmede de toedeling van zaken aan de leden van de enkelvoudige en meervoudige kamers.
2. Het Bestuur van het Hof heeft voorts tot taak de juridische kwaliteit en de uniforme rechtstoepassing binnen de gerechten te bevorderen. Het voert daartoe overleg met de hof vergadering.
3. Het Bestuur kan ter uitvoering van zijn taken genoemd in lid 1 alle bij de gerechten werkzame personen en het Bureau algemene en bijzondere aanwijzingen geven.
4. Bij het geven van aanwijzingen en de uitvoering van zijn taken treedt het bestuur niet in de procesrechtelijke behandeling van, de inhoudelijke beoordeling van of de beslissing in een zaak of in categorieën van zaken.
5. De leden van het Bestuur van het Hof zijn uitgesloten van bestuurdersaansprakelijkheid, behoudens in het geval van opzet of grove nalatigheid.

Artikel 36

1. Schorsing of ontslag van een rechter houdt tevens in schorsing of ontslag als lid van het Bestuur van het Hof. Indien de schorsing is geëindigd, zal de hof vergadering beslissen omtrent diens weder toelating tot het Bestuur.
2. De periode van de schorsing maakt deel uit van de benoemingstermijn vermeld in artikel 31 lid 3.

HOOFDSTUK V

HET BUREAU HOF VAN JUSTITIE

Artikel 37

1. Er is een Bureau Hof van Justitie belast met de bedrijfsvoering van de gerechten, afgekort het Bureau.
2. Het Bureau is een rechtspersoon en is gevestigd te Paramaribo. Het kan ook elders binnen Suriname kantoor houden.
3. Op de directie en het personeel van het Bureau zijn de bepalingen van de “Ambtenarenpensioenwet 1972” van toepassing.

Taken en Bevoegdheden Bureau

Artikel 38

1. Het Bureau is, met inachtneming van de bevoegdheden van het Bestuur van het Hof, belast met onder meer de volgende taken:
 - a. het zorgdragen voor de voorbereiding, opstelling en inrichting van de begroting van de gerechten ter aanbieding aan de Voorzitter van De Nationale Assemblée, de Minister belast met justitiële aangelegenheden en aan de Minister van Financiën en Planning;
 - b. het ten behoeve van de rechtspraak voorbereiden van een beleidsplan;
 - c. het uitvoeren van het door het Bestuur van het Hof goedgekeurd beleidsplan;
 - d. het zorgdragen voor personeelsaangelegenheden;
 - e. het zorgdragen voor de automatisering, de huisvesting, het archief, de beveiliging en andere materiële voorzieningen ten behoeve van de gerechten;
 - f. het treffen van voorbereidingen voor de implementatie van de primaire en secundaire voorzieningen van het personeel in dienst van dan wel ter beschikking gesteld aan het Bureau en de zittende magistratuur;
 - g. het faciliteren van de overige wettelijke bevoegdheden van de griffiers van de gerechten.
2. Het Bestuur kan, na goedkeuring door de President van de Republiek Suriname, bij bestuursbesluit andere taken en bevoegdheden aan het Bureau opdragen. Voormelde goedkeuring wordt geacht te zijn verleend, indien niet binnen 4 maanden na ontvangst van betreffend voorstel op het kabinet van de President van de Republiek Suriname, uitdrukkelijk daarop door hem is beslist.

Directie van het Bureau, organisatiestructuur en personeel

Artikel 39

1. De Directie van het Bureau bestaat uit een directeur en een of meer onderdirecteuren. De directeur heeft de algehele coördinatie over de werkzaamheden van het Bureau.
2. De directeur vertegenwoordigt het Bureau. Bij belet of ontstentenis van de directeur wordt deze waargenomen door een daartoe door het Bestuur van het Hof aangewezen onderdirecteur of functionaris.
3. De directeur en de onderdirecteuren worden bij besluit van het Bestuur van het Hof benoemd, geschorst en ontslagen.
4. Bij reglement van het Bestuur van het Hof worden regels vastgesteld ter zake de vereisten tot benoembaarheid van de directeur en onderdirecteuren, hun rechtspositie en de gronden tot schorsing en ontslag.
5. Het personeel van het Bureau wordt door de directeur benoemd, geschorst en ontslagen.
6. Het Bestuur stelt bij reglement de werkwijze van de directie vast.

Artikel 40

1. De directeur is bevoegd bankrekeningen te openen bij handelsbanken ten behoeve van het Bureau na verkregen schriftelijke goedkeuring van het Bestuur van het Hof.
2. Voor het verkrijgen, bezwaren en vervreemden van onroerende zaken, alsmede het aangaan van verbintenissen met een geldelijk belang boven het door de hofvergadering vast te stellen bedrag, is voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de hofvergadering vereist.
3. Onverminderd het bepaalde in de leden 1 en 2 geschieden de handelingen van de directeur betreffende het verkrijgen, bezwaren en vervreemden van onroerende zaken, alsmede betreffende het aangaan van verbintenissen met enig geldelijk belang, overeenkomstig de door het Bestuur vastgestelde richtlijnen.
4. Voor het contracteren van een externe accountant, het aangaan van samenwerking met relevante organisaties alsmede het beëindigen van dergelijke samenwerkingen is voorafgaande schriftelijke goedkeuring van het Bestuur van het Hof vereist.

Artikel 41

1. De Staat draagt zorg voor de gebouwelijke en nutsvoorzieningen ten behoeve van de gerechten en het Bureau.

2. De Staat draagt zorg voor de tijdige betaling van de lonen, inclusief financiële verplichtingen uit hoofde van secundaire voorzieningen van het personeel in dienst van dan wel ter beschikking gesteld aan het Bureau en de zittende magistratuur, alsmede de afdracht van de ten behoeve van hen in te houden belastingen en verschuldigde premies, zulks ten laste van de begroting van het Bureau.

Artikel 42

De directeur stelt, na goedkeuring van het Bestuur van het Hof, vast:

- a. de organisatiestructuur van het Bureau met het daarbij behorende organogram;
- b. de organisatie-eenheden, afdelingen en ondersteunende diensten en formatie;
- c. de functiegroepen en functies en de bij die functies behorende eisen;
- d. de vereisten tot benoeming, de rechtspositie, regels ten aanzien van schorsing en ontslag en overige specifieke arbeidsvoorwaarden van het personeel van het Bureau;
- e. de primaire en secundaire voorzieningen van het personeel van het Bureau.

Artikel 43

1. Ten behoeve van de uitvoering van de taken van het Bureau kan de directeur krachtens de vastgestelde formatie personeel aantrekken, na goedkeuring door het Bestuur van het Hof. Het aantrekken van personeel geschiedt middels het aangaan van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.
2. Het Bureau is voorts bevoegd tot het aangaan en beëindigen van overeenkomsten binnen zijn taakstelling, na goedkeuring van het Bestuur van het Hof.

Verantwoording aan het Bestuur van het Hof

Artikel 44

1. De directeur is, met betrekking tot de door hem verrichtte werkzaamheden, gehouden tot verantwoording aan het Bestuur van het Hof. Het Bestuur van het Hof bepaalt de inhoud en frequentie daarvan.
2. Het Bestuur van het Hof kan aan de directeur ter zake de verantwoording en de uitoefening van zijn taken en werkzaamheden, algemene dan wel bijzondere richtlijnen of aanwijzingen geven.
3. Onverminderd het bepaalde in lid 1 voert de directeur tenminste één keer per maand overleg met het Bestuur van het Hof over de dagelijkse ondersteunende werkzaamheden van het Bureau.

Jaarplan en begroting van het Bureau

Artikel 45

1. De directeur van het Bureau stelt, na goedkeuring van het Bestuur van het Hof, jaarlijks voor 1 augustus een jaarplan voor het Bureau vast. Het jaarplan bevat een omschrijving van de voorgenomen activiteiten ter uitvoering van de in artikel 38 genoemde taken voor het komende jaar met inachtneming van de vastgestelde ontwerpbegroting voor het komende jaar.
2. De begroting en de raming van het Bureau worden opgenomen in de Staatsbegroting. Indien deze begroting 2% of minder van de Staatsbegroting beloopt, wordt deze door de Minister van Financiën en Planning ongewijzigd ter goedkeuring aangeboden aan De Nationale Assemblée. Indien deze begroting meer dan 2% van de Staatsbegroting beloopt, zal alvorens deze wordt aangeboden aan de Nationale Assemblée, hierover overleg worden gevoerd met de Minister van Financiën en Planning. Indien voormeld overleg niet leidt tot overeenstemming, worden de zowel de door het Bureau ingediende begroting alsook het begrotingsvoorstel vanuit het ministerie van Financiën aan de Nationale Assemblée ter goedkeuring voorgelegd.
3. De begroting omvat onder andere een raming van de te verwachten uitgaven en inkomsten alsook de beleidsmaatregelen ter uitvoering van projecten ter garandering van de rechtspraak en bedrijfsvoering. Daarnaast zal de begroting van het Bureau tevens omvatten een raming van een noodreserve en confidentiële uitgaven in het kader van veiligheid van de rechtspleging.
4. Het Bestuur stelt vast in welk geval er sprake is van een noodtoestand.
5. De begroting voor confidentiële uitgaven wordt ingediend in een door de Minister van Financiën en Planning goedgekeurde vorm en in De Nationale Assemblée achter gesloten deuren behandeld. Indien deze begroting 2% of minder van het Bureau beloopt, wordt deze door de Minister van Financiën en Planning ongewijzigd ter goedkeuring aangeboden aan De Nationale Assemblée.
6. De middelen worden op basis van de goedgekeurde begroting in de eerste week van het boekjaar ter beschikking gesteld aan het Bureau middels overmaking op de bankrekening van het Bureau. In het geval dat de begroting van het betreffende jaar niet tijdig wordt goedgekeurd, zal voor de uitvoering van deze bepaling de begroting van het vorig jaar als uitgangspunt worden gehanteerd.
7. Het Bureau heeft voor het veiligstellen van de continuïteit van de rechtspraak een verplichte exploitatiereserve van ten minste 50% van de laatste goedgekeurde begroting. Indien er zelf gegenereerde middelen zijn, zullen die allereerst worden aangewend voor het aanzuiveren van de exploitatiereserve. Het meerdere zal worden verrekend binnen de begroting van het volgende begrotingsjaar.

8. Het eerste boekjaar loopt vanaf de datum van instelling van het Bureau tot en met 31 december daaraanvolgend. De volgende boekjaren vallen telkens samen met de kalenderjaren.

Artikel 46

1. Confidentiële uitgaven worden door het Bestuur vastgesteld.
2. De besteding van de confidentiële uitgaven geschiedt volgens richtlijnen van de hofvergadering.
3. De verantwoording van de confidentiële uitgaven vindt plaats niet eerder dan 18 maanden nadat de uitgaven zijn gedaan of het onderzoek waarbinnen deze uitgaven zijn gedaan, definitief is afgesloten, met dien verstande dat de langste termijn geldend is. Voormelde termijn kan, indien zulks naar het oordeel van het Bestuur in het kader van de waarborging van de rechtspraak gewenst is, worden verlengd.

Financiële verantwoording door het Bureau

Artikel 47

1. Het Bureau is bevoegd een externe accountant aan te trekken om periodiek de deugdelijkheid van de financiële verantwoording en de doelmatigheid van het beleid te controleren.
2. De directeur stelt jaarlijks voor 1 april een verslag op over het voorgaande jaar, dat in ieder geval bestaat uit een jaarrekening met bijbehorende begroting en een jaarverslag dat ter goedkeuring wordt aangeboden aan een externe accountant. De jaarrekening gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door vermelde externe accountant. Bij de aanwijzing van de accountant bedingt de directeur dat aan de Minister van Financiën en Planning desgevraagd inzicht wordt geboden in de controlewerkzaamheden van de accountant.
3. Het in lid 2 vermelde verslag, de jaarrekening en de verklaring van de externe accountant worden, na accordering door de hof vergadering, toegezonden aan de Minister van Financiën en Planning en aan de Minister belast met justitiële aangelegenheden.
4. De jaarrekening behoeft de goedkeuring van de Minister van Financiën en Planning, waarmee deze tevens decharge aan het Bureau verleent. Indien de voornoemde minister niet binnen 2 maanden na ontvangst op zijn ministerie omtrent het al of niet verlenen van goedkeuring heeft beslist, wordt hij geacht goedkeuring te hebben verleend.
5. Binnen een maand nadat de Minister van Financiën en Planning goedkeuring van de jaarrekening heeft verleend, maakt het Bureau de jaarrekening, het jaarverslag en de verklaring van de externe accountant openbaar door terinzagelegging van de genoemde stukken ten kantore van het Bureau. Van de terinzagelegging wordt mededeling gedaan op de website van het Hof van Justitie.

6. Het Bureau ziet erop toe dat aan eenieder die daarom verzoekt, inzage wordt verleend in de in lid 5 genoemde stukken, en een volledig of gedeeltelijk afschrift daarvan wordt verstrekt tegen ten hoogste de kostprijs van het maken van een zodanig afschrift.

Middelen

Artikel 48

1. De middelen van het Bureau bestaan onder meer uit:
 - a. de door de Staat aan het Bureau ter beschikking gestelde middelen;
 - b. inkomsten verkregen uit verleende diensten;
 - c. overige wettige middelen en andere baten.
2. Schenkingen van bevriende rechterlijke organisaties, van bevriende organisaties die zich ten doel stellen om de rechtsstaat te versterken met de waarborging van de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Rechterlijke Macht en middelen verkregen uit internationale fondsen maken geen deel uit van de begroting van het Bureau.

Artikel 49

1. Voor de openbare dienst bestemde goederen zijn niet vatbaar voor beslag.
2. Goederen en gelden die toebehoren aan het Bureau worden geacht bestemd te zijn voor de openbare dienst.

HOOFDSTUK VI

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Overgangsbepalingen

Artikel 50

1. Waar in de overige wetten over kantonrechters wordt gesproken, wordt daaronder mede verstaan, rechters werkzaam bij de Rechtbank.
2. Gedingen die aanhangig zijn gemaakt vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet, worden geheel afgedaan met toepassing van de voorschriften van procesrechtelijke aard die vóór dat tijdstip golden.
3. De leden van het Hof die ten tijde van de inwerkingtreding van deze wet deel uitmaken van het door de hofvergadering aangewezen managementteam, vormen het eerste Bestuur van het Hof.

Artikel 51

1. In de artikelen 78 tot en met 83 van de Personeelswet (rechtsmiddelen) en de artikelen 889 tot en met 892 van het Nieuw Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (de wijze van procederen in Ambtenarenzaken), worden de zinsneden ‘het Hof van Justitie’ en ‘het Hof’ gelezen als ‘de enkelvoudige kamer van de Rechtbank’.
2. In artikel 79 lid 1 van de Personeelswet wordt de zinsnede “en hoogste” geschrapt.
3. Na artikel 79 lid 1 onder c van de Personeelswet wordt de volgende volzin toegevoegd:
Het Hof van Justitie oordeelt in tweede aanleg over voormelde vorderingen.

Artikel 52

De Wet ‘in staat van beschuldiging stelling politieke ambtsdragers’ (S.B. 2001 no. 72 zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 101), wordt gewijzigd als volgt:

- a. in artikel 12a lid 1 wordt de zinsnede ‘zowel in eerste aanleg als in hoger beroep’ gelezen als ‘in eerste aanleg’;
- b. in artikel 12a lid 1 wordt de zinsnede ‘het Hof van Justitie’ gelezen als ‘de meervoudige kamer van de Rechtbank’;
- c. artikel 12a lid 2 wordt gelezen als volgt: ‘Het Hof van Justitie beslist in tweede aanleg in voormelde procedures.’;
- d. Artikel 12a lid 3 vervalt.

Artikel 53

1. Bij de inwerkingtreding van deze wet wordt de Wet van 17 mei 1935, houdende vaststelling van een reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht (G.B. 1935 no. 79, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2009 no. 33) ingetrokken met dien verstande dat op het reglement gebaseerde uitvoeringsregelingen van kracht blijven zolang de desbetreffende krachtens deze wet te stellen uitvoeringsregelingen niet zijn vastgesteld en in werking zijn getreden. Evenzo blijven de competentie regeling zoals opgenomen in voornoemde wet van kracht, zolang de artikelen 2 onder b, 20 lid 1, 21, 22, 23 lid 1, 24, 51 en 52 van deze wet nog niet in werking zijn getreden.
2. Met ingang van de datum waarop voor de eerste maal de directeur van het Bureau is benoemd, worden de volgende resoluties ingetrokken:
 - a. de resolutie van de President van de Republiek Suriname van 23 maart 2022 no. 4919/22, houdende regels met betrekking tot de uitvoering van de begroting van de Rechterlijke Macht (S.B. 2022 no. 38);
 - b. de resolutie van de President van de Republiek Suriname van 14 maart 2024 no. 212/RP, houdende Verlening Bijzondere volmacht aan de President tot het sluiten van arbeidsovereenkomsten en overeenkomsten voor het verrichten van enkele diensten ten behoeve van de Staat (S.B. 2024 no. 32).

3. Gedurende drie jaren vanaf de inwerkingtreding van deze wet, hebben de niet met rechtspraak belaste landsdienaren die thans tewerkgesteld zijn bij de gerechten, de gelegenheid schriftelijk kenbaar te maken dat zij in dienst van het Bureau willen treden.
4. Een, in verband met een selectieprocedure, door het Bureau in te stellen commissie zal aan de hand van nader vast te stellen selectiecriteria beoordelen of met de betreffende landsdienaar een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht met het Bureau Hof van Justitie zal worden aangegaan. Met het aangaan van een dergelijke arbeidsovereenkomst is het dienstverband als landsdienaar van rechtswege beëindigd.
5. In geval van een gunstig besluit als bedoeld in lid 4 zal de overname van de in lid 3 van dit artikel bedoelde personeelsleden plaatsvinden met een rechtspositie die als geheel tenminste gelijkwaardig is aan die welke voor elk van hen gold binnen het eerdere dienstverband als landsdienaar.

Slotbepaling

Artikel 54

1. Deze wet kan worden aangehaald als: **“Wet Hof van Justitie”**.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt, met inachtneming van het in artikel 53 lid 1 bepaalde, in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging. De bepalingen zoals opgenomen in de artikelen 2 onder b, 20 lid 1, 21, 22, 23 lid 1, 24, 51 en 52 treden in werking op een nader door de President van de Republiek Suriname te bepalen tijdstip.
4. De minister belast met justitiële aangelegenheden en de minister van Financiën en Planning, zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de

JENNIFER GEERLINGS - SIMONS

**WET van,
houdende regels terzake de inrichting,
de samenstelling en de bevoegdheden van
het Hof van Justitie, ter uitvoering van
artikel 138 van de Grondwet
(Wet Hof van Justitie)**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

De noodzaak tot herziening van de bestaande regelgeving betreffende de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht is onmiskenbaar, vooral omdat sommige delen van de huidige wetgeving, waaronder de Wet van 17 mei 1935 (G.B. 1935 no. 79, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2009 no. 33), sterk verouderd zijn. Voormelde wet, die het reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht vaststelt, dateert uit een tijd waarin de maatschappelijke en juridische context aanzienlijk anders was dan vandaag de dag. De wet vertoont tekortkomingen die de onafhankelijkheid, effectiviteit en efficiëntie van het Hof van Justitie kunnen belemmeren.

De voorgestelde vernieuwing richt zich op verschillende aspecten van het Hof van Justitie, waaronder zijn structuur, samenstelling, bevoegdheden en ondersteunende diensten. Het doel is om een passend kader te creëren dat het Hof in staat stelt om zijn taken naar behoren te vervullen en tegelijkertijd de onafhankelijkheid ervan te waarborgen.

Een belangrijk aspect van deze herziening is de noodzaak voor volledige verzelfstandiging van de bedrijfsvoering van het Hof van Justitie, zoals uiteengezet in dit ontwerp, om de institutionele onafhankelijkheid te waarborgen. Dit betekent dat het Hof van Justitie de capaciteit moet hebben om zijn eigen beleid te ontwikkelen, financiële middelen te beheren en personeel aan te nemen, zonder directe afhankelijkheid van andere overheidsinstanties. Deze institutionele onafhankelijkheid is essentieel om de integriteit en de effectiviteit van de Rechterlijke Macht te waarborgen.

Daarnaast zijn er andere aspecten, zoals de organisatiestructuur van de gerechten, en mechanismen voor transparantie en verantwoording die een aanpassing behoeven. Dit kan de modernisering van de rechterlijke macht bevorderen, haar efficiëntie verbeteren en het vertrouwen van het publiek in het rechtssysteem vergroten.

Al met al is een grondige herziening van de regelgeving betreffende de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat deze instelling effectief kan functioneren in de moderne samenleving en kan voldoen aan de eisen van rechtvaardigheid, transparantie en onafhankelijkheid.

Het Hof van Justitie van Suriname houdt toezicht op de organisatie van de rechtspraak en de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen. Door welk gerecht in eerste aanleg recht wordt gesproken, is echter niet in de Grondwet benoemd. Dit biedt de Rechterlijke Macht de ruimte om zelf bij wet het gerecht te benoemen dat met rechtspraak in eerste aanleg is belast en af te stappen van de huidige opdeling van Kantongerechten in respectievelijk het Eerste, Tweede en Derde Kanton. Die mogelijkheid bestaat op grond van artikel 138 van de Grondwet,

waarin is bepaald dat de wet de inrichting, samenstelling en bevoegdheden van de Rechterlijke Macht regelt. Ten einde de bereikbaarheid en de efficiëntie van de rechtspraak in eerste en tweede aanleg te vergroten en uitdagingen ten aanzien van de kantonrechters te voorkomen, is er thans voor gekozen om slechts een Kantongerecht te belasten met de daarvoor aangewezen civiele en strafrechtelijke procedures. Het ligt in de bedoeling de Kantongerechten, en waar mogelijk ook de Rechtbank, zitting te doen houden op diverse plaatsen binnen Suriname. De aanzet hiertoe is reeds gegeven door de aanwijzing van zittingsplaatsen in de districten Brokopondo en Marowijne. Dit vergroot de toegankelijkheid van de Gerechten voor de plaatselijke bevolking, hetgeen in lijn is met het streven tot decentralisatie.

Daarnaast is voor de effectiviteit en efficiëntie ook gekozen om de meervoudige Rechtbank te belasten met de behandeling van het hoger beroep van beslissingen gewezen door het Kantongerecht. Hierdoor kan ook het hoger beroep van deze zaken gedecentraliseerd worden.

De organisatie en bedrijfsvoering van de verschillende ondersteunende diensten zullen als gevolg van de snel veranderende moderne samenleving, in versneld tempo op bedrijfsmatige basis verder moeten worden ontwikkeld. Dit betreft onder meer verhoging van de efficiëntie door modernisering van werk- en overlegprocessen en invoering van een management rapportagesysteem en personeelstrainingen, alsook het continu kunnen investeren in het personeel.

Derhalve is in dit wetsvoorstel de grondslag gegeven voor de instelling van het Bureau Hof van Justitie.

Het wetsvoorstel gaat uit van een structuur waarbij de betreffende eenheden en ondersteunende diensten van het Hof van Justitie met het huidige personeelsbestand worden overgeheveld naar een zelfstandig rechtspersoonlijkheid bezittende Bureau Hof van Justitie. Dit opent de mogelijkheid om slagvaardig de bezetting van de rechterlijke organisatie in de hand te nemen en de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Om de interpretatie en consistentie van de wet te waarborgen, zijn de termen en begrippen in artikel 1 gedefinieerd.

Artikel 2

Thans bestaat de rechterlijke organisatie uit 2 instanties, m.n. het Kantongerecht en het Hof van Justitie. Het Kantongerecht houdt zitting in de districten Paramaribo, Nickerie, Marowijne en Brokopondo. In het eerste Kanton worden thans behandeld civiele zaken van al de districten met uitzondering van Marowijne, Nickerie, Coronie en Sipaliwini. In laatstgenoemde districten worden civiele zaken in het derde Kanton behandeld. In het tweede Kanton worden strafzaken van de districten Paramaribo en Commewijne behandeld. Strafzaken in de overige districten worden in het derde Kanton behandeld. Deze indeling heeft meermalen geleidt tot incidenten ten aanzien van de relatieve en absolute competentie van de kantonrechter. Dit wordt thans ondervangen doordat er slechts een Kantongerecht is dat op meerdere plaatsen zitting kan houden en waar zowel civiele- als strafzaken worden behandeld. Met de nieuwe rechterlijke organisatie wordt beoogd de rechtspraak dicht bij de samenleving te brengen en laagdrempeliger te maken. Doordat de rechtspraak niet goed is gespreid, komt er veel eigen richting. Dat zal worden voorkomen met een goede spreiding en toegankelijkheid.

Ingevolge artikel 2 zullen tot de Rechterlijke Macht behoren:

- het Kantongerecht;

- de Rechtbank;
- het Hof van Justitie.

Artikel 3

Met het begrip rechtsmacht wordt bedoeld de bevoegdheid of het gezag van de gerechten om zaken met betrekking tot zowel burgerlijke als strafrechtelijke aangelegenheden te behandelen. Het gaat om de absolute competentie van de gerechten. Zij berechten strafbare feiten, burgerrechtelijke geschillen alsmede het hoger beroep in tuchtzaken van verschillende beroepsgroepen. Tot deze groep behoren onder meer de artsen, advocaten en notarissen. Tevens behandelen zij bestuursrechtelijke geschillen alsmede belastingzaken tenzij de behandeling daarvan aan een bijzonder rechtscollege is opgedragen. Deze brede rechtsmacht benadrukt de veelomvattendheid van de bevoegdheden van de gerechten, die betrekking hebben op verschillende rechtsgebieden en geschillen binnen de samenleving.

De rechtsmacht kan ook worden beperkt door wetten die de kennisneming van bepaalde zaken toewijzen aan bijzondere rechtscolleges waarin een of meer leden van het Hof van Justitie zitting hebben.

Artikel 4

Lid 1

In lid 1 is bepaald dat de gerechten in eerste en tweede aanleg bevoegd zijn om rechtsmacht uit te oefenen in burgerlijke- en strafzaken. Dit betekent dat er twee niveaus van gerechten zijn: de gerechten in eerste aanleg, die zaken in een initiële fase behandelen, en de gerechten in tweede aanleg, die dienen als hoger beroep. Er kunnen echter uitzonderingen zijn waarin de bevoegdheid om strafzaken te behandelen aan een andere rechter is toegewezen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij zwaardere misdrijven of bij specifieke wetgeving die de bevoegdheid toekent aan gespecialiseerde gerechten.

Lid 2

Lid 2 is conform het bepaalde in artikel 139 van de Grondwet, met name dat het Hof van Justitie toezicht houdt op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen met inachtneming van de beginselen van de rechtsstaat. Dit betekent dat er een vorm van toezicht is op het proces van het afhandelen van gerechtelijke procedures. Het Hof van Justitie houdt toezicht om ervoor te zorgen dat alle rechtsgedingen op een georganiseerde en efficiënte manier worden afgehandeld. Het Hof van Justitie is in casu verantwoordelijk voor het bewaken van het proces van de afhandeling van elk type juridisch geschil of proces.

Dit toezicht heeft betrekking op de volgende aspecten van de rechtspraak:

- tijdigheid;
- transparantie;
- onafhankelijkheid en onpartijdigheid;
- deskundigheid en integriteit van de daarbij betrokkenen;
- bejegening van alle actoren ;
- toegankelijkheid (decentralisatie).

Artikel 5

Leden 1 en 4

De leden 1 en 4 regelen dat terechtzittingen in het openbaar plaatsvinden en dat uitspraken worden gemotiveerd en in het openbaar gedaan. Openbaarheid van zittingen is een belangrijk principe dat het vertrouwen in rechterlijke procedures vergroot. Het stelt burgers in staat getuige te zijn van gerechtelijke processen en draagt bij aan transparantie in het rechtssysteem. Kortom, de zinsnede in de leden 1 en 4 “op straffe van nietigheid”, geeft aan

dat zittingen openbaar moeten zijn en dat het niet nakomen van deze regel kan leiden tot nietigheid van de beslissing. Desalniettemin kan het onder omstandigheden wenselijk zijn een zitting geheel of gedeeltelijk achter gesloten deuren te houden. De leden 2 en 3 bieden hiervoor een basis.

Leden 2 en 3

De reden voor het achter gesloten deuren houden van zittingen inzake zaken van familierechtelijke aard, is gerelateerd aan de gevoeligheid en privacy van die zaken en betrokken partijen. Om die reden worden deze zaken thans ook al achter gesloten deuren behandeld. Dit gebeurt in een gesloten ruimte waarbij de toegang beperkt is tot een selecte groep mensen, zoals direct betrokkenen, juridische professionals en eventueel bepaalde toegestane waarnemers. Onder zaken van familierechtelijke aard wordt onder meer begrepen een echtscheiding, voogdij, adoptie, en andere zaken die verband houden met familieaangelegenheden. Zedendelicten omvatten strafbare feiten van seksuele aard, zoals aanranding, verkrachting, en andere gerelateerde misdrijven.

Indien in andere gevallen wordt besloten om een zitting achter gesloten deuren te houden, moet die beslissing gemotiveerd worden genomen in het proces-verbaal van de zitting. De uitspraak van de beslissing vindt evenwel altijd in het openbaar plaats.

Artikel 6

De bepaling sluit aan bij hetgeen is overeengekomen in het Verdrag van Chaguaramas, waarin is bepaald dat vraagpunten betreffende de interpretatie en toepassing van het verdrag worden verwezen naar het Caraïbisch Hof ter beantwoording. Door verwijzing naar het Caribische Hof van Justitie voor specifieke vragen over het verdrag, wordt beoogd een uniforme en consistente interpretatie van het verdrag te waarborgen en geschillen op een coherente manier op te lossen. Nadat de verwijzing naar het Caribische Hof van Justitie heeft plaatsgevonden, zal het gerecht vervolgens een oordeel vellen op basis van het antwoord of de uitspraak van het Caribische Hof van Justitie met betrekking tot de vraag over de interpretatie of toepassing van het verdrag.

Artikel 7

Lid 1

Artikel 7 bevat regels met betrekking tot de onverenigbaarheid van bepaalde functies en activiteiten met het bezoldigd lidmaatschap van de Rechterlijke Macht.

a. Advocatuur of notariaat: een persoon die lid is van de Rechterlijke Macht mag niet tegelijkertijd als advocaat of notaris werken. Dit verbod is bedoeld om belangenconflicten te voorkomen en ervoor te zorgen dat rechters onafhankelijk en onpartijdig kunnen opereren zonder enige invloed van hun praktijk als advocaat of notaris.

b. Handel, nering of beroep: het is verboden voor de leden van de Rechterlijke Macht om actief te zijn in commerciële activiteiten of andere beroepsuitoefening naast hun functie, hetzij als individu, hetzij via een tussenpersoon of door hun partner. De President kan echter dispensatie verlenen aan rechterlijke ambtenaren die tijdelijk met de waarneming van een rechterlijke betrekking zijn belast.

c. Openbare bezoldigde ambten: Leden van de Rechterlijke Macht mogen bepaalde andere publieke functies niet bekleden als deze bezoldigd zijn. Dit verbod is bedoeld om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechterlijke macht te waarborgen, aangezien het bekleden van andere bezoldigde openbare ambten mogelijk belangenconflicten kan veroorzaken of de schijn van partijdigheid kan wekken.

Er is een specifieke uitzondering gemaakt voor het verzorgen van onderwijsactiviteiten. Dit betekent dat het doceren als onderdeel van onderwijsactiviteiten niet wordt beschouwd als een onverenigbare activiteit. Als er twijfel bestaat over de aard van een openbare functie (of deze bezoldigd is), heeft de president de bevoegdheid om hierover te beslissen. Dit biedt

ruimte voor interpretatie en besluitvorming in gevallen waarin de status van een specifieke functie niet duidelijk is.

Lid 2

Als een rechterlijk ambtenaar een minimale vergoeding ontvangt (bijvoorbeeld voor onkosten), wordt dit niet gezien als een betaalde functie die de onafhankelijkheid van de rechter zou kunnen beïnvloeden. Dit zal incidenteel voorkomen in zaken waarin bijvoorbeeld specifieke deskundigheid vereist is. Het is niet verwachtbaar dat dit zich veelvuldig zal voordoen.

Artikel 8

Lid 1

Als een rechterlijk ambtenaar een functie, betrekking of ambt aanvaardt die onverenigbaar is met zijn rechterlijk ambt, verliest hij automatisch zijn lidmaatschap van de Rechterlijke Macht. Dit betekent dat de rechterlijke ambtenaar zonder verdere procedure of beslissing onmiddellijk ophoudt rechterlijk ambtenaar te zijn. Deze bepaling is bedoeld om belangenconflicten te voorkomen en ervoor te zorgen dat rechterlijke ambtenaren geen posities aannemen die hun onafhankelijkheid, integriteit of onpartijdigheid zouden kunnen aantasten.

Voorbeeld: Als een rechter een betaalde positie in een bedrijf accepteert, wat een onverenigbare functie is volgens de wet, verliest hij onmiddellijk het ambt als rechter.

Lid 2

Wanneer iemand benoemd wordt tot rechterlijk ambtenaar en dit ambt aanvaardt, betekent dit automatisch dat deze persoon afstand doet van elke andere betrekking die onverenigbaar is met het rechterlijk ambt. Dit houdt in dat de benoemde persoon geen onverenigbare functies meer bekleedt vanaf het moment dat hij het rechterlijk ambt aanvaardt.

Voorbeeld: Als iemand die als advocaat werkt, wordt benoemd tot rechterlijk ambtenaar en deze benoeming accepteert, heeft dat tot gevolg dat betrokkene niet langer als advocaat werkzaam mag zijn; hij moet zijn werk als advocaat onmiddellijk beëindigen. Dit gebeurt zonder dat er expliciet een afstandsverklaring nodig is.

Artikel 9

Lid 1

In de huidige wetgeving is bepaald dat echtgenoten, bloed- en aanverwanten tot en met de derde graad niet werkzaam mogen zijn bij de Rechterlijke Macht. Dit is mogelijk ingegeven door de lage bevolkingsdichtheid toen. Dit betekent in de praktijk veelal dat uit elke familie slechts één persoon werkzaam kan zijn bij de Rechterlijke Macht, die bestaat uit de Staande en de Zittende Magistratuur. Verboden zijn thans onder andere: a. een grootvader en een kleinzoon (familie in de 2e graad) die beide als rechter werken, maar evenzo een grootvader die rechter is en een kleinzoon die officier van justitie is. Bij de huidige stand van zaken maakt het geen verschil dat de grootvader slechts in civiele zaken recht spreekt. b. twee broers (familie in de tweede graad) die tegelijkertijd rechter zijn; c. een tante en een neefje (familie in de derde graad) die tegelijkertijd officier zijn, alzo ook dat de tante als rechter en het neefje als officier functioneert; d. twee zwagers (aanverwant in de derde graad) die tegelijkertijd rechter of officier zijn, e. twee zwageressen die tegelijkertijd griffier en parketsecretaris zijn, etc.

In de afgelopen decennia was gebruik dat rechters zowel in de eerste aanleg als in hoger beroep en zowel in civiele zaken als strafzaken werden ingezet. Reeds enige jaren heeft de Rechterlijke Macht een proces van professionalisering doorgemaakt, waarbij het streven is dat daarin een scheiding wordt aangebracht. Binnen het kader van specialisatie is thans bewerkstelligd dat de meeste rechters òf alleen civiele, òf alleen strafzaken behandelen.

Verwachtbaar is dat dit traject zich in de komende jaren zal voortzetten, zodat verdere specialisatie op het deelgebied van het recht waar men werkzaam is, kan worden ingezet. Met de invoering van drie gerechten wordt tevens beoogd dat een dergelijke scheiding ook binnen de gerechten wordt bewerkstelligd. Voorwaarde hiervoor is dat de bemensing van de Zittende Magistratuur zulks toelaat.

De huidige formulering dient een tweeledig doel: a. voorkomen wordt dat personen die qua familierelatie dicht bij elkaar staan, betrokken zijn bij de behandeling of beslissing van een rechtszaak. Dit wordt onwenselijk geacht, omdat daardoor er een onwenselijke beïnvloeding zou kunnen zijn van de behandeling en/of de beslissing; b. bevordert wordt dat personen die daarvoor de vereiste opleiding en capaciteiten bezitten, kunnen worden ingezet binnen het rechtsbedrijf. Niet weinig blijkt dat bloed- en aanverwanten van personen die werkzaam zijn binnen de Rechterlijke Macht daardoor geïnspireerd worden om ook een functie binnen de Rechterlijke Macht te vervullen. Bij de huidige stand van zaken worden gemotiveerde en capabele personen geweerd, enkel vanwege de familierelatie, terwijl het aan de andere zijde is gebleken dat het steeds moeilijker wordt om gekwalificeerde krachten aan te trekken vanwege de hogere verdiensten bijv. in de particuliere sector. Thans wordt de mogelijkheid geopend dat zij wel werkzaam mogen zijn bij de Rechterlijke Macht, evenwel met twee beperkingen.

Zij mogen namelijk niet binnen hetzelfde gerecht werkzaam zijn en niet tegelijkertijd lid zijn van het Bestuur. Verboden zijn dan bijvoorbeeld: a. twee broers (familie in de tweede graad) die beide bij het Kantongerecht werkzaam zijn; wel is toegestaan dat één broer werkzaam is bij het Kantongerecht en een andere broer bij de Rechtbank. Evenwel is verboden dat de broer die bij de Rechtbank werkt, betrokken is bij het hoger beroep van een rechtszaak waarin de andere broer, werkzaam bij het Kantongerecht, bij betrokken is geweest. b. een (groot)vader die als rechter werkt bij de Rechtbank en een (klein)zoon die als officier werkt bij de Rechtbank; wel is toegestaan een (groot)vader die als rechter werkt bij het Hof en een (klein)zoon die als officier bij de Rechtbank. c. een tante die als officier werkzaam is bij het Kantongerecht en een nichtje (familie in de derde graad) dat als rechter werkzaam is bij het Kantongerecht; een van beide dient te werk te worden gesteld binnen een ander gerecht. Ook is verboden dat zij betrokken zijn bij de behandeling van dezelfde procedures. Dit betekent in het laatste voorbeeld ook dat als de ene persoon betrokken is geweest bij de behandeling of beslissing in eerste aanleg, de andere persoon niet betrokken mag zijn bij de behandeling of beslissing in hoger beroep. Zulks om te bevorderen dat de behandeling in hoger beroep geschiedt zonder enige vooringenomenheid.

Lid 2

Het begrip "echtgenoten" wordt gelijkgesteld met personen die een duurzame, affectieve liefdesrelatie hebben. Dit betekent dat een huwelijk wordt gelijkgesteld met een duurzame affectieve liefdesrelatie. Dit betekent dat al dan niet samenwonende partners zonder huwelijk, maar met een langdurige en serieuze liefdesrelatie, ook onder deze regel vallen. Duurzaamheid verwijst naar de langdurigheid en stabiliteit van de relatie van minimaal 12 maanden, terwijl affectieve liefdesrelatie wijst op een emotionele verbinding en wederzijdse genegenheid tussen de partners. Voorkomen dient te worden dat verstrengeling van belangen dan wel concentratie van macht zich voordoen. Daarom treden de gevolgen in zodra een serieuze liefdesrelatie zich heeft ontwikkeld.

Voorbeeld: Twee rechters die al dan niet samenwonen en een liefdesrelatie hebben, worden ook beschouwd als "echtgenoten" volgens deze regel.

Artikel 10

Lid 1

Voordat rechterlijke ambtenaren hun ambt aanvaarden, moeten zij een eed of belofte afleggen die hun trouw aan de Republiek Suriname en gehoorzaamheid aan de wetten bevestigt. Deze

eed of belofte wordt afgelegd volgens de godsdienstige gezindheid van de betrokkene. Deze eed is van belang om de integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechterlijke ambtenaren te waarborgen, en om het vertrouwen van het publiek in de rechtspraak te versterken.

Lid 2

Voordat rechterlijke ambtenaren de eed of belofte van trouw en gehoorzaamheid afleggen, moeten zij eerst een eed van zuivering afleggen. Deze eed is bedoeld om te bevestigen dat zij hun aanstelling op eerlijke wijze hebben verkregen en zich zullen onthouden van corruptie.

Lid 3

Als een rechterlijk ambtenaar een bijkomende bediening aanvaardt die verbonden is aan een reeds bestaande bediening, hoeft hij slechts de eed of belofte af te leggen bij de aanvaarding van het hoofdamt. Dit voorkomt onnodige herhaling van dezelfde procedure.

Als een rechterlijk ambtenaar een extra functie krijgt (voorbeeld zitting in een tuchtrechtcollege zoals het Medisch Tuchtcollege, het Advocaten Tuchtcollege, het Tuchtcollege voor het Notariaat) die nauw samenhangt met zijn huidige functie, volstaat het afleggen van de eed of belofte bij zijn oorspronkelijke aanstelling.

Lid 4

De eden of beloften en verklaringen moeten worden afgelegd ten overstaan van de President van de Republiek Suriname of een door hem aangewezen ambtenaar. Dit zorgt voor een formele en officiële bekrachtiging van de eed of belofte.

Artikel 11

Lid 1

Een rechterlijk ambtenaar mag geen privégesprekken voeren met partijen in een geschil dat voor hem aanhangig is of waarvan hij weet of vermoedt dat het voor hem aanhangig zal worden. Dit omvat ook het aannemen van informatie of documenten van deze partijen buiten de formele gerechtelijke procedures. Hierdoor wordt voorkomen dat een rechterlijk ambtenaar wordt beïnvloed door één kant van het geschil en wordt gewaarborgd dat alle communicatie voor partijen transparant verloopt. Voorts moeten alle partijen gelijke toegang hebben tot de rechter en dezelfde kansen krijgen om hun zaak te presenteren. Een rechterlijk ambtenaar mag bijvoorbeeld niet in een privégesprek met een advocaat van één van de partijen praten over de zaak. Evenmin mag hij in privé documenten van die advocaat aannemen.

Lid 2

Als een rechterlijk ambtenaar een functie heeft of in een situatie verkeert die zijn onpartijdigheid in een bepaalde zaak kan aantasten, mag hij niet deelnemen aan de beslissing in die zaak. Dit betekent dat de rechterlijk ambtenaar zich moet verschonen in die zaak om ervoor te zorgen dat elke schijn van partijdigheid voorkomen wordt. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als een rechterlijk ambtenaar een nauwe persoonlijke of professionele relatie heeft met een van de partijen in een geschil.

Artikel 12

Deze bepaling zorgt ervoor dat rechterlijke ambtenaren vrijuit kunnen spreken en overleggen zonder vrees dat hun meningen openbaar worden gemaakt. Het bevordert open en eerlijke discussies en draagt bij aan weloverwogen beslissingen. Het waarborgt dat interne deliberaties binnen de Rechterlijke Macht vertrouwelijk blijven, wat het vertrouwen in het rechtssysteem versterkt. Hetgeen in raadkamer is behandeld, heeft een confidentieel karakter en mag daarom niet openbaar worden gemaakt.

Artikel 13

Dit artikel beschrijft de vestiging en samenstelling van het Hof van Justitie, dat bestaat uit ten hoogste veertig leden. Het laatste heeft te maken met de volgende aspecten:

- Efficiëntie: Het beperken van het aantal leden kan bijdragen aan een efficiëntere besluitvorming binnen het Hof. Een kleiner aantal leden kan helpen om de procedures te stroomlijnen en een snellere afhandeling van zaken mogelijk te maken.
- Effectiviteit: Een Hof van Justitie met een beperkt aantal leden kan effectiever functioneren in termen van coördinatie, communicatie en consensusvorming. Hierdoor kan het Hof doeltreffender optreden bij het behandelen van juridische kwesties en het nemen van beslissingen.
- Kwaliteit van de rechtspraak: Door het aantal leden te beperken, kan worden gestreefd naar een hoge kwaliteit van de rechtspraak. Een Hof met een beperkt aantal hooggekwalificeerde leden kan een betere focus hebben op het waarborgen van juridische deskundigheid en consistentie in de uitspraken.
- Beheersbaarheid: Een Hof met een vastgesteld maximum aantal leden is gemakkelijker te beheren en te organiseren. Het kan bijvoorbeeld eenvoudiger zijn om vergaderingen te plannen, werklasten te verdelen en de algehele werking van het Hof te coördineren.

Artikel 14

Jurisdictiegeschillen zijn geschillen waarbij verschillende gerechten (bijvoorbeeld kantongerecht en rechtbank) het oneens zijn over welke van hen bevoegd is om een bepaalde zaak te behandelen.

Het Hof van Justitie heeft de bevoegdheid om te beslissen welk gerecht het recht heeft om een specifieke zaak te behandelen wanneer er twijfel of conflict ontstaat over de rechtsmacht tussen verschillende gerechten.

Artikel 15

De President heeft de bevoegdheid om, indien hij dat noodzakelijk acht voor de behandeling van een zaak, extra rechters aan te wijzen boven het normale aantal dat betrokken is bij de zaak.

Door bijzittende rechters aanwezig te laten zijn, kan de behandeling van de zaak doorgaan als een van de reguliere rechters onverwacht verhinderd is.

Als een van de reguliere rechters ziek wordt of om een andere reden niet kan deelnemen aan de besluitvorming, neemt een bijzittende rechter zijn plaats in om ervoor te zorgen dat de zaak zonder vertraging kan worden afgerond.

Alle details met betrekking tot de aanwezigheid en rol van bijzittende rechters worden vastgelegd in het proces-verbaal van de terechtzitting. Dit zorgt voor transparantie en documentatie van de besluitvorming tijdens de zitting en maakt het mogelijk om de gang van zaken nauwkeurig te volgen en te controleren.

Artikel 16

De President heeft de bevoegdheid om, na goedkeuring van de Hof vergadering, bepalingen vast te stellen met betrekking tot diverse aspecten van de rechterlijke organisatie en procedure. Door deze bevoegdheid kan de President ervoor zorgen dat er uniforme en duidelijke richtlijnen en voorschriften zijn die de efficiënte werking van de gerechten ondersteunen en de rechtsbedeling bevorderen.

Belangrijk is dat de door de President vastgestelde bepalingen openbaar worden gemaakt, zodat zij voor alle betrokkenen toegankelijk zijn. Publicatie in het Staatsblad van de Republiek Suriname en plaatsing op de website van het Hof van Justitie zorgt voor een brede verspreiding van deze regels, waardoor zij voor alle rechtzoekenden, advocaten en andere

belanghebbenden gemakkelijk te raadplegen zijn. Dit bevordert niet alleen de transparantie, maar ook de naleving van en de bekendheid met de geldende procedures binnen het Hof van Justitie.

Artikel 17

De President heeft de bevoegdheid om op eigen initiatief (ambtshalve) of op verzoek van de Procureur-Generaal een formele waarschuwing te geven aan een rechterlijk ambtenaar die zijn of haar plichten veronachtzaamt of gedrag vertoont dat niet in overeenstemming is met de waardigheid van het ambt. Een waarschuwing is een lichte disciplinaire maatregel die bedoeld is om betrokkene aan te sporen zijn gedrag te corrigeren.

Voorafgaand aan het geven van een waarschuwing dient het principe van hoor en wederhoor te worden toegepast.

Voorbeeld: Als een rechterlijk ambtenaar herhaaldelijk te laat komt, onprofessioneel gedrag vertoont of herhaaldelijk zijn dossiers niet op tijd afhandelt, kan de President besluiten om een waarschuwing te geven. Voordat dit gebeurt, moet de ambtenaar in de gelegenheid worden gesteld om verweer te voeren.

Artikel 18

Leden 1, 2 en 3

De hof vergadering bestaat uit alle leden van het Hof van Justitie en komt samen om belangrijke kwesties met betrekking tot het Hof van Justitie te bespreken en te beslissen. Dit orgaan speelt een rol bij het nemen van beslissingen over onder meer benoemingen, disciplinaire zaken en beleidskwesties binnen het Hof van Justitie.

De hof vergadering heeft de ultieme autoriteit om beleidszaken en andere belangrijke kwesties te bepalen, wat bijdraagt aan een gestructureerd en goed georganiseerd rechtssysteem.

De President heeft de taak om de hof vergadering bijeen te roepen en te leiden.

Leden van het Hof van Justitie hebben het recht om een hof vergadering aan te vragen. Dit voorkomt dat de President een monopolie heeft op het bijeenroepen van vergaderingen en zorgt ervoor dat belangrijke kwesties die door een significante minderheid van de leden worden ondersteund, aan bod kunnen komen. Bij het aanvragen van een hof vergadering door een derde van de leden moeten de te behandelen agendapunten worden opgegeven. Dit zorgt voor transparantie en duidelijkheid over de onderwerpen die tijdens de vergadering zullen worden besproken.

Lid 4

De mogelijkheid om derden, zoals advocaten of academici, uit te nodigen kan nuttig zijn om expertise of perspectieven van buiten het Hof te verkrijgen. Dit kan bijdragen aan een beter geïnformeerde besluitvorming. Hoewel derden kunnen deelnemen aan de discussie en input kunnen geven, behouden de leden van het Hof van Justitie het exclusieve recht om te stemmen en beslissingen te nemen. Dit waarborgt dat de uiteindelijke beslissingen worden genomen door de rechters die verantwoordelijk zijn voor de rechtspraak.

Lid 5

Quorum is het minimaal aantal leden dat aanwezig moet zijn om rechtsgeldig besluiten te kunnen nemen. In dit geval moet meer dan de helft van de leden aanwezig zijn, derhalve de helft plus een. Dit betekent dat als het Hof van Justitie bijvoorbeeld twaalf leden heeft, minstens zeven leden aanwezig moeten zijn om besluiten te kunnen nemen. Het quorum zorgt ervoor dat de te behandelen onderwerpen worden bediscussieerd door de meerderheid van de leden

Leden 6 en 7

Voor de in lid 6 genoemde specifieke, belangrijke besluiten is een hoger quorum vereist, en wel tweederde deel van de leden in plaats van de helft plus een. Dit betekent dat bij twaalf leden minstens acht aanwezig moeten zijn om deze beslissingen te nemen. Deze besluiten hebben een aanzienlijke invloed op de werking en het beleid van het Hof van Justitie. Daarom is een bredere consensus nodig om ervoor te zorgen dat dergelijke belangrijke beslissingen een breed draagvlak hebben onder de leden.

Lid 8

Beslissingen worden genomen op basis van de meerderheid van de aanwezige leden die stemmen. Dit betekent dat meer dan de helft van de uitgebrachte stemmen nodig is om een beslissing te nemen. Als er een gelijk aantal stemmen is (staking van stemmen, heeft de President een doorslaggevende stem. Dit voorkomt dat er patstellingen ontstaan en zorgt ervoor dat een besluit kan worden genomen.

Voorbeeld:

- Meerderheidsbesluit: In een vergadering met tien aanwezige leden is een meerderheid van zes stemmen nodig om een besluit te nemen.
- Doorslaggevende stem: Als er vijf stemmen voor en vijf stemmen tegen een voorstel zijn, geeft de stem van de President de doorslag. Als de President voor stemt, wordt het voorstel aangenomen; als de President tegen stemt, wordt het voorstel verworpen.

Lid 9

De hof vergadering is verantwoordelijk voor het verdelen van de rechterlijke werkzaamheden onder de verschillende functionarissen binnen het Hof van Justitie, waaronder de President, Vice-Presidenten, leden en leden-plaatsvervanger. Deze verdeling zorgt ervoor dat de werklast evenredig wordt verdeeld en dat alle beschikbare middelen optimaal worden benut. Voor de werkzaamheden in de strafsector wordt bovendien de Procureur-Generaal gehoord, wat bijdraagt aan een nauwe samenwerking tussen het Hof van Justitie en het Openbaar Ministerie in strafzaken.

Artikel 19

De hof vergadering heeft de bevoegdheid om specifieke regels te formuleren en vast te stellen die betrekking hebben op de interne organisatie en werking van de gerechten. Bijvoorbeeld regels met betrekking tot de interne structuur van de gerechten, de verdeling van bevoegdheden en taken binnen de gerechten, de procedures voor benoemingen van rechters, en andere aspecten die relevant zijn voor een effectieve en efficiënte rechtsbedeling.

Door de mogelijkheid om nadere regels vast te stellen, kan de hof vergadering inspelen op veranderingen en behoeften binnen de Rechterlijke Macht. Het geeft de hof vergadering de mogelijkheid om snel te reageren op nieuwe uitdagingen of veranderingen in de wetgeving door passende regels en procedures in te voeren.

Artikel 20

De gerechten in eerste aanleg zijn het Kantongerecht en de Rechtbank. Deze gerechten zijn belast met de eerste behandeling van rechtsgeschillen.

Rechters in eerste aanleg zijn onder meer de leden en leden-plaatsvervanger van het Hof van Justitie, evenals andere personen die door de wet worden aangewezen. Deze rechters zullen optreden in alle gerechten in eerste aanleg, wat betekent dat zij bevoegd zijn om zaken te behandelen en beslissingen te nemen in verschillende rechtsgebieden en jurisdicties. Deze diversiteit aan rechters draagt bij aan een brede vertegenwoordiging en expertise binnen de gerechten, wat de kwaliteit en rechtvaardigheid van de rechtspraak bevordert.

Artikel 21

Met dit artikel wordt beoogd om de afhandeling van rechtsgeschillen te optimaliseren door duidelijke grenzen te stellen aan de competentie van het Kantongerecht. Dit bevordert een efficiënte en effectieve rechtsgang.

- a. Door het Kantongerecht bevoegdheid te geven over bepaalde categorieën zaken, zoals vorderingen van burgerlijke aard tot een vastgesteld bedrag, wordt de toegang tot de rechter vergroot. Omdat het de bedoeling is dat het Kantongerecht meerdere zittingsplaatsen heeft, en wel in dichtbevolkte gebieden. Hierdoor wordt de toegang tot de rechter vergemakkelijkt en is dit met name gunstig voor individuen en kleine bedrijven.
- b. Het Kantongerecht kan alle rechtsvorderingen behandelen die betrekking hebben op de betalingen van rente, huur, interessen en schulden of gedeelte van schulden, ongeacht het bedrag. In dergelijke zaken is het voor de eisende partij van wezenlijk belang om op zo kort mogelijke termijn een vonnis te verkrijgen dat uitgevoerd kan worden. Het streven is dat in procedures bij het Kantongerecht binnen korte termijn wordt beslist.
- c. Het Kantongerecht behandelt zaken van burgerlijke aard die niet uit een geldvordering bestaan of daarop te herleiden zijn. Hieronder vallen onder meer vorderingen tot verklaring voor recht, stopzetting veilingen en ontruimingen.
- d. Het Kantongerecht heeft de bevoegdheid om verzoeken met betrekking tot familierechtelijke aangelegenheden en beschermingsbevelen te behandelen. Familierecht omvat zaken zoals echtscheiding, alimentatie, voogdij, en andere juridische kwesties die betrekking hebben op familierelaties. Beschermingsbevelen hebben betrekking op juridische maatregelen om een persoon te beschermen tegen (dreigend) huiselijk geweld.
- e. Door het Kantongerecht worden zaken van strafrechtelijke aard behandeld waarop naar de wettelijke omschrijving een hechtenis of gevangenisstraf van maximaal 6 jaar is gesteld. Hieronder vallen bijvoorbeeld eenvoudige mishandeling en diefstallen, openlijke geweldpleging. Het Kantongerecht heeft ook de bevoegdheid om strafzaken te behandelen waarbij niet is voldaan aan de transactievoorwaarden zoals uiteengezet in artikel 100 van het Wetboek van Strafrecht. Een transactie is een regeling waarbij een verdachte een geldbedrag betaalt of andere voorwaarden accepteert om strafvervolgning te voorkomen. Als niet aan deze voorwaarden is voldaan, kan de zaak naar het Kantongerecht worden verwezen.

Het Kantongerecht heeft ook de bevoegdheid om vorderingen te behandelen waarbij de benadeelde partij vraagt om vergoeding van kosten en schade als gevolg van het strafbare feit. Dit betekent dat naast de strafrechtelijke aspecten, het Kantongerecht ook kan beslissen over de financiële gevolgen voor de benadeelde partij.

Artikel 22

Lid 1

De Rechtbank behandelt zaken zowel in enkelvoudige als meervoudige kamers, afhankelijk van de inhoud van de zaak.

Lid 2

In de enkelvoudige kamer worden burgerlijke zaken alsook strafzaken, behandeld:

- a. Vorderingen van burgerlijke aard die niet door het Kantongerecht worden behandeld conform artikel 21 sub a, b, c en d.
- b. Vorderingen van strafrechtelijke aard die niet reeds door het Kantongerecht worden behandeld met uitzondering van die genoemd in artikel 22 lid 3.
- c. Bestuursrechtelijke zaken, waaronder ambtenaren- en belastingzaken. In het zesde hoofdstuk rechtsmiddelen artikelen 78 tot en met 83 van de Personeelswet en de zesde afdeling B betreffende de wijze van procederen in Ambtenarenzaken artikelen 889 tot en met 892 van het Nieuw Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering worden de zinsneden 'het hof van justitie' en 'het hof' gelezen als de enkelvoudige kamer van de Rechtbank.

Thans is ervoor gekozen de Ambtenarenzaken in eerste instantie te doen behandelen door de enkelvoudige kamer van de Rechtbank. Hierdoor wordt de mogelijkheid geopend voor het aanleggen van hoger beroep bij het Hof van Justitie. Hiervoor is vereist een wijziging van de Personeelswet en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, die de wijze van procederen in Ambtenarenzaken omschrijven. Deze wijziging is vervat in artikel 51 van deze wet.

De behandeling van deze zaken door een enkelvoudige kamer zorgt voor een efficiënte afhandeling van minder complexe zaken en maakt het de rechtsgang toegankelijker voor partijen in civiele, strafrechtelijke en bestuursrechtelijke geschillen

Lid 3

De meervoudige kamer behandelt zaken die vanwege hun aard of ernst ook in eerste aanleg aan het oordeel van drie rechters worden voorgelegd voor een meer uitgebreide discussie en beoordeling teneinde de kwaliteit en rechtvaardigheid van de gerechtelijke besluitvorming te waarborgen, rekening houdend met de complexiteit en ernst van de aanklachten. Het betreft zaken van strafrechtelijke aard met een heel hoge strafbedreiging (15 jaar of meer) en misdrijven gepleegd door politieke ambtsdragers (leden van de wetgevende en uitvoerende macht). Thans is in de Wet in staat van beschuldiging stelling politieke ambtsdragers bepaald dat deze functionarissen in eerste instantie en in hoger beroep worden berecht door het Hof van Justitie. In eerste aanleg geschiedt dat door drie rechters en in hoger beroep door een oneven aantal rechters van minstens vijf en hoogstens negen. Omdat deze constructie toch enigszins gekunsteld voorkomt doordat beide instanties worden behandeld door het Hof van Justitie, is er thans voor gekozen deze procedures in eerste aanleg te doen behandelen door de meervoudige kamer van de Rechtbank. Het hoger beroep wordt dan behandeld door het Hof van Justitie. In artikel 140 van de Grondwet is evenwel bepaald dat politieke ambtsdragers voor misdrijven in die betrekking gepleegd, terechtstaan voor het Hof van Justitie. Dit artikel dient derhalve gewijzigd te worden alvorens de nieuwe wijze van berechting van politieke ambtsdragers in werking kan treden. Ook kan het dat sommige zaken door de wet of bij besluit van de President, na goedkeuring van de hofvergadering, expliciet worden aangewezen om behandeld te worden door een meervoudige kamer, mogelijk vanwege hun complexiteit of de ernst van de aanklachten.

Artikel 23

Lid 1

De gerechten in tweede aanleg, de meervoudige kamer van de Rechtbank en het Hof van Justitie, vervullen een belangrijke rol in het rechtssysteem. Zij zijn verantwoordelijk voor het heroverwegen en eventueel corrigeren van beslissingen die in eerste aanleg zijn genomen. Dit draagt bij aan het waarborgen van een eerlijk proces en het recht op beroep voor alle partijen in een zaak.

Lid 2

De leden en leden-plaatsvervanger van het Hof van Justitie, samen met andere personen die door de wet worden aangewezen, worden aangewezen als rechters in tweede aanleg. Dit zorgt voor een gevarieerde en deskundige samenstelling van de gerechten, wat bijdraagt aan een evenwichtige en nauwkeurige behandeling van zaken in tweede aanleg

Artikel 24

Wanneer er hoger beroep wordt aangetekend tegen de uitspraken van het Kantongerecht, worden deze zaken behandeld door de meervoudige kamer van de Rechtbank. Het hoger beroep tegen uitspraken van de Rechtbank wordt behandeld door het Hof van Justitie.

Naast reguliere vonnissen en beschikkingen behandelt het Hof van Justitie ook hoger beroep tegen beslissingen van tuchtcolleges. Tuchtcolleges behandelen disciplinaire zaken binnen bepaalde beroepen of sectoren.

Voorbeeld: Als een rechter in eerste aanleg een strafzaak behandelt en een vonnis uitspreekt waartegen de veroordeelde of het Openbaar Ministerie in hoger beroep wil gaan, wordt deze zaak door het Hof van Justitie opnieuw beoordeeld. Ook als een arts door een tuchtcollege is gestraft voor professionele wangedragingen, kan hij in hoger beroep gaan bij het Hof van Justitie.

Artikel 25

In tweede aanleg worden zaken behandeld door een kamer van drie rechters, waarbij één als voorzitter fungeert, tenzij de wet anders bepaalt. Dit betekent dat er specifieke wetten kunnen zijn die een ander aantal rechters voorschrijven voor bepaalde zaken of onder bepaalde omstandigheden. In die gevallen wordt de samenstelling van de kamer aangepast volgens de desbetreffende wet.

Hoewel in principe drie rechters de zaak behandelen, kunnen de rolzittingen (procedurele zittingen) in tweede aanleg worden gehouden door slechts één aangewezen rechter. Deze rechter heeft de bevoegdheid om beslissingen te nemen die betrekking hebben op de voortgang van de procedure, zoals het plannen van zittingen, en andere organisatorische en procedurele kwesties. Dit zorgt voor een efficiëntere inzet van de beperkte menskracht, omdat niet elke procedurele beslissing door de volledige kamer van drie rechters hoeft te worden genomen.

Artikel 26

Lid 1

Het Bestuur van het Hof draagt zorg voor het opzetten, organiseren en in stand houden van een griffie ten behoeve van elk van de gerechten. De griffie is de administratieve afdeling van een gerecht en speelt een cruciale rol bij het beheren van juridische documenten, het plannen van zittingen en het algemene functioneren van het gerecht.

Lid 2

In lid 2 is de procedure voor het indienen van documenten bij de gerechten geregeld. Het geeft aan dat stukken die relevant zijn voor de gerechten kunnen worden ingediend bij de griffie van het betreffende gerecht. Dit omvat bijvoorbeeld processtukken, verzoekschriften, en andere documenten die nodig zijn voor juridische procedures. Echter, kan bij besluit van het Bestuur van het Hof regels worden vastgesteld, die bepalen dat stukken elders kunnen worden ingediend dan bij de desbetreffende griffie.

Artikel 27

Deze bepaling richt zich specifiek op situaties waarbij aangehuwden, die door een ontheffing verbonden zijn aan het Hof van Justitie, niet gelijktijdig als rechters, griffiers, schrijffjuristen of vervolgingsambtenaren mogen deelnemen aan de behandeling van dezelfde zaak. Dit geldt tenzij er sprake is van overmacht, wat betekent dat er een dwingende reden is die het onmogelijk maakt om deze situatie te vermijden.

De zinsnede "tenzij er sprake is van overmacht" biedt flexibiliteit in uitzonderlijke situaties waarin het vermijden van gelijktijdige betrokkenheid praktisch onmogelijk is, ondanks de inspanningen om belangenconflicten te voorkomen. Overmacht kan bijvoorbeeld worden beschouwd in gevallen van plotselinge ziekte of onverwachte uitval van rechters, griffiers, schrijffjuristen of vervolgingsambtenaren.

Artikel 28

Lid 1

Wanneer de griffier van een gerecht om welke reden dan ook verhinderd is zijn functie uit te oefenen of de functie vacant is (bijvoorbeeld door ziekte, verlof of afwezigheid), worden zijn taken uitgevoerd door een substituut-griffier. Deze substituut-griffier wordt aangewezen om de dagelijkse taken en verantwoordelijkheden van de griffier waar te nemen, zoals administratieve ondersteuning, zittingen organiseren en gerechtelijke dossiers beheren.

Als ook de substituut-griffier verhinderd is of ontbreekt, kan een ingezetene worden aangewezen door de rechter om deze taken tijdelijk waar te nemen. Deze ingezetene moet minstens 21 jaar oud zijn en wordt beëdigd door de rechter voor deze specifieke taak. De aanwijzing geldt totdat deze door de rechter wordt ingetrokken.

Lid 2

In lid 2 is bepaald dat zowel de vervanger van de griffier als het personeel van de griffie onder de leiding en verantwoordelijkheid van de griffier werken. De griffier heeft de bevoegdheid om instructies te geven, taken toe te wijzen, en toezicht te houden op de uitvoering van werkzaamheden door de vervanger en het griffiepersoneel.

De griffier speelt een belangrijke rol als manager van de griffie. Naast zijn wettelijke taken heeft de griffier ook een functionele leiderschapsrol.

Door functionele onderwerping aan de griffier wordt samenwerking en coördinatie binnen de griffie bevorderd.

Artikel 29

De griffier is verplicht om de rechters te ondersteunen in alle gevallen waarin dit vereist is. Dit kan verschillende taken omvatten, zoals het verstrekken van juridisch advies, het concipiëren van eenvoudige beslissingen, het voorbereiden van dossiers en informatie voor de rechters, het assisteren bij gerechtelijke procedures tijdens zittingen, het verstrekken van juridisch advies en andere administratieve taken die de rechters helpen bij hun werkzaamheden. De griffier fungeert als een essentiële ondersteunende kracht voor de rechters, waardoor ze effectiever kunnen functioneren in het uitvoeren van hun taken.

Artikel 30

Het Bestuur van het Hof heeft de mogelijkheid om reglementen op te stellen met betrekking tot de werkzaamheden van de griffier en andere zaken die de griffie betreffen. Deze nadere regels kunnen betrekking hebben op verschillende aspecten, zoals de organisatie van de griffie, de procedures voor het indienen van documenten, de communicatie met partijen en andere kwesties. Door het vaststellen van deze nadere regels kan het Bestuur van het Hof ervoor zorgen dat de griffie optimaal functioneert en kan voldoen aan de specifieke behoeften en vereisten van het gerechtelijk systeem.

Artikel 31

Lid 1

Het Bestuur van het Hof van Justitie bestaat uit minimaal 3 en maximaal 7 leden, waaronder de President. Naast de leden is er een secretaris die administratieve en organisatorische taken uitvoert. De President is tevens de voorzitter van het Bestuur, hetgeen betekent dat hij de vergaderingen leidt en de algemene leiding heeft over het Bestuur. De President fungeert ook als de vertegenwoordiger van het Bestuur in externe contacten.

Lid 2

De leden van het Bestuur worden geselecteerd op basis van de deskundigheid die nodig is voor de uitoefening van de taken van het Bestuur. Dit houdt in dat bij de selectie van de leden van het Bestuur wordt gekeken naar hun vaardigheden, kennis en ervaring die relevant zijn

voor de taken en verantwoordelijkheden van het Bestuur. Het doel hiervan is om ervoor te zorgen dat het Bestuur effectief kan functioneren en beslissingen kan nemen die gebaseerd zijn op een brede expertise en inzicht in de relevante materie.

Lid 3

De President en de overige leden van het Bestuur worden voor een termijn van vijf jaar benoemd. Ze worden gekozen door de hofvergadering uit de leden van het Hof van Justitie. Een termijn van vijf jaar biedt een goede balans tussen continuïteit en de mogelijkheid tot vernieuwing binnen het Bestuur. Het stelt leden in staat om langere tijd te functioneren en daardoor de ingezette beleidslijn voort te zetten en af te ronden, wat bijdraagt aan stabiliteit en consistentie in het bestuur.

Lid 4

Na de periode van vijf jaar wordt een nieuw bestuur gekozen. De zittingsduur van het zittend bestuur eindigt op de laatste dag van de maand volgend op de verkiezing van het nieuw bestuur. De mogelijkheid bestaat dat het zittend bestuur geheel dan wel gedeeltelijk wordt herkozen. Het resultaat van deze verkiezing moet zo spoedig mogelijk worden toegezonden naar de regering en de voorzitter van De Nationale Assemblee, zodat deze twee Staatsmachten ermee bekend zijn wie de derde Staatsmacht vertegenwoordigt. Daarnaast draagt de regering ook zorg voor de financiële afhandeling van de benoeming. Deze melding faciliteert tevens de verantwoording en controle op overheidsuitgaven in deze.

Artikel 32

Dit artikel regelt de procedure voor vervanging van de President. Bij afwezigheid of ontstentenis van de President wordt deze vervangen door een lid van het Hof van Justitie, dat door de President zelf of door het Bestuur uit hun midden wordt aangewezen.

Deze procedure zorgt ervoor dat bij afwezigheid van functionarissen binnen het Hof van Justitie, er altijd een adequate vervanger beschikbaar is om de continuïteit van bestuurlijke aangelegenheden te waarborgen. De keuze voor vervanging gebeurt doorgaans binnen het eigen orgaan (Hof van Justitie), waarbij voorkeur wordt gegeven aan leden die al bekend zijn met de specifieke taken en verantwoordelijkheden van de functie.

Deze regeling draagt bij aan de efficiëntie van het bestuurlijke proces omdat het zorgt voor bestuurlijke continuïteit binnen het Hof van Justitie.

Uit artikel 133 van de grondwet kan worden afgeleid dat er bij de Rechterlijke Macht maar een Vice-President is. Op basis van de ontwikkelingen van de afgelopen jaren, met name de diversiteit in het aantal uiteenlopende rechtszaken en de daarmee gepaard gaande verzwaring van het management van de organisatie is het dienstig om thans meerdere Vice-Presidenten aan te stellen voor het Hof van Justitie. Hiervoor is evenwel een wijziging van voormeld Grondwetsartikel vereist. Een daartoe strekkend voorstel is reeds ingediend bij de Nationale Assemblee.

Artikel 33

Het Bestuur kan sommige van zijn eigen taken of bevoegdheden delegeren aan andere leden van het Hof. Deze bevoegdheden kunnen verschillende aspecten van het bestuur omvatten, zoals het nemen van beslissingen, het vertegenwoordigen van het Bestuur in bepaalde kwesties. De gemachtigde leden kunnen vervolgens namens het Bestuur optreden en de taken of bevoegdheden uitoefenen die aan hen zijn gedelegeerd.

De machtiging kan voor bepaalde of onbepaalde tijd zijn en moet specifieke taken omvatten, afhankelijk van de behoeften van het Bestuur van het Hof en de capaciteiten van de leden. De machtiging kan verschillende doeleinden dienen, zoals het bevorderen van efficiëntie, het verdelen van verantwoordelijkheden, of het mogelijk maken van gespecialiseerde expertise binnen het Hof.

Artikel 34

Lid 1

Het Bestuur van het Hof heeft de bevoegdheid om nadere regels vast te stellen in een reglement. Dit reglement moet specifieke aspecten van het functioneren van het Bestuur regelen, waaronder:

- Werkwijze: Dit omvat de procedures en methoden die het Bestuur hanteert om zijn taken uit te voeren.
- Besluitvorming: Dit betreft de regels en procedures voor het nemen van beslissingen binnen het Bestuur
- Taakverdeling: Dit houdt in hoe de verschillende taken en verantwoordelijkheden binnen het Bestuur worden verdeeld.
- Organisatiestructuur: Dit omvat de bredere structuur van het Bestuur en de relatie met andere onderdelen van het Hof van Justitie. Het kan gaan om onder andere de hiërarchie binnen het Bestuur, de verantwoordelijkheden van verschillende functies.
- Machtiging zoals bedoeld in artikel 34: Het reglement moet duidelijk maken welke bevoegdheden kunnen worden gedelegeerd en onder welke voorwaarden.

Lid 2

De reglementen die zijn vastgesteld door het Bestuur van het Hof worden bekendgemaakt aan het publiek. Dit gebeurt door middel van publicatie in het Staatsblad van de Republiek Suriname. Daarnaast worden de reglementen ook geplaatst op de website van het Hof van Justitie. Door de bekendmaking wordt de inhoud van de reglementen transparant en toegankelijk gemaakt voor alle belanghebbenden, waaronder de advocatuur, juristen en het bredere publiek.

Artikel 35

Lid 1

Het Bestuur van het Hof heeft een overkoepelende rol in het beheer en de coördinatie van de gerechten. Dit omvat het toezicht voor de zorg van een efficiënte en effectieve werking van de gehele gerechtelijke organisatie, inclusief het Bureau.

- a. Toezien op de uitvoering van het jaarplan: Het Bestuur is verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van het jaarplan, zoals bedoeld in artikel 46 lid 1. Het jaarplan bevat doorgaans de strategische doelen, prioriteiten en geplande activiteiten van de gerechten voor het komende jaar. Door toezicht te houden op de uitvoering van dit plan, zorgt het Bestuur ervoor dat de gerechtelijke activiteiten in lijn zijn met de vastgestelde doelen en dat er voortgang wordt geboekt in de uitvoering ervan.
- b. Kwaliteit, werkwijze en informatievoorziening: Het Bestuur ziet toe op:
 - Het waarborgen van hoge kwaliteitsnormen in de rechtspraak en gerechtelijke procedures.
 - Het ontwikkelen en handhaven van efficiënte en effectieve werkwijzen binnen de gerechten.
 - Het zorgen voor adequate informatiesystemen en -stromen die nodig zijn voor een goed bestuur en beheer van de gerechten.
- c. Werkverdeling binnen de gerechten: het Bestuur doet voorstellen voor de verdeling van taken en zaken onder de rechters en andere gerechtelijke medewerkers, om een evenwichtige en efficiënte werklast te waarborgen.
- d. Indeling in kamers en toedeling van zaken: Het Bestuur stelt een reglement vast dat nadere regels bevat over:
 - Het organiseren van de gerechten in verschillende kamers (zoals enkelvoudige en meervoudige kamers), zoals bedoeld in artikel 24 lid 1.

- De wijze van het toewijzen van zaken aan de leden van deze kamers, zodat de zaken op een efficiënte manier worden behandeld.

Lid 2

Juridische kwaliteit omvat verschillende aspecten, zoals de juistheid en consistentie van juridische beslissingen, de grondigheid van juridische analyses en redeneringen, en de naleving van wettelijke en procedurele normen. Door zich te richten op het bevorderen van deze kwaliteit, zorgt het Bestuur ervoor dat de rechtspraak betrouwbaar, transparant en gerechtvaardigd is.

Een andere taak van het Bestuur is het bevorderen van uniforme rechtstoepassing binnen de gerechten. Dit betekent dat vergelijkbare zaken op een consistente manier worden behandeld en dat er een uniforme interpretatie en toepassing van wetten en regels is. Uniformiteit in de rechtspraak draagt bij aan rechtszekerheid en gelijkheid voor de wet, en voorkomt willekeurige en inconsistente beslissingen.

Om de juridische kwaliteit en uniforme rechtstoepassing te bevorderen, voert het Bestuur overleg met de hof vergadering. Door middel van dit overleg kan het Bestuur input en feedback verzamelen, 'best practices' delen, en zorgen voor een gecoördineerde aanpak bij het bevorderen van juridische kwaliteit en uniforme rechtstoepassing.

Lid 3

Het Bestuur kan algemene of specifieke aanwijzingen geven aan eenieder die werkzaam is bij de gerechten. Algemene aanwijzingen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de standaardprocedures voor het indienen van documenten, de omgang met vertrouwelijke informatie, of de manier waarop bepaalde administratieve taken moeten worden uitgevoerd. Door algemene aanwijzingen te geven, kan het Bestuur uniformiteit en consistentie in de werkprocessen binnen de gerechten bevorderen. Bijzondere aanwijzingen kunnen nodig zijn in situaties waarin specifieke acties of beslissingen moeten worden genomen die afwijken van de standaardprocedures of wanneer er maatwerk vereist is in verband met bijzondere omstandigheden. Deze aanwijzingen stellen het Bestuur in staat om flexibel en gericht in te grijpen wanneer dat nodig is.

Lid 4

Bij het geven van aanwijzingen mag het Bestuur zich niet inlaten met de procesrechtelijke behandeling of inhoudelijke beoordeling van de zaak. Procesrechtelijke behandeling betreft de wijze waarop een zaak procedureel wordt afgehandeld binnen de gerechtelijke context. Dit kan bijvoorbeeld gaan over de volgorde van processtappen, de behandeling van bewijsmateriaal, en de toepassing van procesregels.

Inhoudelijke beoordeling houdt in dat het Bestuur geen invloed mag uitoefenen op de juridische analyse en interpretatie van de feiten en het recht in een specifieke zaak.

Voorts mag het Bestuur geen aanwijzingen geven die invloed hebben op de uiteindelijke beslissing van de rechter in een individuele zaak of in een bepaalde categorie van zaken.

Lid 5

Dit lid biedt bescherming voor de leden van het Bestuur van het Hof tegen bestuurdersaansprakelijkheid, behalve in gevallen van opzet of grove nalatigheid. Dit is bedoeld om de leden van het Bestuur in staat te stellen hun taken uit te voeren zonder voortdurende vrees voor persoonlijke aansprakelijkheid. De uitzondering "opzet of grove nalatigheid" houdt in dat de leden van het Bestuur wel aansprakelijk kunnen worden gesteld als er sprake is van opzettelijke wangedrag of een zeer ernstige mate van nalatigheid. In zulke gevallen wordt echter geen hoofdelijke aansprakelijkheid opgelegd, wat betekent dat individuele bestuurders aansprakelijk zijn voor hun eigen handelen en niet ook voor de handelingen van hun collega's.

Artikel 36

Lid 1

Wanneer een rechter wordt geschorst of ontslagen, heeft dit automatisch ook gevolgen voor zijn lidmaatschap in het Bestuur van het Hof. Met andere woorden, de schorsing of het ontslag als rechter leidt ook tot de schorsing of het ontslag als lid van het Bestuur van het Hof. Door de automatische koppeling van schorsing of ontslag als rechter aan het lidmaatschap in het Bestuur, wordt voorkomen dat een geschorste of ontslagen rechter nog invloed kan uitoefenen op de bestuurlijke aangelegenheden van het Hof.

De schorsing als lid van het Bestuur eindigt van rechtswege zodra de schorsing als rechter eindigt, tenzij een tuchtmaatregel is opgelegd. Dit houdt in dat de schorsing als Bestuurslid niet langer duurt dan de schorsing als rechter en direct eindigt wanneer de schorsing als rechter wordt beëindigd.

Lid 2

De tijd waarin een rechter geschorst is als lid van het Bestuur, telt mee als onderdeel van zijn of haar totale benoemingstermijn. Bijvoorbeeld, als een rechter voor vijf jaar is benoemd en gedurende één jaar geschorst is als lid van het Bestuur, blijft de totale benoemingstermijn vijf jaar, inclusief de schorsingsperiode.

Tegelijkertijd wordt de benoemingstermijn van de leden van het Bestuur gehandhaafd, zodat de zittingstermijn van het geschorste lid niet langer duurt dan die van een niet-geschorste lid.

Artikel 37

Lid 1

Met het oog op een efficiënte bedrijfsvoering van het Hof van Justitie wordt een aparte entiteit opgericht, het Bureau Hof van Justitie, afgekort als het Bureau. Dit Bureau zal verantwoordelijk zijn voor de operationele aspecten van de rechtspraak, administratieve taken, personeelszaken, financiën, en andere ondersteunende functies die nodig zijn voor het functioneren van het Hof van Justitie.

Lid 2

Gelet op het belang van een grote mate van zelfstandigheid in haar functionering is gekozen om het Bureau rechtspersoonlijkheid toe te kennen. Zij is hiermee wat de vorm betreft een rechtspersoon sui generis. Dit geeft het Bureau de mogelijkheid zelfstandig aan het rechtsverkeer deel te nemen, bijvoorbeeld door het aangaan van overeenkomsten. Het Bureau beschikt zelfstandig over het aan het beschikbaar gesteld budget.

Het Bureau wordt gevestigd in Paramaribo, maar heeft ook de mogelijkheid om elders in Suriname kantoor te houden. Dit betekent dat het Bureau, naast de hoofdvestiging in Paramaribo, ook filialen of nevenvestigingen kan hebben op andere locaties binnen Suriname, afhankelijk van operationele behoeften en praktische overwegingen.

Lid 3

Door de Ambtenarenpensioenwet 1972 van toepassing te verklaren, wordt verzekerd dat de directie en het personeel van het Bureau Hof van Justitie dezelfde pensioenrechten en -voorzieningen genieten als andere ambtenaren. Dit betekent dat zij aanspraak kunnen maken op pensioenuitkeringen onder de voorwaarden van deze wet, wat hun financiële zekerheid na pensionering waarborgt.

Artikel 38

Lid 1

Het Bureau is belast met verschillende taken, waarbij rekening wordt gehouden met de bevoegdheden van het Bestuur van het Hof. Deze taken omvatten onder andere:

- a. Het Bureau is verantwoordelijk voor het voorbereiden, opstellen en inrichten van de begroting voor de gerechten. Deze begroting wordt aangeboden aan de Voorzitter van De Nationale Assemblée, de Minister belast met justitiële aangelegenheden, en de Minister van Financiën en Planning. Dit proces zorgt ervoor dat de financiële middelen voor de gerechten op een gestructureerde en transparante manier worden gepland en verantwoord. Gelet op het feit dat thans de Rechterlijke Macht met rechtspraak belast een eigen begroting heeft, is in dit kader voor het Bureau een belangrijke taak weggelegd, niet alleen voor wat betreft de opstelling van de begroting van de gerechten, maar eveneens met betrekking tot het beheer ervan. Daarbij is eveneens de opstelling van een gedegen financiële verantwoording van de besteding van de financiële middelen (jaarverslag) door het Bureau overeenkomstig de Wet op de Jaarrekening van belang. Vanuit het oogpunt van doeltreffendheid en doelmatigheid is het namelijk van belang dat de organisatiedoelstellingen worden bereikt door de inzet van de juiste middelen en dat niet meer middelen worden gebruikt dan strikt noodzakelijk voor de realisatie van de gestelde doelen.
- b. Ten behoeve van de rechtspraak stelt het Bureau een beleidsplan op. Dit plan bevat strategische doelstellingen en richtlijnen voor de werking en ontwikkeling van de rechtspraak.
- c. Het Bureau is belast met de uitvoering van het beleidsplan dat is goedgekeurd door het Bestuur van het Hof. Dit omvat de implementatie van de strategieën en maatregelen die in het beleidsplan zijn opgenomen.
- d. Het Bureau zorgt voor een efficiënte instroom, doorstroom en uitstroom van personeel, gebaseerd op de gestelde functie-eisen. Dit garandeert een optimale kwalitatieve en kwantitatieve personele bezetting binnen de gerechten.
- e. Het Bureau draagt zorg voor de automatisering, huisvesting, archiefbeheer, beveiliging en andere materiële voorzieningen voor de gerechten. Deze ondersteuning is essentieel voor een effectieve en efficiënte werking van de gerechten.
- f. Het Bureau treft voorbereidingen voor de implementatie van primaire en secundaire voorzieningen voor het personeel dat in dienst is van of ter beschikking wordt gesteld aan het Bureau en de zittende magistratuur. De implementatie (de uitbetalingen) worden door de Staat verricht ten laste van de begroting van het Hof. Dit omvat onder andere de arbeidsvoorwaarden, gratificaties en andere personeelsvoorzieningen.
- g. Het Bureau faciliteert de taken en bevoegdheden van de griffiers van de gerechten. Dit betekent dat het Bureau de griffiers ondersteunt bij hun werkzaamheden door middel van administratieve en materiële middelen.

Lid 2

Lid 2 biedt het Bestuur de flexibiliteit om het Bureau extra verantwoordelijkheden te geven die passen bij veranderende behoeften of omstandigheden. Hiervoor is de goedkeuring van de President van de Republiek Suriname vereist. Deze goedkeuring wordt verondersteld te zijn verleend als er binnen vier maanden na ontvangst van het voorstel niet uitdrukkelijk daarop is beslist.

Artikel 39

Lid 1

Het Bureau wordt bestuurd door een directie die bestaat uit een directeur en een of meer onderdirecteuren. De directeur heeft de algehele coördinatie over de werkzaamheden van het Bureau, wat betekent dat hij verantwoordelijk is voor het dagelijks beheer en de operationele aansturing van het Bureau.

Lid 2

De directeur van het Bureau fungeert als de vertegenwoordiger van het Bureau, zowel intern als extern, en heeft de bevoegdheid om namens het Bureau juridische en niet-juridische zaken te regelen en te vertegenwoordigen. Bij belet of ontstentenis van de directeur wordt deze vervangen door een door het Bestuur van het Hof aangewezen onderdirecteur of functionaris. De directeur kan, indien hij daartoe in staat is, daartoe een voorstel doen aan het Bestuur. Dit zorgt voor continuïteit in de leiding van het Bureau.

Deze structuur zorgt voor een duidelijke leiding en coördinatie van de werkzaamheden van het Bureau, met waarborgen voor continuïteit in geval van afwezigheid van de directeur.

Leden 3 en 4

De directie van het Bureau wordt door het Bestuur van het Hof benoemd en ontslagen. Het Bestuur van het Hof zal bij reglement regels vaststellen met betrekking tot de vereisten voor benoeming, de rechtspositie en de gronden voor schorsing en ontslag van de directeur en onderdirecteuren. Deze bepaling waarborgt een zorgvuldig proces van selectie en beoordeling van de leden van de directie, waardoor gekwalificeerde en geschikte personen worden benoemd. Voorts zorgt deze voor een formele procedure en waarborgt dat eventuele, schorsing of beëindiging van de dienstverbanden van deze functionarissen op een transparante en verantwoordelijke manier gebeurt.

Het Bestuur van het Hof zal bij reglement regels vaststellen met betrekking tot de vereisten voor benoeming, de rechtspositie en de gronden voor schorsing en ontslag van de directeur en onderdirecteuren.

Lid 5

Het personeel van het Bureau omvat alle medewerkers van de gerechten niet met rechtspraak belast, waaronder de directie van het Bureau, schrijffjuristen, griffiers, substituut-griffiers, fungerend-griffiers, administratief personeel, etc. Het personeel wordt door de directeur benoemd, geschorst en ontslagen. Hierdoor heeft de directeur de verantwoordelijkheid en bevoegdheid om het personeelsbestand van het Bureau te beheren en af te stemmen op de behoeften van de organisatie.

Lid 6

Het Bestuur stelt bij reglement de werkwijze van de directie vast, waardoor interne procedures en richtlijnen worden vastgelegd voor de efficiënte en effectieve werking van de directie binnen het Bureau.

Artikel 40

Lid 1

De directeur is bevoegd, na verkregen schriftelijke goedkeuring van het Bestuur, rekeningen te openen ten behoeve van het Bureau bij handelsbanken. Het openen van bankrekeningen is van belang voor het beheer van de financiële middelen van het Bureau. Dit kan betrekking hebben op het ontvangen van betalingen, het beheren van uitgaven, en het uitvoeren van andere financiële transacties.

De vereiste goedkeuring van het Bestuur van het Hof fungeert als een controlemechanisme om te zorgen voor transparantie en verantwoordelijkheid. Het voorkomt dat er zonder toezicht bankrekeningen worden geopend, wat kan leiden tot ongecontroleerde financiële activiteiten.

Lid 2

Voor het verkrijgen, bezwaren en vervreemden van onroerende zaken, en voor het aangaan van financiële verplichtingen boven een door de hofvergadering vastgesteld bedrag, is goedkeuring van de hofvergadering vereist. Dit zorgt voor een extra controlemechanisme en

voorkomt dat er zonder voldoende draagvlak beslissingen worden genomen die verstrekken- de financiële gevolgen hebben.

Lid 3

Naast de bepalingen in de leden 1 en 2, moeten de handelingen van de directeur met betrekking tot onroerende zaken en financiële verbintenissen conform de financiële richtlijnen die door het Bestuur zijn vastgesteld, worden uitgevoerd. Dit lid benadrukt dat de directeur gebonden is aan de vastgestelde procedures en richtlijnen, waardoor consistentie en naleving van financiële regels worden gewaarborgd.

Lid 4

Met het bepaalde in lid 4 wordt het Bestuur betrokken bij belangrijke beslissingen die de financiële integriteit en operationele samenwerkingen van het Hof beïnvloeden, wat bijdraagt aan transparantie en verantwoording.

Artikel 41

Lid 1

De Staat is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen en onderhouden van de fysieke en nutsvoorzieningen die nodig zijn voor de operationele activiteiten van de gerechten en het Bureau. Dit omvat onder andere de gebouwen waarin de gerechten en het Bureau zijn gehuisvest en de nutsvoorzieningen zoals elektriciteit, telecommunicatie, water en gas. Deze verantwoordelijkheid van de Staat zorgt ervoor dat de gerechten en het Bureau over de nodige infrastructuur beschikken om de continuïteit van de rechtspraak te garanderen.

Lid 2

De Staat zorgt ervoor dat de salarissen en bijkomende financiële verplichtingen van het personeel van het Bureau en de zittende magistratuur tijdig worden betaald. Dit omvat ook de afdracht van belastingen en verschuldigde premies. Deze verplichtingen worden gedekt door de begroting van het Hof. Dit lid waarborgt de financiële stabiliteit en zekerheid voor het personeel en de zittende magistratuur, zodat zij hun werkzaamheden zonder financiële zorgen kunnen uitvoeren.

Artikel 42

De directeur van het Bureau heeft de bevoegdheid om, na goedkeuring van het Bestuur van het Hof, de volgende zaken vast te stellen, die essentieel zijn voor het goed functioneren van de organisatie:

- a. De organisatiestructuur van het Bureau, inclusief het organogram dat de hiërarchische verhoudingen en functionele relaties binnen het Bureau weergeeft.
- b. De organisatie-eenheden, afdelingen en ondersteunende diensten binnen het Bureau, evenals de formatie (het aantal en de aard van de functies) die nodig is om de taken van het Bureau uit te voeren.
- c. De functiegroepen en individuele functies binnen het Bureau, evenals de eisen die aan deze functies worden gesteld, zoals opleiding, ervaring en vaardigheden.
- d. De vereisten voor benoeming, de rechtspositie, regels met betrekking tot schorsing en ontslag, en andere specifieke arbeidsvoorwaarden voor het personeel van het Bureau.
- e. Zowel de primaire (zoals salaris) als de secundaire (zoals pensioenen en andere arbeidsvoorwaarden) voorzieningen voor het personeel van het Bureau.

Artikel 43

Lid 1

De directeur van het Bureau heeft de bevoegdheid om personeel aan te trekken om de taken van het Bureau uit te voeren, binnen de vastgestelde formatie. Dit proces vereist goedkeuring

door het Bestuur van het Hof, wat betekent dat het Bestuur akkoord moet gaan met het aantrekken van specifiek personeel. Het aantrekken van personeel gebeurt door het aangaan van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, wat betekent dat de relatie tussen het Bureau en het personeel wordt geregeld door het reguliere arbeidsrecht. Dit waarborgt een zorgvuldig proces waarin het Bestuur toezicht houdt op de personeelswerving en -beheer binnen het Bureau.

Lid 2

Het Bureau heeft ook de bevoegdheid om andere overeenkomsten (bijvoorbeeld overeenkomsten tot opdracht) aan te gaan en te beëindigen binnen het kader van zijn taken. Voordat het Bureau een dergelijke overeenkomst aangaat, moet deze echter worden goedgekeurd door het Bestuur van het Hof, wat betekent dat het Bestuur akkoord moet gaan met de specifieke overeenkomst. Deze overeenkomsten moeten binnen de taakstelling van het Bureau vallen, wat inhoudt dat ze gerelateerd moeten zijn aan de activiteiten en verantwoordelijkheden van het Bureau zoals vastgesteld door de wetgeving en de regelgeving.

Artikel 44

Lid 1

In lid 1 is bepaald dat de directeur regelmatig moet rapporteren over zijn activiteiten en de voortgang van zijn taken, zodat het Bestuur toezicht kan houden op de uitvoering en tijdig kan ingrijpen indien nodig. De exacte details van deze rapportages, zoals de onderwerpen die moeten worden besproken en hoe vaak deze rapportages moeten plaatsvinden, worden door het Bestuur vastgesteld.

Lid 2

Ingevolge lid 2 houdt het Bestuur niet alleen toezicht, maar kan ook actief aansturen en bijsturen door richtlijnen te geven die de directeur moet volgen. Dit zorgt voor een duidelijke hiërarchie en controlemechanisme waarbij het Bestuur ervoor kan zorgen dat de directeur handelt in overeenstemming met de strategische doelen en het beleid van het Hof.

Lid 3

De directeur is verplicht om ten minste één keer per maand overleg te voeren met het Bestuur van het Hof. Het maandelijkse overleg is bedoeld om een regelmatige communicatie te waarborgen en ervoor te zorgen dat het Bestuur voortdurend op de hoogte is van de operationele gang van zaken binnen het Bureau. Tijdens deze overlegmomenten kunnen eventuele problemen of knelpunten die betrekking hebben op de dagelijkse ondersteunende werkzaamheden van het Bureau direct worden aangepakt, de realisatie van de afgelopen periode en de planning voor de komende periode worden besproken.

Artikel 45

Lid 1

De directeur van het Bureau is verantwoordelijk voor het opstellen van een jaarplan, dat vóór 1 augustus van elk jaar moet worden afgerond. Dit plan moet worden goedgekeurd door het Bestuur van het Hof voordat het definitief wordt vastgesteld. Het jaarplan beschrijft de activiteiten die het Bureau van plan is uit te voeren in het komende jaar. Deze activiteiten moeten in lijn zijn met de taken zoals beschreven in artikel 38. Bij het opstellen van dit plan moet rekening worden gehouden met de ontwerp-begroting voor het komende jaar. Dit zorgt voor een geïntegreerde benadering waarbij plannen en budgetten op elkaar zijn afgestemd.

Lid 2

Door de begroting en raming van het Bureau op te nemen in de Staatsbegroting, worden de financiën van het Bureau geïntegreerd in het bredere financiële kader van de Staat. De Staat is en blijft immers verantwoordelijk voor de financiering van de rechtspraak. Teneinde enige armslag en enige onafhankelijkheid te creëren voor de rechtsprekende macht als Staatsmacht, is thans bepaald dat de totale begroting van het Bureau van 2% van de totale Staatsbegroting door de Minister ongewijzigd wordt ingediend. Als de norm van 2% wordt overschreden, is overleg met de Minister van Financiën en Planning vereist voordat de begroting kan worden ingediend. Het overleg is bedoeld om te proberen tot een akkoord te komen over een begroting. Als het overleg niet leidt tot overeenstemming, worden zowel de door het Bureau ingediende begroting als het door de Minister van Financiën en Planning opgestelde begrotingsvoorstel aan de Nationale Assemblee voorgelegd alwaar zal worden beslist.

De begroting wordt door de Minister ongewijzigd ingediend, wat de administratieve afhandeling versnelt en de efficiëntie verhoogt. De Nationale Assemblee krijgt de kans om beide voorstellen te overwegen en een beslissing te nemen. Dit zorgt voor transparantie en een bredere toetsing van de begrotingsvoorstellen.

Lid 3

De begroting moet een uitgebreide raming van de te verwachten uitgaven en inkomsten bevatten, evenals beleidsmaatregelen die gericht zijn op de uitvoering van projecten om de rechtspraak en de bedrijfsvoering te waarborgen. Dit omvat diverse kostenposten zoals salarissen, operationele uitgaven, investeringen, en ook de bronnen van inkomsten, zoals overheidsbijdragen, boetes en leges. Het nauwkeurig documenteren van deze financiële vooruitzichten stelt het Bureau in staat om zijn financiën effectief te plannen en te beheren.

Naast de algemene ramingen moet de begroting ook een noodreserve en geheime uitgaven omvatten. Deze noodreserve, een vooraf vastgesteld bedrag, wordt gereserveerd voor onvoorziene uitgaven of noodsituaties die zich gedurende het boekjaar kunnen voordoen. Het doel van deze reserve is om financiële stabiliteit te waarborgen en het Bureau in staat te stellen snel te reageren op onverwachte omstandigheden, zonder dat dit de lopende activiteiten in gevaar brengt. Verder wordt in de begroting van het Bureau een raming opgenomen voor confidentiële uitgaven die verband houden met de veiligheid van de rechtspleging. Deze confidentiële uitgaven kunnen worden aangewend voor maatregelen die tot doel hebben de veiligheid en integriteit van het gerechtelijk systeem te waarborgen, zoals het beveiligen van gerechtsgebouwen, de bescherming van rechters en andere vertrouwelijke operationele activiteiten. Ondanks dat de details van deze uitgaven confidentieel moeten blijven om de veiligheid te waarborgen, biedt het opnemen van deze uitgaven in de begroting een mechanisme voor controle en verantwoording.

Lid 4

Door een vooraf vastgesteld bedrag te reserveren voor noodsituaties, kan het gerechtelijk apparaat snel en doeltreffend financiële middelen inzetten om de gevolgen van een noodtoestand te bestrijden, zoals herstel van beschadigde faciliteiten. Het Bestuur van het Hof heeft de bevoegdheid om te bepalen wanneer er sprake is van een noodtoestand, wat de flexibiliteit en reactievermogen van het Hof in crisissituaties vergroot. Door een vooraf vastgesteld bedrag te reserveren voor noodsituaties, kan het gerechtelijk apparaat snel en doeltreffend financiële middelen inzetten om de gevolgen van een noodtoestand te bestrijden, zoals herstel van beschadigde faciliteiten. Dit zorgt voor een financieel vangnet dat de operationele continuïteit kan waarborgen.

Lid 5

De confidentiële uitgaven mogen 2% van de begroting van het Bureau belopen. Dit is evenwel slechts een richtsnoer. Om de geheimhouding te waarborgen, wordt de begroting voor geheime uitgaven ingediend in een door de Minister van Financiën en Planning goedgekeurde vorm en is de behandeling niet openbaar in De Nationale Assemblée. Bovendien zijn de artikelen 99 tot en met 101 van het Reglement van Orde van De Nationale Assemblée van toepassing op de geheimhouding van deze begrotingen. Deze artikelen regelen de geheimhoudingsplicht en de procedures met betrekking tot vertrouwelijke informatie in relatie tot de werkzaamheden van De Nationale Assemblée. Deze bepaling waarborgt dat begrotingen voor geheime uitgaven van het Bureau van het Hof op een vertrouwelijke manier worden behandeld en dat de geheimhouding ervan wordt gegarandeerd volgens de geldende regels en procedures van de wetgeving. Dit is essentieel om gevoelige informatie met betrekking tot de veiligheid van de rechtspleging op een gepaste wijze te beschermen en te beheren. De besteding en verantwoording van de confidentiële uitgaven geschieden volgens de richtlijnen van de hof vergadering. Deze richtlijnen zijn bedoeld om de transparantie, rechtmatigheid en doelmatigheid van de bestedingen te waarborgen, zelfs in het geval van geheime uitgaven. Ze kunnen onder meer betrekking hebben op het indienen van gedetailleerde rapportages en het naleven van strikte procedures voor het beheer van deze uitgaven.

Lid 6

Conform lid 6 worden de financiële middelen op basis van de goedgekeurde begroting in de eerste week van het boekjaar beschikbaar gesteld aan het Bureau, door overmaking op de bankrekening van het Bureau. Het is belangrijk op te merken dat deze regeling geldt zelfs in het geval dat de begroting voor het komende jaar niet tijdig wordt goedgekeurd. In dat geval wordt de begroting van het vorig jaar als uitgangspunt gehanteerd voor de beschikbaarstelling van middelen aan het Bureau. Dit zorgt ervoor dat het Bureau voldoende financiële middelen heeft om zijn taken en verantwoordelijkheden uit te voeren, zelfs als er vertraging optreedt in het goedkeuringsproces van de begroting.

Lid 7

Het Bureau moet een exploitatiereserve aanhouden van ten minste 50% van de laatste goedgekeurde begroting. Dit betekent dat het Bureau een financiële reserve moet hebben die gelijk is aan de helft van het laatst goedgekeurde begrotingsbedrag om de continuïteit van de rechtspraak te waarborgen. De exploitatiereserve dient als een buffer om ervoor te zorgen dat het Bureau in staat is om zijn werkzaamheden voort te zetten, zelfs bij financiële tegenslagen of onverwachte kosten. Het helpt bij het voorkomen van onderbrekingen in de dienstverlening.

Het aanhouden van een reserve zorgt voor een zekere mate van financiële stabiliteit en helpt bij het beheren van fluctuaties in inkomsten en uitgaven.

Indien het Bureau zelf middelen genereert (bijvoorbeeld door eigen activiteiten, vergoedingen of andere inkomsten), moeten deze middelen eerst worden gebruikt om de exploitatiereserve aan te vullen indien deze onder de vereiste 50% ligt. Het aanvullen van de reserve met zelf gegenereerde middelen is prioriteit, omdat het waarborgt dat de reserve altijd op peil blijft. Dit voorkomt dat het Bureau zonder voldoende reserve komt te zitten.

Eventuele middelen die overblijven na het aanvullen van de exploitatiereserve worden verrekend binnen de begroting van het volgende begrotingsjaar. Dit betekent dat het resterende bedrag wordt meegenomen in de begroting voor het volgende jaar.

Het verrekenen van het meerdere in de volgende begroting zorgt ervoor dat eventuele extra middelen niet verloren gaan maar worden benut voor toekomstige begrotingsbehoeften.

Voorbeeld de laatste goedgekeurde begroting van het Bureau SRD 1.000.000,- is. Dit betekent dat er een verplichte reserve van SRD 500.000,- moet worden aangehouden. Als het

Bureau gedurende het jaar SRD 100.000,- aan zelf gegenereerde middelen heeft, en de reserve is SRD 400.000,-, worden de SRD 100.000,- gebruikt om de reserve aan te vullen tot SRD 500.000,-. Als de reserve al op SRD 500.000,- staat, worden de SRD 100.000,- meegenomen naar de begroting van het volgende jaar.

Lid 8

Het eerste boekjaar begint op de datum waarop het Bureau is ingesteld. Dit betekent dat vanaf de dag van instelling de financiële activiteiten en boekhouding van het Bureau formeel worden bijgehouden. Het eerste boekjaar eindigt op 31 december van datzelfde jaar. Dit houdt in dat, ongeacht de instellingsdatum, het eerste boekjaar altijd eindigt op de laatste dag van dat kalenderjaar. Bijvoorbeeld, als het Bureau op 1 juli wordt opgericht, zal het eerste boekjaar lopen van 1 juli tot en met 31 december van dat jaar. Na het eerste boekjaar vallen alle volgende boekjaren samen met de kalenderjaren. Dit betekent dat elk boekjaar begint op 1 januari en eindigt op 31 december van hetzelfde jaar. Door de boekjaren te laten samenvallen met de kalenderjaren, wordt de financiële rapportage gestandaardiseerd. Dit vergemakkelijkt de planning, het opstellen van de begroting, en de jaarlijkse audits omdat de periodes overeenkomen met het kalenderjaar dat ook door andere instellingen en voor de nationale begroting wordt gebruikt.

Artikel 46

Lid 1

Door het Bestuur de verantwoordelijkheid te geven voor het vaststellen van confidentiële uitgaven, wordt een centrale en verantwoordelijke beslissing gewaarborgd voor uitgaven die vertrouwelijk moeten blijven. Dit helpt bij het waarborgen van de integriteit en controle over deze specifieke uitgaven.

Lid 2

De besteding van confidentiële uitgaven moet plaatsvinden volgens de richtlijnen die zijn vastgesteld door de hofvergadering. Dit betekent dat er beleidsregels en procedures zijn die moeten worden gevolgd bij het gebruik van confidentiële uitgaven. Het volgen van richtlijnen zorgt voor een gecontroleerde en verantwoorde besteding van confidentiële uitgaven, zelfs als deze uitgaven vertrouwelijk zijn. Dit helpt bij het voorkomen van misbruik en zorgt voor transparantie binnen de grenzen van vertrouwelijkheid.

Lid 3

De verantwoording van confidentiële uitgaven vindt pas plaats nadat ten minste 18 maanden zijn verstreken vanaf de datum waarop de uitgaven zijn gedaan of het onderzoek waarin de uitgaven zijn gedaan definitief is afgesloten, waarbij de langste termijn geldt. De langere termijn voor verantwoording waarborgt dat confidentiële uitgaven niet onmiddellijk openbaar hoeven te worden gemaakt, wat de vertrouwelijkheid beschermt. Dit is belangrijk voor de integriteit van vertrouwelijke processen en onderzoeken.

De termijn kan door het Bestuur worden verlengd indien dit noodzakelijk is voor het waarborgen van de rechtspraak. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als het onderzoek langer duurt of als er aanvullende tijd nodig is om de verantwoording goed af te ronden.

De mogelijkheid om de termijn te verlengen biedt flexibiliteit om te voldoen aan de specifieke behoeften en omstandigheden die zich kunnen voordoen tijdens het verloop van een onderzoek of bij het opstellen van verantwoording.

Voorbeeld: een confidentiële uitgave is op 1 januari 2023 gedaan. De verantwoording van deze uitgave kan pas plaatsvinden na 1 juli 2024 of na de afsluiting van het onderzoek waarin de uitgave heeft plaatsgevonden, afhankelijk van welke termijn het langst is. Als het onderzoek pas in januari 2025 wordt afgesloten, kan de verantwoording pas 18 maanden na

die datum, dus op 1 juli 2026 worden gegeven, met de mogelijkheid van verlenging indien nodig.

Artikel 47

Lid 1

Het Bureau heeft de bevoegdheid om een externe accountant in te huren om periodiek de financiële verantwoording en de doelmatigheid van het beleid te controleren. De controle door een externe accountant zorgt ervoor dat de financiële administratie en het gevoerde beleid onafhankelijk worden beoordeeld. Dit draagt bij aan de transparantie en betrouwbaarheid van de financiële verantwoording van het Bureau. Hoewel de bepaling aangeeft dat de controle periodiek moet plaatsvinden, kan de exacte frequentie van de controles variëren afhankelijk van de specifieke behoeften en voorschriften van het Bureau en het Bestuur van het Hof. Dit kan bijvoorbeeld jaarlijks, halfjaarlijks of per kwartaal zijn, afhankelijk van wat passend wordt geacht. De accountant controleert of de financiële gegevens accuraat en volledig zijn en of de financiële administratie in overeenstemming is met de relevante wet- en regelgeving. Naast de financiële controle evalueert de accountant ook of de middelen van het Bureau efficiënt en effectief worden ingezet. Dit houdt in dat de accountant beoordeelt of de beleidsmaatregelen van het Bureau bijdragen aan de gestelde doelen en, of de middelen op een doelmatige manier worden benut. Na de controle stelt de externe accountant een rapport op met bevindingen en aanbevelingen. Dit rapport wordt vervolgens gepresenteerd aan het Bestuur van het Hof en kan dienen als basis voor verbeteringen in de financiële administratie en het beleid van het Bureau.

Lid 2

De directeur van het Bureau is verantwoordelijk voor het opstellen van een jaarlijks financieel verslag over het voorgaande jaar. Dit verslag moet uiterlijk op 1 april gereed zijn. Het jaarlijkse verslag bestaat uit twee hoofdcomponenten: de jaarrekening en de bijbehorende begroting, en een jaarverslag. De jaarrekening omvat de financiële overzichten, waaronder de balans, winst- en verliesrekening, en de toelichting daarop. Het volledige jaarverslag, inclusief de jaarrekening, wordt ter goedkeuring aangeboden aan een externe accountant. Deze accountant beoordeelt de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verslaggeving en geeft hier een verklaring over af. De verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid bevestigt dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële positie en prestaties van het Bureau en dat de financiële administratie in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving. Bij het aanwijzen van de externe accountant moet de directeur bedingen dat de Minister van Financiën en Planning desgevraagd inzicht kan krijgen in de controlewerkzaamheden van de accountant. Dit zorgt voor een extra transparantie en verantwoording naar de overheid toe. Desgevraagd inzicht betekent dat de Minister van Financiën en Planning het recht heeft om op verzoek toegang te krijgen tot de bevindingen en werkwijzen van de externe accountant om er zeker van te zijn dat de controlewerkzaamheden op een juiste en grondige manier zijn uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat er een gestructureerde en verantwoorde aanpak is voor de financiële verslaggeving en verantwoording van het Bureau, met een belangrijke rol voor externe controle en transparantie naar de overheid.

Lid 3

Na accordering door de hofvergadering worden het verslag, de jaarrekening en de verklaring van de externe accountant toegezonden aan de Minister van Financiën en Planning en aan de Minister belast met justitiële aangelegenheden. Deze stap zorgt ervoor dat de relevante ministers op de hoogte worden gesteld van de financiële situatie en prestaties van het Bureau, en het biedt hun de mogelijkheid om toezicht te houden op de naleving van de financiële regels en voorschriften.

Lid 4

De jaarrekening behoeft de goedkeuring van de Minister van Financiën en Planning. Deze goedkeuring is van belang omdat het formeel de financiële verantwoording van het Bureau bekrachtigt en decharge verleent aan het Bureau. Dit betekent dat het Bureau wordt vrijgesteld van aansprakelijkheid voor de uitvoering van het financiële beleid gedurende het betreffende jaar, mits er geen onregelmatigheden worden vastgesteld. Indien de Minister van Financiën en Planning niet binnen twee maanden na ontvangst van de jaarrekening en bijbehorende documenten heeft besloten of hij goedkeuring verleent, wordt hij geacht goedkeuring te hebben verleend. Dit voorkomt onnodige vertragingen in de financiële afhandeling en zorgt voor een tijdige afronding van de financiële verantwoording van het Bureau.

Lid 5

Binnen een maand nadat de Minister van Financiën en Planning goedkeuring heeft verleend aan de jaarrekening, is het Bureau verplicht de jaarrekening, het jaarverslag en de verklaring van de externe accountant openbaar te maken. Dit gebeurt door deze documenten ter inzage te leggen op het kantoor van het Bureau. De openbare terinzagelegging van deze stukken moet ook worden aangekondigd op de website van het Hof van Justitie. Hierdoor is de financiële verantwoording van het Bureau transparant en toegankelijk voor het publiek. De termijn van één maand na goedkeuring waarborgt een tijdige openbaarmaking, wat bijdraagt aan de accountability en het vertrouwen in het financiële beheer van het Bureau.

Lid 6

Het Bureau is verantwoordelijk voor het verlenen van inzage in de jaarrekening, het jaarverslag en de verklaring van de externe accountant aan iedereen die daarom verzoekt. Daarnaast moet het Bureau op verzoek een volledig of gedeeltelijk afschrift van deze documenten verstrekken. De kosten voor het verkrijgen van een afschrift mogen niet hoger zijn dan de daadwerkelijke kosten van het maken van het afschrift. Deze bepaling waarborgt de toegankelijkheid en transparantie van de financiële documenten voor het publiek. Door deze informatie beschikbaar te stellen tegen een redelijke kostprijs, wordt de drempel voor het verkrijgen van inzicht in de financiële verantwoording van het Bureau verlaagd, wat bijdraagt aan de openheid en verantwoording van het Bureau naar de samenleving.

Artikel 48

De middelen van het Bureau zijn afkomstig uit verschillende bronnen, zoals:

- a. Staatsbijdrage: Dit verwijst naar de financiële middelen die door de overheid worden toegewezen aan het Bureau.
- b. Diensten : Dit betreft de financiële middelen die het Bureau ontvangt door het aanbieden van diensten. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op de vergoeding voor legalisatie, vastrecht, zegelrecht, verkregen inkomsten uit hoofde van wettelijke regelingen
- c. Overige wettige middelen en andere baten: Naast de hierboven genoemde specifieke bronnen, kan het Bureau ook andere wettige middelen en baten ontvangen. Dit kan bijvoorbeeld gaan om donaties, giften, of inkomsten uit andere wettige activiteiten die niet specifiek zijn gespecificeerd maar wel binnen de wettelijke kaders vallen.

Lid 2

In lid 2 is bepaald dat schenkingen van bevriende rechterlijke organisaties of van organisaties die zich inzetten voor het versterken van de rechtsstaat, evenals middelen verkregen uit internationale fondsen, geen deel uitmaken van de begroting van het Bureau. Schenkingen en fondsen zijn vaak gericht op specifieke projecten of initiatieven ter bevordering van de

onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Rechterlijke Macht en worden apart beheerd. Door deze schenkingen en fondsen apart te houden van de reguliere begroting van het Bureau, wordt gewaarborgd dat ze specifiek worden gebruikt voor de beoogde projecten en initiatieven.

Artikel 49

Lid 1

Goederen die bestemd zijn voor de Rechterlijke Macht, zijn niet vatbaar voor beslag. Dit is een belangrijk principe om ervoor te zorgen dat de operationele continuïteit niet wordt verstoord door externe juridische acties, zoals beslagleggingen. Het waarborgt de continuïteit en effectiviteit van de openbare dienstverlening.

Lid 2

Goederen die toebehoren aan het Bureau van het Hof van Justitie worden beschouwd als zijnde bestemd voor de Rechterlijke Macht. Als gevolg hiervan genieten deze goederen dezelfde immuniteit tegen beslag als andere goederen die voor de openbare dienst zijn bestemd.

Artikel 50

Lid 1

Deze overgangsbepaling heeft tot doel om duidelijkheid te verschaffen over de interpretatie van de term "kantonrechters" in andere wetten, met name in het kader van de overgang naar een nieuw gerechtelijk stelsel. Voorheen werden bepaalde gerechtelijke functies aangeduid als "kantonrechters" binnen de rechtspraak. Echter, met de invoering van de nieuwe wetgeving, worden deze functies anders benoemd. Deze overgangsbepaling zorgt ervoor dat waar in andere wetten wordt verwezen naar "kantonrechters", deze term nu ook kan worden opgevat als rechters die werkzaam zijn bij de Rechtbank.

Het is belangrijk om continuïteit te waarborgen in de wetgeving, zelfs tijdens overgangsperioden waarin er veranderingen plaatsvinden in de organisatiestructuur van de Rechterlijke Macht. Door de term "kantonrechters" uit te breiden naar rechters werkzaam bij de Rechtbank, wordt ervoor gezorgd dat bestaande wetten en regelgeving nog steeds van toepassing en het nieuwe rechtstelsel naadloos daarin wordt ingeschoven.

Lid 2

Door aanhangige gedingen volgens de oude procesrechtelijke voorschriften af te doen, wordt stabiliteit en voorspelbaarheid in de rechtsgang gewaarborgd. Partijen in deze gedingen hebben hun procesvoering gebaseerd op de oude regels, en een wijziging daarvan halverwege kan leiden tot verwarring en mogelijk tot rechtsongelijkheid. Dit zorgt ervoor dat alle partijen die een zaak hebben ingediend onder de oude wet, gelijk worden behandeld. De regels waarmee zij bekend zijn en waarop zij hun processtrategie hebben gebaseerd, blijven van toepassing gedurende de gehele behandeling van hun zaak.

Lid 3

Dit lid zorgt voor een soepele overgang naar de nieuwe bestuursstructuur door de bestaande leden die al verantwoordelijk zijn voor het management van het Hof te behouden in hun functie. Dit helpt bij het behouden van continuïteit en voorkomt hiaten in de bestuursstructuur tijdens de overgangsfase. Door deze bepaling worden de huidige leden die al ervaring hebben met het bestuur en management van het Hof, automatisch benoemd in het nieuwe Bestuur, wat helpt om de overgang naar de nieuwe wetgeving te vergemakkelijken.

Het eerste Bestuur blijft in functie totdat er verkiezingen plaatsvinden volgens de procedures die door deze wet zijn vastgesteld.

Artikel 51

In de Personeelswet is bepaald dat ambtenarenzaken in eerste en hoogste instantie worden behandeld door het Hof van Justitie. In dit ontwerp is bepaald dat deze procedures in eerste instantie worden behandeld door de enkelvoudige kamer van de Rechtbank en in hoger beroep door het Hof van Justitie. De betreffende artikelen van de Personeelswet dienen derhalve te worden gewijzigd.

Artikel 52

Evenals bij ambtenarenzaken het geval is, is in de Wet in staat van beschuldiging stelling politieke ambtsdragers bepaald dat deze functionarissen in eerste en hoogste aanleg worden berecht door het Hof van Justitie. In dit ontwerp wordt hun berechting aan twee gerechten opgedragen: in eerste aanleg voor de meervoudige kamer van de Rechtbank en in hoger beroep voor het Hof van Justitie. De betreffende artikelen van voormelde wet dienen derhalve te worden gewijzigd, evenals artikel 140 van de Grondwet.

Artikel 53

Lid 1

De Wet van 17 mei 1935, houdende vaststelling van een Reglement op de Inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht (G.B. 1935 no. 79, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2009 no. 33) wordt ingetrokken om plaats te maken voor de nieuwe wet, die een modernere en meer toepasselijke regelgeving biedt voor de inrichting en samenstelling van het Hof van Justitie. De bestaande uitvoeringsregelingen blijven van kracht totdat nieuwe regelingen zijn vastgesteld en in werking treden, wat een soepele overgang en continuïteit van de rechtsgang verzekert. Door de bestaande competentieregeling tijdelijk te handhaven, blijft de rechterlijke organisatie effectief functioneren zonder onderbreking totdat de nieuwe bepalingen van kracht worden.

Lid 2

Op het moment dat de eerste directeur volgens deze wet is benoemd, worden specifieke resoluties die eerder zijn vastgesteld, automatisch ingetrokken. Dit betekent dat de oude resoluties niet langer van kracht zijn en vervangen worden door nieuwe regels of procedures die mogelijk worden vastgesteld door de nieuwe directeur. De intrekking van resoluties duidt op een wijziging in het beleid of de procedures die werden gevolgd voordat de nieuwe directeur aantrad. Het is gebruikelijk om oude resoluties in te trekken bij veranderingen in de leiding om te zorgen voor consistentie met nieuwe beleidsdoelen of structuren. Dit zorgt ervoor dat er geen overlappingsen of tegenstrijdigheden zijn tussen oude en nieuwe regels. Het stelt de nieuwe directeur in staat om met een schone lei te beginnen en de organisatie volgens de nieuwe richtlijnen en doelen te sturen.

Lid 3

Deze bepaling biedt landsdienaren de mogelijkheid om hun loopbaan voort te zetten binnen het Bureau, waarbij zowel de belangen van de werknemers als de operationele behoeften van de organisatie worden overwogen.

Er is een overgangsperiode van drie jaren vastgesteld om landsdienaren die momenteel bij de Rechterlijke Macht werken de tijd te geven om zich te oriënteren en aan te passen aan de nieuwe organisatorische structuur waarbij het Bureau een belangrijke rol speelt.

Deze landsdienaren hebben waardevolle kennis en ervaring die nuttig kunnen zijn voor het Bureau. Door hen de mogelijkheid te bieden schriftelijk kenbaar te maken dat ze in dienst van het Bureau willen treden, kan de continuïteit van expertise worden gewaarborgd. Voorts kan door landsdienaren de kans te geven over te stappen naar het Bureau helpen bij het vullen van openstaande posities en het handhaven van de operationele efficiëntie.

Door een schriftelijke verklaring te eisen, wordt er een formeel en gedocumenteerd proces gegarandeerd voor de overgang van deze werknemers naar het Bureau. Dit zorgt voor duidelijkheid in de administratie van personeelsovername.

Als zij ervoor kiezen om over te stappen, verliezen ze hun status als landsdienaar en krijgen ze een nieuwe rechtspositie volgens een Collectieve Arbeidsovereenkomst. Zij behouden de opgebouwde dienstjaren, pensioenaanspraken en verlofdagen die zij hebben verkregen tijdens hun dienstverband bij het Ministerie van Justitie en Politie. Dit zorgt ervoor dat zij niet worden benadeeld als gevolg van de overstap naar het Bureau. Deze bepaling beoogt de mobiliteit en flexibiliteit van personeel binnen de Rechterlijke Macht te bevorderen, terwijl tegelijkertijd de rechten en belangen van individuele werknemers worden beschermd. Door deze mogelijkheid te bieden, kunnen landsdienaren die geïnteresseerd zijn in een functie bij het Bureau hun loopbaanontwikkeling bevorderen en tegelijkertijd de continuïteit van de dienstverlening binnen de Rechterlijke Macht waarborgen.

Lid 4.

Deze bepaling vereist het instellen van een selectiecommissie en het vaststellen van selectiecriteria om ervoor te zorgen dat de werving en selectie van personeel bij het Bureau eerlijk, objectief en transparant verloopt. De criteria zullen gebaseerd zijn op relevante kwalificaties, vaardigheden, ervaring en andere functievereisten. Het doel is om de kwaliteit en geschiktheid van het personeel te waarborgen. Dit zorgt voor een zorgvuldige en gestructureerde selectieprocedure, waardoor het Bureau personeel kan kiezen dat het beste past bij de behoeften van de organisatie en haar doelstellingen ondersteunt.

Als een landsdienaar door de selectiecommissie wordt goedgekeurd, wordt een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht met het Bureau aangegaan. Dit houdt in dat de persoon een formeel dienstverband aangaat met het Bureau volgens de regels en voorwaarden van het burgerlijk recht. Met de ondertekening van de nieuwe arbeidsovereenkomst eindigt het dienstverband van de landsdienaar met de overheid automatisch en van rechtswege. Dit betekent dat de landsdienaar niet langer een ambtenaar is, maar een werknemer van het Bureau wordt.

Lid 5

Deze bepaling is van toepassing nadat er een gunstig besluit is genomen zoals beschreven in lid 4. Een gunstig besluit betekent dat de voorwaarden en omstandigheden voor de overname van personeel zijn goedgekeurd en dat de overname kan plaatsvinden.

De rechtspositie van de overgenomen personeelsleden bij het Bureau moet ten minste gelijkwaardig zijn aan de rechtspositie die zij hadden als landsdienaar. Dit betekent dat de voorwaarden van hun nieuwe arbeidsovereenkomst met het Bureau moeten voldoen aan of beter zijn dan de arbeidsvoorwaarden die zij hadden in hun vorige functie als landsdienaar. Het omvat onder andere salaris, arbeidsomstandigheden, en andere arbeidsvoorwaarden die de werknemer genoot. Het doel is om ervoor te zorgen dat de personeelsleden geen nadelige gevolgen ondervinden van de overname.

Door te waarborgen dat de rechtspositie gelijkwaardig blijft, wordt voorkomen dat personeelsleden achteruitgaan in hun rechten en arbeidsvoorwaarden bij de overname. Dit is essentieel voor hun motivatie en vertrouwen in de nieuwe organisatie. Deze bepaling helpt ook bij het handhaven van de continuïteit en stabiliteit van de arbeidsrelatie, aangezien personeelsleden zich verzekerd weten van hun bestaande rechten en arbeidsvoorwaarden.

Artikel 54

Lid 1

Deze wet heeft een citeertitel, namelijk "Wet Hof van Justitie". Dit is de naam waaronder de wet kan worden aangehaald en waarmee deze wordt geïdentificeerd in juridische contexten.

Lid 2

De wet wordt afgekondigd in het Staatsblad van de Republiek Suriname. Dit is een formele publicatie waarin wetten, besluiten en andere officiële documenten van de overheid worden gepubliceerd om ze kenbaar te maken aan het publiek.

Lid 3

Deze bepaling geeft aan wanneer de wet van kracht wordt. De wet treedt in werking de dag nadat zij is afgekondigd, met inachtneming van artikel 53 lid 1.

De inwerkingtreding van de artikelen 2 onder b, 20 lid 1, 21, 22, 23 lid 1, 24, 51 en 52 worden uitgesteld. Deze artikelen treden pas in werking op een door de President van de Republiek Suriname te bepalen tijdstip. Voornoemde bepalingen hebben betrekking op de competentie, enkelvoudige en meervoudige kamer van de Rechtbank.

Er zijn verschillende redenen waarom het uitstellen van de inwerkingtreding van deze kamers noodzakelijk zijn:

a. het gebrek aan beschikbare rechters, veroorzaakt door verschillende factoren zoals een toename van zaken, het vertrek van rechters. Het is van essentieel belang dat deze kamers voldoende personeel hebben om hun taken effectief uit te voeren en om een snelle en efficiënte rechtsbedeling te garanderen.

b. door de inwerkingtreding uit te stellen en deze bij resolutie te bepalen tijdstip in werking te laten treden, krijgen de verantwoordelijke autoriteiten de tijd om het rechterlijke apparaat te versterken en te zorgen voor voldoende personeel voor de nieuwe kamers. Dit zal helpen om de rechtsbedeling te verbeteren en ervoor te zorgen dat de nieuwe kamers optimaal kunnen functioneren zodra ze operationeel worden.

c. de inwerkingtreding uitstellen is belangrijk met het oog op het algemeen belang en de rechtsstaat.

De overige bepalingen van het wetsvoorstel behoeven geen uitgestelde werking en kunnen onmiddellijk in werking treden.

Lid 4

In lid 4 is vastgelegd welke ministers verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de wet. In dit geval zijn de ministers belast met justitiële aangelegenheden en van Financiën en Planning belast met de uitvoering van de Wet Hof van Justitie. Dit betekent dat zij verantwoordelijk zijn voor het implementeren en handhaven van de bepalingen van de wet.

Paramaribo, 18 december 2025

De initiatiefnemer:

A. Gajadien

Initiatiefvoorstel: krachtens artikel 78 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no.157), ingediend d.d. 18 december 2025 door A. Gajadien, lid van De Nationale Assemblée, **houdende regels terzake de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheden van het Openbaar Ministerie, ter uitvoering van artikel 138 van de Grondwet (Wet Openbaar Ministerie).**

Paramaribo, 18 december 2025

De initiatiefnemer:

A.Gajadien

Aan: De Nationale Assemblée

**WET van,
houdende regels terzake de inrichting,
de samenstelling en de bevoegdheden van
het Openbaar Ministerie, ter uitvoering van
artikel 138 van de Grondwet
(Wet Openbaar Ministerie)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat in het kader van de vernieuwing van de regelgeving met betrekking tot de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheden van de Rechterlijke Macht ter verhoging van haar onafhankelijkheid, effectief en doelmatig functioneren, alsmede van de ondersteunende diensten van de Rechterlijke Macht, het wenselijk is met betrekking tot het Openbaar Ministerie nieuwe regels vast te stellen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a.	Procureur-Generaal:	de Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie;
b.	President:	de President van het Hof van Justitie;
c.	Rechterlijke Macht:	de Zittende en de Staande magistratuur;
d.	Openbaar Ministerie:	het orgaan verantwoordelijk voor de opsporing en belast met de vervolging van alle strafbare feiten;
e.	Vervolgingsambtenaren:	de leden van de Staande Magistratuur;
f.	Staande Magistratuur:	de Procureur-Generaal en de advocaten-generaal bij het Hof van Justitie alsmede de hoofdofficieren van justitie, officieren van justitie en substituut-officieren van justitie;
g.	de Raad:	het orgaan als bedoeld in artikel 25;
h.	Parket	het parket van de Procureur-Generaal;
i.	Bureau:	het Bureau Openbaar Ministerie belast met de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 27;
j.	Directeur:	de directeur van het Bureau van het Openbaar Ministerie;
k.	Gerechten:
Kantongerecht	Het Hof van Justitie, de Rechtbank en het

:

l.	Hof van Justitie:	1. de instantie belast met het toezicht op de organisatie van de rechtspraak
2. het gerecht belast met rechtspraak in 2 ^{de} aanleg
m.	Rechtbank:	de instantie die in de eerste en tweede aanleg zaken behandelt en beslissingen neemt in enkelvoudige of meervoudige kamer; het gerecht voor geringe vorderingen in eerste aanleg.
n.	Kantongerecht:	het gerecht voor geringe vorderingen in eerste aanleg
o.	Minister van Financiën en Planning:	de Minister belast met de aangelegenheden betreffende de staatsbegroting en het algemene begrotingsbeleid, alsmede het rechtmatig en doelmatig beheer van de financiële middelen en de verantwoording daarvan;

Artikel 2

1. De regering bepaalt het algemeen vervolgingsbeleid. De Procureur-Generaal is gehouden de in dat kader gegeven bevelen op te volgen, welke hem in zijn ambtsbetrekking door of vanwege de President van de Republiek Suriname worden gegeven.
2. De regering is slechts in concrete gevallen betrekking hebbende op de staatsveiligheid, bevoegd inzake de vervolging bevelen te geven aan de Procureur-Generaal.

Artikel 3

Elke inmenging inzake de opsporing en vervolging en in zaken bij de rechter aanhangig is verboden.

Artikel 4

1. Bij verhindering of afwezigheid wordt de Procureur-Generaal vervangen door een door deze aan te wijzen advocaat-generaal en anders een advocaat-generaal naar rang van benoeming. Bij verhindering of afwezigheid van de advocaten-generaal kan de Procureur-Generaal zich doen vervangen door een door deze aan te wijzen hoofdofficier van justitie, die dan als waarnemend Procureur-Generaal optreedt.
2. In geval van ontstentenis van de Procureur-Generaal voor langere duur wordt door de President van de Republiek Suriname in de vervanging voorzien, op voordracht vanuit de Raad, na daartoe strekkend advies van het Hof van Justitie. De voordracht van de vervanger geschiedt bij voorkeur uit hen die voldoen aan de voor het ambt gestelde eisen.
3. Bij verhindering of afwezigheid wordt een advocaat-generaal vervangen door een door de Procureur-Generaal aan te wijzen advocaat-generaal of een hoofdofficier van justitie en in

geval van ontstentenis, door een hoofdofficier in een door de Procureur-Generaal te bepalen volgorde en anders naar rang van benoeming.

4. Bij verhindering of afwezigheid wordt een hoofdofficier van justitie vervangen door een andere hoofdofficier of een officier van justitie, een officier van justitie door een andere officier of een substituut officier van justitie en een substituut officier van justitie door een andere substituut officier, zulks in een door de Procureur-Generaal te bepalen volgorde en anders naar rang van benoeming.

Artikel 5

Een vervolgingsambtenaar moet bij de benoeming de Surinaamse nationaliteit bezitten, de volle ouderdom van vijf en twintig jaren hebben bereikt en in elk geval aan de Universiteit van Suriname of aan een daarmee gelijkgestelde universiteit hebben verkregen, hetzij de graad van doctor in de juridische wetenschappen of in de rechtsgeleerdheid of in de rechtswetenschap, hetzij de hoedanigheid van meester in de rechten of Master of Laws, mits deze graad of deze hoedanigheid verkregen is op grond van het afleggen van een examen in het Surinaams of Nederlands burgerlijk en handelsrecht, staatsrecht en strafrecht.

Artikel 6

Onverenigbaar met het bezoldigd lidmaatschap van het Openbaar Ministerie is:

- a. de betrekking van advocaat of notaris;
- b. het drijven van handel, het doen van nering of het uitoefenen van enig beroep, zelfs al geschiedt dit op naam van de partner of door een tussenpersoon. Van deze bepaling mag de Procureur-Generaal dispensatie verlenen aan hem die tijdelijk met de waarneming van het vervolgingsambt belast wordt;
- c. elk openbaar bezoldigd ambt met uitzondering van het verzorgen van onderwijsactiviteiten. De Procureur-Generaal beslist in geval van twijfel of enige openbare bediening een bezoldigd ambt is.

Artikel 7

1. Een vervolgingsambtenaar die een met zijn vervolgingsambt onverenigbare betrekking of bediening aanvaardt, houdt van rechtswege op lid van de Staande Magistratuur te zijn.
2. Met de aanvaarding van het lidmaatschap van de Staande Magistratuur wordt de benoemde geacht afstand gedaan te hebben van elke daarmee onverenigbare betrekking.

Artikel 8

1. Echtgenoten, bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad mogen niet tegelijkertijd werkzaam zijn bij het Openbaar Ministerie.

2. Binnen de Rechterlijke Macht mogen echtgenoten, bloed- of aanverwanten tot en met de derde graad niet tegelijkertijd in eerste of verdere aanleg betrokken zijn bij de behandeling van dezelfde procedure.
3. Met echtgenoten worden gelijkgesteld twee personen tussen wie een duurzame, affectieve liefdesrelatie bestaat.

Artikel 9

1. De vervolgingsambtenaren leggen, elk naar de wijze van zijn godsdienstige gezindheid, voor het aanvaarden van hun ambt de volgende eed (belofte) af: "Ik zweer (beloof) trouw aan de Republiek Suriname en gehoorzaamheid aan de wetten". "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig" ("Dat belooft ik").
2. Alvorens tot die eed of tot die belofte te worden toegelaten leggen zij de volgende eed (verklaring en belofte) van zuivering af: "Ik zweer (verklaar), dat ik middellijk noch onmiddellijk onder welke naam of onder welk voorwendsel ook, tot het verkrijgen van mijn aanstelling aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven. Ik zweer (beloof), dat ik nimmer enige giften of geschenken hoegenaamd zal aannemen of ontvangen van enig persoon, van wie ik weet of vermoed, dat hij in een rechtszaak is of zal worden betrokken, in welke mijn ambtsverrichtingen zouden kunnen te pas komen". Zo waarlijk helpe mij God Almachtig. ("Dat verklaar en belooft ik").
3. De eden of beloften en verklaring, worden afgelegd ten overstaan van de President van de Republiek Suriname of van een daartoe door hem aangewezen ambtenaar.

Artikel 10

Een vervolgingsambtenaar mag zich niet rechtstreeks of zijdelings inhoudelijk inlaten met een zaak, waarvan hij weet of vermoedt dat die zijn persoonlijke, bestuurlijke of zakelijke relaties betreft.

De Procureur-Generaal

Artikel 11

1. De Procureur-Generaal zetelt te Paramaribo en vertegenwoordigt de Republiek Suriname in rechte.
2. De Procureur-Generaal is hoofd van het Openbaar Ministerie.
3. Hij is tevens belast met de justitiële politiezorg, de algemene leiding van de Korps Parket Politie en overige bij wet aan hem opgedragen taken.
4. Hij is bevoegd aan de ambtenaren, die met politionele taken zijn belast, zodanige instructies te geven en maatregelen te treffen, ter voorkoming, opsporing en nasporing van strafbare feiten, als hij in het belang van een goede justitie nodig oordeelt.

5. De Procureur-Generaal waakt voor de richtige uitoefening van de taak van de politie en is bevoegd daaromtrent voorstellen te doen die hem dienstig voorkomen.
6. Door de Procureur-Generaal kunnen ten behoeve van de opsporing, nasporing en vervolging functionarissen met bijzondere expertise worden benoemd c.q. aangesteld in gespecialiseerde teams, geschorst en ontslagen. Indien voormelde functionarissen nog geen opsporingsbevoegdheid hebben, worden zij door de Procureur-Generaal benoemd en beëdigd als buitengewoon agent van politie. Voor zover zij reeds in bezoldigde dienst van de Staat zijn, ressorteren zij voor de periode van hun aanstelling onder het gezag van de Procureur-Generaal. Hun instructie en rechtspositie wordt bij algemene beschikking van de Procureur-Generaal geregeld.

Artikel 12

1. Door de Procureur-Generaal worden na goedkeuring van de Hofvergadering, als bedoeld in de Wet Hof van Justitie, bij algemene beschikking bepalingen vastgesteld omtrent het kostuum van de vervolgingsambtenaren;
2. Door de Procureur-Generaal worden, gehoord de Raad, bij algemene beschikking bepalingen vastgesteld ten aanzien van:
 - a. de tarieven regelende de justitiekosten in strafzaken en de extra-judiciële diensten;
 - b. de dependances van het Parket van de Procureur -Generaal zoals bedoeld in artikel 15 lid 1.
3. Door de Procureur-Generaal worden, gehoord de Raad, bij reglement bepalingen vastgesteld ten aanzien van:
 - a. de orde van de inwendige dienst bij het parket van de Procureur-Generaal;
 - b. het functioneren en de ambtskleding van Korps Parket Politie
 - c. de procedure ter zake het geven van een waarschuwing als bedoeld in artikel 14.

Artikel 13

1. De Procureur-Generaal is bevoegd bij beschikking toestemming te verlenen aan de in Suriname gevestigde bankinstellingen ter uitkering van redelijk gemaakte begrafenis- of crematiekosten aan degene die deze kosten heeft betaald, zulks ten laste van de banktegoeden van de erflater.
2. De Procureur-Generaal is tevens bevoegd om periodiek bij algemene beschikking hiervoor een maximumbedrag vast te stellen.

Artikel 14

De Procureur-Generaal is bevoegd ambtshalve of op voordracht van de President aan een vervolgingsambtenaar, die de waardigheid van het ambt of de ambtsbezigheden verwaarloost, na betrokkene te hebben gehoord, een waarschuwing te geven.

Artikel 15

1. Het parket is gevestigd te Paramaribo en kan tevens elders dependances hebben.
2. Het parket bestaat uit het Openbaar Ministerie, Korps Parket Politie, de afdeling Civiele Vorderingen, de afdeling Extra Judiciële Zaken en overige ondersteunende diensten.
3. Op het parket zijn werkzaam vervolgingsambtenaren en medewerkers in dienst van dan wel ter beschikking gesteld aan het Bureau;
4. De wijze waarop de taken, bevoegdheden en werkzaamheden van de afdelingen als bedoeld in lid 2 worden uitgevoerd, worden bij reglement van de Procureur-Generaal vastgesteld.

Het Openbaar Ministerie

Artikel 16

1. Het Openbaar Ministerie is naast de Procureur-Generaal samengesteld uit een of meer advocaten-generaal, hoofdofficieren, officieren, substituut-officieren van justitie.
2. Het Openbaar Ministerie bij het Hof van Justitie wordt uitgeoefend door de Procureur-Generaal of namens de procureur-generaal door de advocaten-generaal of hoofdofficieren van Justitie.
3. Het Openbaar Ministerie bij de Rechtbank en het Kantongerecht wordt door de Procureur-Generaal of namens de Procureur-Generaal uitgeoefend door advocaten-generaal, hoofdofficieren, officieren, substituut-officieren.
4. In de vervanging van de werkzaamheden van de in leden 2 en 3 vermelde functionarissen kan bij ontstentenis of verhindering worden voorzien door een door de Procureur-Generaal aan te wijzen vervolgingsambtenaar of hulpofficier van justitie.

Artikel 17

1. Het Openbaar Ministerie is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en met andere bij wet vastgestelde taken.
2. Het Openbaar Ministerie is met uitsluiting van elk ander orgaan, verantwoordelijk voor de opsporing en belast met vervolging van alle strafbare feiten, de tenuitvoerlegging van de ten aanzien daarvan gegeven rechterlijke beslissingen en het toezicht op de naleving van de rechterlijke beslissingen in tuchtzaken.
3. Bij wet kan ten aanzien van de strafrechtspleging met betrekking tot militairen hiervan worden afgeweken.
4. De Procureur-Generaal kan algemene en bijzondere aanwijzingen geven betreffende

de uitoefening van taken en bevoegdheden van het Openbaar Ministerie.

Artikel 18

Strafzaken worden door het Openbaar Ministerie aangebracht bij het gerecht, zoals bepaald in de Wet Hof van Justitie.

Artikel 19

1. De benoeming van de Procureur-Generaal geschiedt na voordracht door de Raad en na advies van het Hof van Justitie. De voordracht geschiedt op basis van de deskundigheid die voor de uitoefening van de taken van de Procureur-Generaal nodig is, uit de advocaten-generaal.
2. De benoeming van de advocaten-generaal geschiedt na voordracht door de Raad, op basis van de deskundigheid die voor de uitoefening van de taken van de advocaat-generaal nodig is, uit de hoofdofficieren.
3. De benoeming van de hoofdofficieren geschiedt na voordracht door de Raad, op basis van de deskundigheid die voor de uitoefening van de taken van de hoofdofficier nodig is, uit de officieren van justitie.

Artikel 20

1. De hiërarchie bij het Openbaar Ministerie wordt ten aanzien van de officieren van justitie en de substituut -officieren bepaald door de volgorde van benoeming.
2. Indien meerdere personen in dezelfde functie op dezelfde datum zijn benoemd, wordt de hiërarchie, na advies van de Raad, bij beschikking van de Procureur-Generaal vastgesteld.

Artikel 21

1. De door de Procureur-Generaal vastgestelde reglementen en gegeven algemene beschikkingen worden bekendgemaakt middels publicatie in het Staatsblad van de Republiek Suriname en plaatsing op de website van het Openbaar Ministerie.
2. Bij algemene beschikking van de Procureur-Generaal kunnen omtrent de organisatie van het Openbaar Ministerie en andere in deze wet geregelde onderwerpen, nadere regels worden vastgesteld.

Het Korps Parket Politie

Artikel 22

1. De algemene leiding van het Korps Parket Politie berust bij de Procureur-Generaal.
2. Het Korps Parket Politie heeft in het algemeen tot taak:

- a. het betekenen van dagvaardingen en alle andere gerechtelijke stukken uitgevaardigd door het Openbaar Ministerie;
- b. het betekenen van strafvonnissen door de gerechten gewezen, en voorts alle andere gerechtelijke stukken afkomstig van de gerechten;
- c. het betekenen van en het uitreiken van oproepingen en kennisgevingen op last van de gerechten en de Rechter-Commissaris belast met de behandeling van strafzaken;
- d. het uitreiken van betekeningen in burgerrechtelijke zaken op grond van het bepaalde in de artikelen 3 en 4 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering;
- e. het transport van arrestanten en gedetineerden;
- f. het uitvoeren van bevelen tot medebrenging op last van de gerechten en de Rechter-Commissaris belast met de behandeling van strafzaken;
- g. het opsporen, aanhouden en overbrengen van veroordeelden naar de strafinrichtingen;
- h. het bewaken van gedetineerden en het handhaven van de openbare orde en rust ter terechtzitting;
- i. het handhaven van orde en rust op het Parket van de Procureur-Generaal en het kabinet van de Rechter-Commissaris belast met de behandeling van strafzaken, voorts alle andere werkzaamheden haar door de Procureur-Generaal op te dragen;
- j. het verlenen van hulp en bijstand aan een lid van de Rechterlijke Macht in gevallen waarin zulks redelijkerwijs van haar kan worden verwacht;
- k. het innen van transactie- en geldboeten;
- l. het bijhouden van een register van veroordelingen in strafzaken, de antecedenten administratie en het in opdracht van de Procureur-Generaal rapporteren daaromtrent.

De afdeling Civiele Vorderingen

Artikel 23

De afdeling Civiele Vorderingen is belast met al hetgeen dat dienstig is in civiele zaken door of tegen de Staat Suriname aanhangig gemaakt, waaronder:

- 1. het administreren en verwerken van alle processtukken van rechtszaken die tegen of door de Staat zijn aangespannen;
- 2. het coördineren en monitoren van alle civiele rechtsvorderingen tegen de Staat Suriname aanhangig gemaakt alsook die door de Staat zijn aangespannen;
- 3. het zorgdragen voor een adequate procesvertegenwoordiger bij alle rechtsvorderingen tegen de Staat Suriname aanhangig gemaakt alsook die door de Staat zijn aangespannen;
- 4. het zorgdragen dat rechtsvorderingen aanhangig worden gemaakt om onrechtmatige derdenbeslagen ten laste van de Staat te laten opheffen;
- 5. het ontvangen van exploit en verder afhandelen van betekende exploit;
- 6. het coördineren en monitoren van loonbeslagen van ambtenaren;
- 7. het coördineren van het Bureau Landsadvocaat.

De afdeling Extra Judiciële Zaken

Artikel 24

De afdeling Extra Judiciële Zaken is belast met de overige aan de Procureur-Generaal bij wet toebedeelde taken, waaronder in:

1. **de Begrafeniswet G.B.1926 no. 117**, geldende tekst G.B. 1959 no. 119, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2007 no. 91;
2. **het Crematie besluit G.B. 1970 no. 107**, geldende tekst G.B. 1959 no. 119, zoals laatstelijk gewijzigd bij G.B. 1969 no. 21;
3. **de wet Testamentenregister G.B. 1920 no. 23**, zoals gewijzigd bij G.B. 1927 no. 19, S.B. 1983 no. 40 en S.B. 1997 no. 37;
4. **de wet op het Notarisambt S.B. 2019 no. 119**;
5. **het Burgerlijk wetboek G.B. 1860 no. 4**, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2022 no. 34;
6. **de Krankzinnigenwet G.B. 1912 no. 98**, geldende tekst G.B. 1953 no. 94, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2002 no. 40;
7. **de Vuurwapenwet G.B. 1930 no. 73**, G.B. 1930 no. 73, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2011 no. 96;
8. **de Verordening** van 4 maart 1905 houdende bepalingen omtrent het vervoer, de in-, uit- en doorvoer, aanmaak, verkoop en opslag van licht ontplofbare stoffen, geldende tekst G.B. 1938 no. 77, zoals laatstelijk gewijzigd bij G.B. 1944 no. 54.

De Raad

Artikel 25

1. In de uitoefening van zijn vervolgings- en overige wettelijk bevoegdheden wordt de Procureur-Generaal ondersteund door een Raad bestaande uit de advocaten-generaal en hoofdofficieren van justitie. De Raad wordt voorgezeten door de Procureur-Generaal.
2. De Raad ondersteunt de Procureur-Generaal bij:
 - a. het toezicht op en de aansturing van een behoorlijke opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - b. het toezicht op en de aansturing van de behoorlijke executie van rechterlijke beslissingen;
 - c. het toezicht op en de aansturing van de uitvoering van de overige aan de Procureur-Generaal opgedragen taken.
3. De Raad heeft met betrekking tot de taken en verantwoordelijkheden in het kader van de bedrijfsvoering, beslissende bevoegdheden. Deze bevoegdheden behelzen onder andere:
 - a. het toezicht op de uitvoering van het jaarplan, en de begroting;
 - b. het vaststellen en het toezicht op de uitvoering van het beleidsplan;
het vaststellen van profielschetsen en een loopbaan planning voor de vervolging
 - c. het waarborgen van de kwaliteit van de bedrijfsvoering van het parket;

4. De Procureur-Generaal stelt bij reglement nadere regels vast omtrent, de werkwijze, de besluitvorming binnen de Raad en de vervanging van zijn leden in geval van ziekte of andere verhindering.

Artikel 26

Schorsing of ontslag van een advocaat-generaal of hoofdofficier van justitie houdt tevens in schorsing of ontslag als lid van de Raad. Indien de schorsing is geëindigd, zal de Raad beslissen omtrent diens weder toelating tot de Raad.

HET BUREAU OPENBAAR MINISTERIE

Artikel 27

1. Er is een Bureau Openbaar Ministerie belast met de bedrijfsvoering van het Parket, afgekort Bureau.
2. Het Bureau is een rechtspersoon en is gevestigd te Paramaribo. Het kan ook elders binnen Suriname kantoor houden.
3. Op de directie en het personeel van het Bureau is de "Ambtenarenpensioenwet 1972" van toepassing.

Taken en Bevoegdheden Bureau

Artikel 28

1. Het Bureau is, met inachtneming van de bevoegdheden van de Procureur-Generaal, belast met onder meer de volgende taken:
 - a. het zorgdragen voor de voorbereiding, opstelling en inrichting van de begroting ter aanbieding aan de Voorzitter van De Nationale Assemblée, de Minister belast met justitiële aangelegenheden en aan de Minister van Financiën en Planning;
 - b. het ten behoeve van het Parket voorbereiden van een beleidsplan;
 - c. het uitvoeren van het door de Raad goedgekeurd beleidsplan;
 - d. het zorgdragen voor personeelsaangelegenheden;
 - e. het zorgdragen voor de automatisering, de huisvesting, het archief, de beveiliging en andere materiële voorzieningen voor het Parket;
 - f. het treffen van voorbereidingen voor de implementatie van de primaire en secundaire voorzieningen van het personeel in dienst van, ter beschikking gesteld aan, dan wel te werk gesteld op het Parket en het Bureau.
2. De Procureur-Generaal kan, na goedkeuring door de President van de Republiek Suriname, bij algemene beschikking andere taken en bevoegdheden aan het Bureau opdragen. Voormelde

goedkeuring wordt geacht te zijn verleend, indien niet binnen 4 maanden na ontvangst van betreffend voorstel op het kabinet van de President van de Republiek Suriname, deze uitdrukkelijk door hem is beslist.

Directie van het Bureau, organisatiestructuur en personeel

Artikel 29

1. De directie van het Bureau bestaat uit een directeur en een of meer onderdirecteuren. De directeur heeft de algehele coördinatie over de werkzaamheden van het Bureau.
2. De directeur vertegenwoordigt het Bureau. Bij belet of ontstentenis van de directeur wordt deze waargenomen door een daartoe door de Raad aangewezen onderdirecteur of functionaris.
3. De directeur en de onderdirecteuren worden bij besluit van de Procureur-Generaal, gehoord de Raad, benoemd, geschorst en ontslagen.
4. Bij reglement van de Procureur-Generaal worden regels vastgesteld ter zake de vereisten tot benoembaarheid van de directeur en onderdirecteuren, hun rechtspositie en de gronden tot schorsing en ontslag.
5. Onverminderd het bepaalde in artikel 33, wordt het personeel van het Bureau wordt door de directeur benoemd, geschorst en ontslagen.
6. De Raad stelt bij reglement de werkwijze van de directie vast.

Artikel 30

1. De directeur is bevoegd bankrekeningen te openen bij handelsbanken ten behoeve van het Bureau na verkregen schriftelijke goedkeuring van de Procureur-Generaal, gehoord de Raad.
2. Voor het verkrijgen, bezwaren en vervreemden van onroerende zaken, alsmede het aangaan van verbintenissen met een geldelijk belang boven het door de Raad vast te stellen bedrag, is voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Raad vereist.
3. Onverminderd het bepaalde in leden 1 en 2 geschieden de handelingen van de directeur betreffende het verkrijgen, bezwaren en vervreemden van onroerende zaken, alsmede betreffende het aangaan van verbintenissen met enig geldelijk belang, overeenkomstig de door de Raad vastgestelde richtlijnen.
4. Voor het contracteren van een externe accountant, het aangaan van samenwerking met relevante organisaties alsmede het beëindigen van dergelijke samenwerkingen is voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Raad vereist.

Artikel 31

1. De Staat draagt zorg voor de gebouwelijke en nutsvoorzieningen ten behoeve van het Parket en het Bureau .
2. De Staat draagt zorg voor de tijdige betaling van de lonen, inclusief financiële verplichtingen uit hoofde van secundaire voorzieningen van het personeel in dienst van dan wel ter beschikking gesteld aan het Bureau of te werk gesteld bij het Openbaar Ministerie, alsmede de afdracht van de ten behoeve van hen in te houden belastingen en verschuldigde premies, zulks ten laste van de begroting van het Bureau.

Artikel 32

De directeur stelt, na goedkeuring door de Raad, vast:

- a. de organisatiestructuur van het Bureau met het daarbij behorende organogram;
- b. de organisatie-eenheden, afdelingen en ondersteunende diensten en formatie;
- c. de functiegroepen en functies en de bij die functies behorende eisen;
- d. de vereisten tot benoeming, de rechtspositie, regels ten aanzien van schorsing en ontslag en overige specifieke arbeidsvoorwaarden van het personeel van het Bureau;
- e. de primaire en secundaire voorzieningen van het personeel van het Bureau.

Artikel 33

1. Ten behoeve van de uitvoering van de taken van het Bureau kan de directeur krachtens de vastgestelde formatie personeel aantrekken, na goedkeuring door de Raad. Het aantrekken van personeel geschiedt middels het aangaan van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht.
2. Het Bureau is voorts bevoegd tot het aangaan en beëindigen van overeenkomsten binnen zijn taakstelling, na goedkeuring door de Raad.

Verantwoording aan de Raad

Artikel 34

1. De directeur is, met betrekking tot de door hem verrichte werkzaamheden, gehouden tot verantwoording aan de Raad. De Raad bepaalt de inhoud en frequentie daarvan.
2. De Raad kan aan de directeur ter zake de verantwoording en de uitoefening van zijn taken en werkzaamheden, algemene dan wel bijzondere richtlijnen of aanwijzingen geven.
3. Onverminderd het bepaalde in lid 1 voert de directeur tenminste één keer per maand overleg met de Raad over de dagelijkse ondersteunende werkzaamheden van het Bureau.

Jaarplan en begroting van het Bureau

Artikel 35

1. De directeur van het Bureau stelt, na goedkeuring door de Raad, jaarlijks voor 1 augustus een jaarplan voor het Bureau vast. Het jaarplan bevat een omschrijving van de voorgenomen activiteiten ter uitvoering van de in artikel 28 genoemde taken voor het komende jaar met inachtneming van de vastgestelde ontwerpbegroting voor het komende jaar.
2. De begroting en de raming van het Bureau worden opgenomen in de Staatsbegroting. Indien deze begroting 2% of minder van de Staatsbegroting beloopt, wordt deze door de Minister van Financiën en Planning ongewijzigd ter goedkeuring aangeboden aan De Nationale Assemblée. Indien deze begroting meer dan 2 procent van de Staatsbegroting beloopt, zal alvorens deze wordt aangeboden aan de Nationale Assemblée, hierover overleg worden gevoerd met de Minister van Financiën en Planning. Indien voormeld overleg niet leidt tot overeenstemming, worden zowel de door het Bureau ingediende begroting alsook het begrotingsvoorstel vanuit het ministerie van Financiën aan de Nationale Assemblée ter goedkeuring voorgelegd.
3. De begroting omvat onder andere een raming van de te verwachten uitgaven en inkomsten alsook de beleidsmaatregelen ter uitvoering van projecten ter garandering van de opsporing, de vervolging van strafbare feiten, de executie van vonnissen en de bedrijfsvoering. Daarnaast zal de begroting van het Bureau tevens omvatten een raming van een noodreserve en confidentiële uitgaven in het kader van veiligheid van de opsporing, vervolging van strafbare feiten, executie van vonnissen en de bedrijfsvoering.
4. De Raad stelt vast in welk geval er sprake is van een noodtoestand.
5. De begroting voor confidentiële uitgaven wordt ingediend in een door de Minister van Financiën en Planning goedgekeurde vorm en in De Nationale Assemblée achter gesloten deuren behandeld. Indien de begroting van de confidentiële uitgaven 2% of minder beloopt van de begroting van het Bureau, wordt deze door de Minister van Financiën en Planning ongewijzigd ter goedkeuring aangeboden aan De Nationale Assemblée.
6. De middelen worden op basis van de goedgekeurde begroting in de eerste week van het boekjaar ter beschikking gesteld aan het Bureau middels overmaking op de bankrekening van het Bureau. In het geval dat de begroting van het betreffende jaar niet tijdig wordt goedgekeurd, zal voor de uitvoering van deze bepaling de begroting van het vorig jaar als uitgangspunt worden gehanteerd.
7. Het Bureau heeft voor het veiligstellen van de continuïteit van het Parket een verplichte exploitatiereserve van ten minste 50 % van de laatste goedgekeurde begroting. Indien er zelf gegenereerde middelen zijn, zullen die allereerst worden aangewend voor het aanzuiveren van de exploitatiereserve. Het meerdere zal worden verrekend binnen de begroting van het volgende begrotingsjaar.
8. Het eerste boekjaar loopt vanaf de datum van instelling van het Bureau tot en met 31 december daaraanvolgend. De volgende boekjaren vallen telkens samen met de kalenderjaren.

Artikel 36

1. Confidentiële uitgaven worden door de Procureur-Generaal vastgesteld.
2. De besteding van de confidentiële uitgaven geschiedt volgens richtlijnen van de Raad.
3. De verantwoording van de confidentiële uitgaven vindt plaats niet eerder dan 18 maanden nadat de uitgaven zijn gedaan of het onderzoek waarbinnen deze uitgaven zijn gedaan, definitief is afgesloten, met dien verstande dat de langste termijn geldend is. Voormelde termijn kan, indien zulks naar het oordeel van de Procureur-Generaal in het kader van de waarborging van de opsporing, vervolging en tenuitvoerlegging van vonnissen gewenst is, worden verlengd.

Financiële verantwoording door het Bureau

Artikel 37

1. Het Bureau is bevoegd een externe accountant aan te trekken om periodiek de deugdelijkheid van de financiële verantwoording en de doelmatigheid van het beleid te controleren.
2. De directeur stelt jaarlijks voor 1 april een verslag op over het voorgaande jaar, dat in iedergeval bestaat uit een jaarrekening met bijbehorende begroting en een jaarverslag dat ter goedkeuring wordt aangeboden aan een externe accountant. De jaarrekening gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door vermelde externe accountant. Bij de aanwijzing van de accountant bedingt de directeur dat aan de Minister van Financiën en Planning desgevraagd inzicht wordt geboden in de controlewerkzaamheden van de accountant.
3. Het in lid 2 vermelde verslag, de jaarrekening en de verklaring van de externe accountant worden, na accordering door de Raad, toegezonden aan de Minister van Financiën en Planning en aan de Minister belast met justitiële aangelegenheden.
4. De jaarrekening behoeft de goedkeuring van de Minister van Financiën en Planning, waarmee deze tevens decharge aan het Bureau verleent. Indien de voornoemde minister niet binnen 2 maanden na ontvangst op zijn ministerie omtrent het al of niet verlenen van goedkeuring heeft beslist, wordt hij geacht goedkeuring te hebben verleend.
5. Binnen een maand nadat de Minister van Financiën en Planning goedkeuring van de jaarrekening heeft verleend, maakt het Bureau de jaarrekening, het jaarverslag en de verklaring van de externe accountant openbaar door terinzagelegging van de genoemde stukken ten kantore van het Bureau. Van de terinzagelegging wordt mededeling gedaan op de website van het Openbaar Ministerie.
6. Het Bureau ziet erop toe dat aan een ieder die daarom verzoekt, inzage wordt verleend in de in lid 5 genoemde stukken, en een volledig of gedeeltelijk afschrift daarvan wordt verstrekt tegen ten hoogste de kostprijs van het maken van een zodanig afschrift.

Middelen

Artikel 38

1. De middelen van het Bureau bestaan onder meer uit:
 - a. de door de Staat aan het Bureau ter beschikking gestelde middelen;
 - b. inkomsten verkregen uit verleende diensten;
 - c. boetegelden;
 - d. middelen verkregen uit ontneming en verbeurdverklaring van goederen;
 - e. middelen verkregen uit het buiten proces afdoen van strafbare feiten;
 - f. overige wettige middelen en andere baten.
2. Schenkingen van bevriende organisaties die zich ten doel stellen om het opsporings- en het vervolgingsbeleid te versterken en middelen verkregen uit internationale fondsen maken geen deel uit van de begroting van het Bureau.

Artikel 39

1. Voor de openbare dienst bestemde goederen zijn niet vatbaar voor beslag.
2. Goederen en gelden die toebehoren aan het Bureau worden geacht bestemd te zijn voor de openbare dienst.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Overgangsbepalingen

Artikel 40

De leden van het Openbaar Ministerie die ten tijde van de inwerkingtreding van deze wet deel uitmaken van het door de Procureur- Generaal aangewezen managementteam, vormen de eerste Raad.

Artikel 41

1. Bij de inwerkingtreding van deze wet wordt de Wet van 17 mei 1935, houdende vaststelling van een reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht (G.B. 1935 no. 79, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2009 no. 33) ingetrokken met dien verstande dat op het reglement gebaseerde uitvoeringsregelingen van kracht blijven zolang de desbetreffende krachtens deze wet te stellen uitvoeringsregelingen niet zijn vastgesteld en in werking zijn getreden. Evenzo blijven de competentie regeling zoals opgenomen in voornoemde wet van kracht, zolang de artikelen 21 lid 1, 22, 23, 24 lid 1 en 25 van de Wet Hof van Justitie nog niet in werking zijn getreden.
2. Met ingang van de datum waarop voor de eerste maal de directeur van het Bureau is

benoemd, worden de volgende resoluties ingetrokken:

- a. de resolutie van de President van de Republiek Suriname van 23 maart 2022 no. 4919/22, houdende regels met betrekking tot de uitvoering van de begroting van de Rechterlijke Macht (S.B. 2022 no. 38);
 - b. de resolutie van 14 maart 2024 no. 213/RP, houdende verlening Bijzondere volmacht aan de Procureur-Generaal bij het Hof van Justitie tot het sluiten van arbeidsovereenkomsten en overeenkomsten voor het verrichten van enkele diensten ten behoeve van de Staat (S.B. 2024 no 33).
3. Gedurende drie jaren vanaf de inwerkingtreding van deze wet, hebben de niet met vervolging belaste landsdienaren die thans tewerkgesteld zijn bij het Parket, de gelegenheid schriftelijk kenbaar te maken dat zij in dienst van het Bureau willen treden.
 4. Een, in verband met een selectieprocedure, door het Bureau in te stellen commissie zal aan de hand van nader vast te stellen selectiecriteria beoordelen of met de betreffende landsdienaar een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht met het Bureau Openbaar Ministerie zal worden aangegaan. Met het aangaan van een dergelijke arbeidsovereenkomst is het dienstverband als landsdienaar van rechtswege beëindigd.
 5. In geval van een gunstig besluit als bedoeld in lid 4 zal de overname van de in lid 3 van dit artikel bedoelde personeelsleden plaatsvinden met een rechtspositie die als geheel tenminste gelijkwaardig is aan die welke voor elk van hen gold binnen het eerdere dienstverband als landsdienaar.

Slotbepaling

Artikel 42

1. Deze wet kan worden aangehaald als: **Wet Openbaar Ministerie**.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt, met inachtneming van het in artikel 41 lid 1 bepaalde, in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
4. De minister belast met justitiële aangelegenheden, de minister van Financiën en Planning, de Procureur- Generaal en het Bureau zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de

JENNIFER GEERLINGS - SIMONS

**WET van,
houdende regels terzake de inrichting,
de samenstelling en de bevoegdheden van
het Openbaar Ministerie, ter uitvoering van
artikel 138 van de Grondwet
(Wet Openbaar Ministerie)**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

De noodzaak tot herziening van de bestaande regelgeving betreffende de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht is evident vooral omdat sommige delen van de huidige wetgeving, zoals de Wet van 17 mei 1935 (G.B. 1935 no. 79, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2009 no. 33), sterk verouderd zijn. Voornoemde wet, die het reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht vaststelt, dateert uit een tijd waarin de maatschappelijke en juridische context aanzienlijk anders was dan heden ten dagen. De wet vertoont tekortkomingen die onder meer de onafhankelijkheid, effectiviteit en efficiëntie van het Openbaar Ministerie kunnen belemmeren.

De voorgestelde vernieuwing richt zich op verschillende aspecten van het Openbaar Ministerie, waaronder zijn structuur, samenstelling, bevoegdheden en ondersteunende diensten. Het doel is om een passend kader te creëren dat het Openbaar Ministerie in staat stelt om zijn taken naar behoren te vervullen en tegelijkertijd de onafhankelijkheid te waarborgen.

Een belangrijk aspect van deze herziening is de noodzaak voor volledige verzelfstandiging van de bedrijfsvoering van het Openbaar Ministerie, om institutionele onafhankelijkheid te waarborgen. Het voorgaande brengt met zich mee, dat het Openbaar Ministerie de capaciteit heeft om zijn eigen beleid te ontwikkelen, financiële middelen te beheren en personeel aan te nemen, zonder directe afhankelijkheid van andere overheidsinstanties. Deze institutionele onafhankelijkheid is essentieel om de integriteit en de effectiviteit van het Openbaar Ministerie als deel van de Rechterlijke Macht te waarborgen. Deze taken en bevoegdheden verband houdende met de institutionele onafhankelijkheid behoren niet tot de wettelijke bevoegdheden van de Procureur -Generaal. Vanwege de gevoeligheid en omvangrijkheid van bedoelde taken en bevoegdheden en mede vanuit het oogpunt van transparantie, objectiviteit en gedeelde verantwoordelijkheid, is het noodzakelijk dat deze taken en bevoegdheden ressorteren onder een Raad, die samen met de Procureur-Generaal, die als voorzitter van bedoelde Raad zal dienen, verantwoordelijk zijn voor alle beslissingen de bedrijfsvoering betreffende. De Raad wordt in dat kader behangen met beslissingsbevoegdheden voor een breder draagvlak en ter bescherming van het instituut van de Procureur Generaal.

Al met al is een grondige herziening van de regelgeving betreffende de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat deze instellingen effectief

kunnen functioneren in de moderne samenleving en kunnen voldoen aan de eisen van rechtvaardigheid, transparantie en onafhankelijkheid.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Om de interpretatie en consistentie van de wet te waarborgen, zijn de termen en begrippen in artikel 1 gedefinieerd.

Artikel 2

Dit artikel beschrijft de verhouding tussen de regering en de Procureur-Generaal met betrekking tot het algemene vervolgingsbeleid en de staatsveiligheid.

Lid 1 geeft aan dat de regering bevoegd is om het algemene vervolgingsbeleid vast te stellen, wat inhoudt dat zij de algemene richtlijnen bepaalt voor de uitvoering van strafvervolging in het land. Daarnaast legt lid 1 vast dat de Procureur-Generaal verplicht is de bevelen in het kader van het algemeen vervolgingsbeleid die door of namens de President worden gegeven, op te volgen.

Lid 2 stelt dat de regering alleen in concrete gevallen die betrekking hebben op de staatsveiligheid bevoegd is om bevelen te geven aan de Procureur-Generaal met betrekking tot vervolging.

Artikel 3

Dit artikel stelt expliciet dat elke inmenging in het proces van opsporing en vervolging verboden is, wat betekent dat geen enkele partij, inclusief de regering of andere overheidsinstanties, mag ingrijpen in of invloed uitoefenen op de wijze waarop strafbare feiten worden opgespoord en vervolgd. Het voorgaande is een onderstreping van de discretionaire bevoegdheid zoals wettelijk opgedragen aan het Openbaar Ministerie in artikel 145 van de Grondwet. Hierdoor wordt de autonomie van opsporingsinstanties, die allen onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie staan, gewaarborgd, zodat zij hun werkzaamheden onafhankelijk en zonder externe druk kunnen verrichten, wat essentieel is voor een objectieve en onpartijdige rechtsgang.

Artikel 4

Dit artikel waarborgt de continuïteit en efficiëntie binnen het Openbaar Ministerie door duidelijke regels te stellen voor de vervanging van functionarissen bij verhindering, afwezigheid of ontstentenis.

Lid 1 geeft aan, dat indien de Procureur-Generaal verhinderd of afwezig is, hij een advocaat-generaal aanwijst als zijn vervanger. Indien er geen specifieke aanwijzing is, wordt de vervanging bepaald op basis van de rang van benoeming van de advocaten-generaal. Mocht ook de

aangewezen advocaat-generaal verhinderd of afwezig zijn, dan kan de Procureur-Generaal een hoofdofficier van justitie aanwijzen om als waarnemend Procureur-Generaal op te treden.

Lid 2 geeft aan, dat indien de Procureur-Generaal niet in staat is zijn functie te vervullen niet langer in functie is vanwege overlijden of ontslag, de President van de Republiek Suriname voor vervanging zorgt. Dit gebeurt op voordracht van de Raad, na advies van het Hof van Justitie. De vervanger wordt gekozen uit kandidaten die voldoen aan de gestelde eisen voor het ambt van Procureur-Generaal.

Lid 3 geeft aan, dat bij verhindering of afwezigheid van een advocaat-generaal, de Procureur-Generaal een andere advocaat-generaal of een hoofdofficier van justitie aanwijst als vervanger. In geval van ontstentenis wordt de vervanging bepaald door een hoofdofficier, in een volgorde die door de Procureur-Generaal is vastgesteld of, bij afwezigheid daarvan, op basis van rang van benoeming.

Lid 4 geeft aan, dat bij verhindering of afwezigheid van een hoofdofficier van justitie deze wordt vervangen door een andere hoofdofficier van justitie of een officier van justitie. Een officier van justitie wordt bij verhindering of afwezigheid vervangen door een andere officier van justitie of een substituut-officier van justitie. Een substituut-officier van justitie wordt vervangen door een andere substituut-officier van justitie. De volgorde van vervanging wordt bepaald door de Procureur-Generaal en, bij afwezigheid van een dergelijke bepaling, door de rang van benoeming.

Artikel 5

Dit artikel stelt de vereisten voor de benoeming van een vervolgingsambtenaar vast. Het bezit van de Surinaamse nationaliteit, een minimumleeftijd van 25 jaar en het bezitten van een academische graad in de juridische wetenschappen of een vergelijkbare titel, inclusief specifieke kennis van burgerlijk en handelsrecht, staatsrecht en strafrecht, zijn de minimale instap vereisten voor de toelating als vervolgingsambtenaar. Hiernaast zal in de praktijk een Raio opleiding met goed gevolg zijn doorlopen of zullen deskundigen uit de juridische praktijk geïdentificeerd worden voor het beroep van vervolgingsambtenaar. Dit draagt bij aan de kwaliteit en betrouwbaarheid van het justitiële systeem in Suriname.

Artikel 6

Dit artikel bevat regels met betrekking tot de onverenigbaarheid van bepaalde functies en activiteiten met het bezoldigd lidmaatschap van het Openbaar Ministerie.

- a. Advocatuur of notariaat: een persoon die lid is van het Openbaar Ministerie mag niet tegelijkertijd als advocaat of notaris werken. Dit verbod is bedoeld om belangenconflicten te voorkomen en ervoor te zorgen dat leden van het Openbaar Ministerie onafhankelijk en onpartijdig kunnen opereren zonder enige invloed van hun praktijk als advocaat of notaris.
- b. Handel, nering of beroep: het is verboden voor de leden van het Openbaar Ministerie om actief te zijn in commerciële activiteiten of andere beroepsuitoefening naast hun functie, hetzij als individu, hetzij via een tussenpersoon of door hun partner. De Procureur-Generaal

kan echter dispensatie verlenen aan leden van het Openbaar Ministerie die tijdelijk met de waarneming van het vervolgingsambt zijn belast.

- c. Openbare bezoldigde ambten: Leden van het Openbaar Ministerie mogen bepaalde andere publieke functies niet bekleden als deze bezoldigd zijn. Dit verbod is bedoeld om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het Openbaar Ministerie te waarborgen, aangezien het bekleden van andere bezoldigde openbare ambten mogelijk belangenconflicten kan veroorzaken of de schijn van partijdigheid kan wekken.
- d. Er is een specifieke uitzondering gemaakt voor het verzorgen van onderwijsactiviteiten. Dit betekent dat het doceren als onderdeel van onderwijsactiviteiten niet wordt beschouwd als een onverenigbare activiteit. Als er twijfel bestaat over de aard van een openbare functie (of deze bezoldigd is), heeft de Procureur-Generaal de bevoegdheid om hierover te beslissen. Dit biedt ruimte voor interpretatie en besluitvorming in gevallen waarin de status van een specifieke functie niet duidelijk is.

Artikel 7

Lid 1 Als een vervolgingsambtenaar een functie, betrekking of ambt aanvaardt die onverenigbaar is met zijn vervolgingsambt, verliest hij automatisch zijn lidmaatschap van de Rechterlijke Macht. Dit betekent dat de vervolgingsambtenaar zonder verdere procedure of beslissing onmiddellijk ophoudt vervolgingsambtenaar te zijn. Deze bepaling is bedoeld om belangenconflicten te voorkomen en ervoor te zorgen dat vervolgingsambtenaren geen posities aannemen die hun onafhankelijkheid, integriteit of onpartijdigheid zouden kunnen aantasten.

Voorbeeld: Als een vervolgingsambtenaar een betaalde positie in een bedrijf accepteert, wat een onverenigbare functie is volgens de wet, eindigt daarmee zijn functie als vervolgingsambtenaar.

Lid 2

Wanneer iemand benoemd wordt tot vervolgingsambtenaar en dit ambt aanvaardt, wordt automatisch aangenomen dat deze persoon afstand doet van elke andere betrekking die onverenigbaar is met het vervolgingsambt. Dit houdt in dat de benoemde persoon geen onverenigbare functies meer bekleedt vanaf het moment dat hij het vervolgingsambt aanvaardt.

Voorbeeld: Als iemand die als advocaat werkt wordt benoemd tot vervolgingsambtenaar en deze benoeming accepteert, heeft dat tot gevolg dat betrokkene niet langer als advocaat werkzaam mag zijn; hij moet zijn werk als advocaat onmiddellijk beëindigen. Dit gebeurt zonder dat er expliciet een afstandsverklaring nodig is; de aanvaarding van het vervolgingsambt impliceert automatisch dat de persoon stopt met de onverenigbare betrekking.

Artikel 8

Lid 1

Echtgenoten, bloedverwanten (familie door geboorte) of aanverwanten (familie door huwelijk) tot en met de derde graad mogen niet tegelijkertijd lid zijn van het Openbaar Ministerie. In tegenstelling tot het Hof van Justitie, die opgedeeld is in gerechtten, is er binnen het Openbaar Ministerie geen verdere opdeling. Indachtig de lage bevolkingsdichtheid moet ter voorkoming van machtsconcentratie en schijn van partijdigheid, uitgesloten worden dat meerdere personen met een directe familieband tegelijkertijd werkzaam zijn op het Openbaar Ministerie.

Het is bijvoorbeeld uitgesloten dat echtgenoten; broers en/of zussen; ouders en kinderen of grootouders en kleinkinderen tegelijkertijd vervolgingsambtenaar zijn.

Lid 2

In lid 2 wordt uitgesloten dat een lid van het Openbaar Ministerie en een lid van het Hof van Justitie met een directe familieband betrokken zijn bij de behandeling van hetzelfde proces zowel in eerste als verdere aanleg. Zulks om te bevorderen dat de behandeling geschiedt zonder enige vooringenomenheid.

Lid 3

Het begrip "echtgenoten" wordt uitgebreid naar twee personen die een duurzame, affectieve liefdesrelatie hebben. Dit betekent dat al dan niet samenwonende partners zonder huwelijk, maar met een langdurige en serieuze liefdesrelatie, ook onder deze regel vallen. Duurzaamheid verwijst naar de langdurigheid en stabiliteit van de relatie, terwijl affectieve liefdesrelatie wijst op een emotionele verbinding en wederzijdse genegenheid tussen de partners.

Voorbeeld: vervolgingsambtenaren die al jaren al dan niet samenwonen en een liefdesrelatie hebben, worden ook beschouwd als "echtgenoten" volgens deze regel.

Artikel 9

Lid 1

Voordat vervolgingsambtenaren hun ambt aanvaarden, moeten zij een eed of belofte afleggen die hun trouw aan de Republiek Suriname en gehoorzaamheid aan de wetten bevestigt. Deze eed of belofte wordt afgelegd volgens de godsdienstige gezindheid van de betrokkene. Deze eed is van belang om de integriteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de vervolgingsambtenaren te waarborgen, en om het vertrouwen van het publiek in de vervolging te versterken.

Lid 2

Voordat vervolgingsambtenaren de eed of belofte van trouw en gehoorzaamheid afleggen, moeten zij eerst een eed van zuivering afleggen. Deze eed is bedoeld om te bevestigen dat zij hun aanstelling op eerlijke wijze hebben verkregen en zich zullen onthouden van corruptie.

Lid 3

De eden of beloften en verklaringen moeten worden afgelegd ten overstaan van de President van de Republiek Suriname of een door hem aangewezen ambtenaar. Dit zorgt voor een formele en officiële bekrachtiging van de eed of belofte.

Artikel 10

Op grond van dit artikel moet een vervolgingsambtenaar zich onthouden van bemoeienis, zoals direct(rechtstreeks) als indirect (zijdelings) met een zaak waarvan hij weet of vermoedt dat deze betrekking heeft op zijn persoonlijke, bestuurlijke of zakelijke relaties. Dit omvat relaties zoals familie, vrienden, zakelijke partners of enige andere vorm van relatie die invloed kunnen hebben

op de onpartijdigheid of de schijn van partijdigheid van de vervolgingsambtenaar. Dit voorkomt belangenconflicten en waarborgt de objectiviteit van de vervolgingsambtenaar.

Artikel 11

Dit artikel legt de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de Procureur-Generaal vast, die zowel de juridische vertegenwoordiging van de Republiek Suriname omvatten als het leidinggeven aan het Openbaar Ministerie. Het artikel schetst ook zijn rol in de justitiële politiezorg, zijn bevoegdheden voor instructies en maatregelen, en zijn bevoegdheid om functionarissen met bijzondere expertise te benoemen en te reguleren. Deze bepalingen zorgen voor een waarborging van de functie van de Procureur-Generaal bij de uitoefening van zijn justitiële taken en het toezicht op de politie.

Artikel 12

Dit artikel regelt de bevoegdheden van de Procureur-Generaal voor het vaststellen van bepalingen en reglementen binnen het Openbaar Ministerie:

De Procureur-Generaal is bevoegd om, na goedkeuring door de Hofvergadering conform de Wet Hof van Justitie, bij algemene beschikking regels vast te stellen betreffende de kostuums van de vervolgingsambtenaren. Deze regels dienen om uniformiteit en naleving van de vastgestelde richtlijnen te waarborgen.

Voorts kan de Procureur-Generaal, na overleg met de Raad, bij algemene beschikking bepalingen vaststellen over de tarieven voor justitiekosten in strafzaken en extra-judiciële diensten, alsook over de dependances van het Parket van de Procureur-Generaal zoals bedoeld in artikel 15, lid 1.

Tevens kan de Procureur-Generaal, gehoord de Raad, bij reglement regels vaststellen betreffende de interne organisatie van het Parket van de Procureur-Generaal, de werking en ambtskleding van het Korps Parket Politie (KPP) en de procedure voor het geven van een waarschuwing zoals omschreven in artikel 14.

Deze bepalingen en reglementen beogen de organisatie en werking van het Openbaar Ministerie te reguleren en te harmoniseren, zodat een gestructureerde en uniforme uitvoering van de taken binnen het Openbaar Ministerie gewaarborgd is.

Artikel 13

Dit artikel regelt de bevoegdheden van de Procureur-Generaal met betrekking tot de uitkering van begrafenis- of crematiekosten uit de banktegoeden van de overledene.

De Procureur-Generaal kan bij beschikking toestemming verlenen aan bankinstellingen in Suriname om gemaakte begrafenis- of crematiekosten uit te keren aan de persoon die deze kosten heeft betaald, en dit ten laste van de banktegoeden van de overledene. De voorwaarde voor het verlenen van voornoemde toestemming is dat deze kosten redelijk moeten zijn en door de betrokkene moeten zijn voldaan.

Verder kan de Procureur-Generaal periodiek bij algemene beschikking een maximumbedrag vaststellen voor de uitkering van dergelijke kosten. Dit stelt een grens voor het bedrag dat maximaal kan worden uitgekeerd, en biedt een gereguleerd kader voor het beheer van begrafenis- of crematiekosten uit de banktegoeden van de overledene.

Artikel 14

Dit artikel verleent de Procureur-Generaal de bevoegdheid om waarschuwingen te geven aan vervolgingsambtenaren die hun ambt of ambtsbezigdheden verwaarlozen.

De Procureur-Generaal kan deze waarschuwing zowel op eigen initiatief(ambtshalve) of op voordracht van de President opleggen.

Voorafgaand aan het geven van een waarschuwing dient het beginsel van hoor en wederhoor te worden toegepast. Dit stelt de betrokken vervolgingsambtenaar in staat om zijn of haar standpunt toe te lichten voordat een formele waarschuwing wordt opgelegd.

Het doel van deze waarschuwing is om de vervolgingsambtenaar te wijzen op de verwaarlozing van de waardigheid van het ambt of de ambtsverrichtingen, en om corrigerende maatregelen te nemen om verdere verwaarlozing te voorkomen. Deze waarschuwing wordt bij voorkeur schriftelijk opgelegd.

Artikel 15

Dit artikel regelt de organisatie en werking van het parket. Het parket is gevestigd te Paramaribo en kan daarnaast ook dependances op andere locaties hebben.

Het Parket omvat enerzijds het Openbaar Ministerie en anderzijds, de afdelingen Civiele Vorderingen, Extra Judiciële Zaken, het Korps Parket Politie (KPP) en overige ondersteunende diensten, zoals het Parketsecretariaat, de afdeling Vuurwapen. De voornoemde afdelingen met uitzondering van het Openbaar Ministerie vallen allen onder het Bureau

Binnen het parket zijn werkzaam:

- vervolgingsambtenaren
- medewerkers, die in dienst zijn van het Bureau of ter beschikking zijn gesteld aan het Bureau.

De medewerkers die ter beschikking zijn gesteld aan het Bureau zijn ambtenaren die nog geen keuze gemaakt hebben om formeel in dienst te treden van het Bureau conform artikel 41 lid 3 van deze wet.

De Procureur-Generaal is bevoegd om bij reglement te bepalen hoe de afdelingen hun taken, bevoegdheden en werkzaamheden moeten verrichten. Deze reglementen zorgen voor een gestructureerde en uniforme uitvoering van de taken binnen de verschillende afdelingen van het parket.

Artikel 16

Dit artikel behandelt de samenstelling en het functioneren van het Openbaar Ministerie (OM). Het OM speelt een cruciale rol binnen het strafrechtelijke systeem, verantwoordelijk voor de opsporing en belast met de vervolging van strafbare feiten. Voorts specificeert dit artikel de hiërarchische structuur en de bevoegdheden van de diverse functionarissen binnen het OM.

Lid 1 benoemt de verschillende functionarissen die samen het OM vormen. De Procureur-Generaal staat aan het hoofd, ondersteund door advocaten-generaal, hoofdofficieren, officieren en substituut-officieren. Deze functionarissen hebben ieder specifieke rollen en verantwoordelijkheden binnen de strafrechtelijke vervolging.

Lid 2 geeft aan wie het OM vertegenwoordigt bij het Hof van Justitie. De Procureur-Generaal is de primaire vertegenwoordiger, maar kan deze taak delegeren aan advocaten-generaal of hoofdofficieren van Justitie. Dit zorgt voor flexibiliteit en efficiëntie in de uitvoering van taken.

Lid 3 beschrijft de vertegenwoordiging van het OM bij rechtbanken en kantongerechten.

Lid 4 biedt een oplossing voor situaties waarin de genoemde functionarissen in de voorgaande leden hun taken niet kunnen uitvoeren door afwezigheid of belemmeringen. De Procureur-Generaal heeft de bevoegdheid om vervangende functionarissen aan te wijzen, zoals een vervolgingsambtenaar of hulpofficier van justitie, om de continuïteit van de vervolging te waarborgen. Het inzetten van hulp officieren voor vervolgingswerk zal doorgaans in overmacht situaties worden toegepast.

Voorbeeld: gedacht kan worden aan een situatie waarbij staande de zitting in een verre district de vervolgingsambtenaar onwel wordt en er geen andere vervolgingsambtenaar op kort termijn zou kunnen vervangen. De Procureur-Generaal zal in een dergelijk geval een schriftelijke aanwijzing moeten opmaken voor een hulp officier van justitie voor de vervanging ter terechtzitting.

Artikel 17

Dit artikel specificeert de verantwoordelijkheden en exclusieve bevoegdheden van het Openbaar Ministerie (OM) met betrekking tot de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Dit artikel benadrukt de centrale rol van het OM in de opsporing en vervolging van strafbare feiten en de uitvoering van rechterlijke beslissingen.

Lid 1 beschrijft de primaire verantwoordelijkheid van het OM: de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Dit betekent dat het OM zorgt voor de naleving van strafrechtelijke wetten en regels. Daarnaast kan het OM andere taken hebben die specifiek door de wet zijn vastgesteld, wat de reikwijdte van zijn verantwoordelijkheden verder uitbreidt.

Lid 2 benadrukt de exclusieve rol van het OM in de strafrechtelijke opsporing en vervolging van strafbare feiten. Geen enkel ander orgaan mag deze taken uitvoeren. Het OM is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van rechterlijke beslissingen met betrekking tot strafbare feiten en houdt toezicht op de naleving van beslissingen in tuchtzaken. Dit garandeert een uniforme en gecentraliseerde aanpak van de strafrechtelijke handhaving.

Lid 3 biedt de mogelijkheid om afwijkende regelingen te treffen voor de strafrechtspleging met betrekking tot militairen. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat voor militairen specifieke procedures of instanties worden aangewezen voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten, wat aansluit bij de bijzondere omstandigheden en eisen van de militaire dienst.

Lid 4 geeft de Procureur-Generaal de bevoegdheid om zowel algemene als specifieke richtlijnen uit te vaardigen met betrekking tot de uitvoering van de taken en bevoegdheden van het OM. Deze aanwijzingen kunnen betrekking hebben op beleidsmatige keuzes, prioriteiten in de opsporing en vervolging, of specifieke zaken. Dit zorgt voor consistentie en richting binnen het OM.

Artikel 18

Dit artikel bepaalt dat strafzaken vervolgd dienen te worden bij het aangewezen gerecht ingevolge de Wet Hof van Justitie.

Artikel 19

Dit artikel beschrijft de procedure voor de benoeming van hogere functionarissen binnen het Openbaar Ministerie (OM), namelijk de Procureur-Generaal, advocaten-generaal en hoofdofficieren van justitie. Deze benoemingen worden gedaan op basis van voordrachten door de Raad en vereisen specifieke deskundigheid voor de respectieve functies. Het systeem dat de oudste in rang automatisch doorschuift naar de hogere functie wordt hierbij doorbroken.

Lid 1 stelt dat de benoeming van de Procureur-Generaal plaatsvindt na een voordracht door de Raad en een advies van het Hof van Justitie. Dit zorgt voor een gebalanceerde selectieprocedure met input van zowel de Raad als het Hof van Justitie. De selectie gebeurt uit de groep van advocaten-generaal, waarbij deskundigheid en geschiktheid, voor de taken van de Procureur-Generaal, centraal staan.

Lid 2 beschrijft de benoeming van advocaten-generaal. De Raad doet de voordracht, waarbij wordt geselecteerd uit de hoofdofficieren van justitie. Net als bij de benoeming van de Procureur-Generaal, ligt de nadruk op de deskundigheid en de geschiktheid voor de specifieke taken van de advocaat-generaal.

Lid 3 regelt de benoeming van hoofdofficieren van justitie. De Raad doet de voordracht, waarbij de selectie plaatsvindt uit de officieren van justitie. De deskundigheid en geschiktheid voor de functie van hoofdofficier zijn hierbij de belangrijkste criteria. Over het algemeen zullen de oudere officieren van justitie in functie (de zgn. senior officieren) hiervoor in aanmerking komen.

Artikel 20

Dit artikel regelt de hiërarchie binnen het Openbaar Ministerie (OM) specifiek met betrekking tot de officieren van justitie en de substituut-officieren van justitie. Voorts bepaalt dit artikel hoe de rangorde onder deze functionarissen wordt vastgesteld en biedt een procedure voor gevallen waarin meerdere functionarissen op dezelfde datum zijn benoemd.

Lid 1 stelt dat de hiërarchie onder de officieren van justitie en de substituut-officieren van justitie wordt bepaald op basis van hun benoemingsdatum. Dit betekent dat degene die eerder is benoemd een hogere rang heeft dan degene die later is benoemd. Deze regel zorgt voor duidelijkheid en orde binnen het OM, waarbij de volgorde van benoeming als objectief criterium wordt gehanteerd.

Lid 2 biedt een oplossing voor situaties waarin meerdere officieren van justitie en substituut-officieren van justitie op dezelfde datum zijn benoemd. In zulke gevallen wordt de hiërarchie vastgesteld door een beschikking van de Procureur-Generaal. Dit zorgt voor een centrale en gezaghebbende beslissing om mogelijke conflicten of onduidelijkheden te voorkomen en biedt rechtszekerheid. De Procureur-Generaal heeft de bevoegdheid om deze beslissing te nemen, waarbij rekening wordt gehouden met factoren zoals ervaring, deskundigheid en functioneren van de betrokken functionarissen. De Raad heeft hierbij een adviserende rol.

Artikel 21

Dit artikel regelt de bekendmaking van reglementen en algemene beschikkingen die door de Procureur-Generaal zijn vastgesteld. Het artikel bepaalt ook de mogelijkheid voor de Procureur-Generaal om nadere regels vast te stellen met betrekking tot de organisatie van het Openbaar Ministerie en andere onderwerpen die in deze wet zijn geregeld.

Lid 1 schrijft voor dat alle door de Procureur-Generaal vastgestelde reglementen en algemene beschikkingen op twee manieren openbaar gemaakt moeten worden: via publicatie in het Staatsblad van de Republiek Suriname en via plaatsing op de website van het Openbaar Ministerie. De publicatie in het Staatsblad zorgt voor een formele en officiële bekendmaking, terwijl plaatsing op de website van het OM toegankelijkheid en transparantie voor het publiek en betrokken partijen vergroot. Dit tweevoudige systeem van bekendmaking garandeert dat de informatie breed beschikbaar en makkelijk toegankelijk is.

Lid 2 geeft de Procureur-Generaal de bevoegdheid om via algemene beschikkingen nadere regels vast te stellen over de organisatie van het Openbaar Ministerie en andere onderwerpen die in de wet worden geregeld. Dit betekent dat de Procureur-Generaal gedetailleerde richtlijnen en procedures kan vaststellen die nodig zijn voor een effectieve en efficiënte werking van het OM. Deze bevoegdheid zorgt voor flexibiliteit en de mogelijkheid om snel en adequaat in te spelen op organisatorische en operationele behoeften binnen het OM.

Artikel 22

In lid 1 is bepaald dat het Korps Parket Politie (KPP) (het toenmalig Parketwacht) onder leiding van de Procureur-Generaal staat.

In lid 2 worden de diverse taken beschreven die het Korps Parket Politie (KPP) binnen het rechtssysteem vervult. Deze taken, die waren toe bedeed aan het toenmalig Parketwacht, omvatten een breed scala aan verantwoordelijkheden die essentieel zijn voor de uitvoering van gerechtelijke

procedures en het handhaven van de orde binnen de rechtspraak. Het Korps Parket Politie (KPP) fungeert als een ondersteunende dienst voor zowel het Openbaar Ministerie als de gerechten.

- a. Het KPP is verantwoordelijk voor het officieel overhandigen (betekenen) van dagvaardingen en andere gerechtelijke stukken die door het Openbaar Ministerie zijn uitgevaardigd. Dit zorgt ervoor dat betrokken partijen op de hoogte worden gesteld van juridische procedures en vereisten waaraan ze moeten voldoen.
- b. Naast stukken van het Openbaar Ministerie, zorgt het KPP ook voor de betekening van strafvonnissen en andere gerechtelijke stukken die door de gerechten zijn uitgevaardigd. Dit omvat vonnissen, bevelen en andere officiële documenten.
- c. Het KPP bezorgt ook oproepingen en kennisgevingen die door de gerechten en de Rechter-Commissaris zijn uitgevaardigd. Dit is cruciaal voor de continuïteit van de gerechtelijke procedures en het informeren van betrokken partijen.
- d. Het KPP speelt ook een rol in burgerrechtelijke zaken door betekeningen uit te reiken, zoals bepaald in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Dit breidt hun verantwoordelijkheden uit naar civiele procedures.
- e. Het KPP is verantwoordelijk voor het veilig transporteren van arrestanten en gedetineerden. Dit is essentieel voor het handhaven van de veiligheid en het waarborgen dat verdachten en veroordeelden op tijd voor de rechter verschijnen.
- f. Het KPP voert bevelen tot medebrenging uit, wat inhoudt dat zij personen op last van de rechter naar de rechtbank brengen. Dit is belangrijk voor het afdwingen van de aanwezigheid van betrokkenen bij gerechtelijke procedures.
- g. Het KPP heeft de taak om veroordeelden op te sporen, aan te houden en naar de strafinrichtingen te brengen. Dit zorgt ervoor dat vonnissen effectief worden uitgevoerd en veroordeelden hun straf uitzitten.
- h. Het KPP bewaakt gedetineerden en handhaaft de orde en rust tijdens rechtszittingen. Dit is essentieel voor het veilig en ordelijk verloop van de gerechtelijke procedures.
- i. Het KPP handhaaft ook de orde en rust op het Parket van de Procureur-Generaal, het kabinet van de Rechter-Commissaris. Daarnaast is de Procureur-Generaal bevoegd andere taken aan hun op te dragen.
- j. Het KPP verleent hulp en bijstand aan leden van de Rechterlijke Macht in situaties waarin dit redelijkerwijs verwacht kan worden. Dit kan bijvoorbeeld ondersteuning bij noodsituaties of andere bijzondere omstandigheden omvatten.
- k. Het KPP is belast met het innen van transactie- en geldboetes.
- l. Het KPP is ook belast met het bijhouden van het register van veroordelingen in strafzaken, de antecedenten administratie en het uitbrengen van rapporten daaromtrent in opdracht van de Procureur-Generaal.

Artikel 23

Dit artikel beschrijft de verantwoordelijkheden van de afdeling Civiele Vorderingen binnen het Openbaar Ministerie. Deze afdeling is belast met het beheer en de behandeling van civiele rechtszaken waarin de Staat Suriname betrokken is, zowel als eiser als gedaagde. Voorts specificeert het artikel de verschillende taken en activiteiten die onder de verantwoordelijkheid van deze afdeling vallen:

1. De afdeling is verantwoordelijk voor het administreren en verwerken van alle processtukken die betrekking hebben op civiele rechtszaken waarbij de Staat Suriname betrokken is. Dit

- omvat het systematisch bijhouden, archiveren en beheren van documenten die verband houden met dergelijke zaken, waardoor een efficiënte behandeling en opvolging van deze zaken wordt gewaarborgd.
2. Deze taak omvat het coördineren en monitoren van alle civiele rechtszaken waarin de Staat Suriname betrokken is, zowel als eiser als gedaagde. De afdeling zorgt ervoor dat alle zaken op een gecoördineerde manier worden behandeld en bewaakt de voortgang van deze zaken om tijdige en effectieve juridische stappen te waarborgen.
 3. De afdeling is verantwoordelijk voor het waarborgen van adequate juridische vertegenwoordiging in alle civiele rechtszaken waarin de Staat Suriname partij is, zowel als eiser als gedaagde. Dit houdt in dat zij ervoor zorgen dat de Staat wordt vertegenwoordigd door bekwame en deskundige advocaten of juristen die in staat zijn om de belangen van de Staat effectief te behartigen.
 4. De afdeling is verplicht om juridische stappen te ondernemen om onrechtmatige derdenbeslagen ten laste van de Staat Suriname te laten opheffen. Dit betekent dat de afdeling actief optreedt om ervoor te zorgen dat onrechtmatige beslagleggingen worden opgeheven, waardoor de Staat wordt beschermd tegen ongeoorloofde inbeslagnemingen van zijn eigendommen.
 5. De afdeling is belast met de ontvangst en verdere afhandeling van exploten (officiële documenten die door deurwaarders worden betekend). Dit houdt in dat zij exploten registreren, verwerken en de nodige stappen ondernemen om ervoor te zorgen dat deze documenten correct behandeld en opgevolgd worden.
 6. De afdeling is verantwoordelijk voor de coördinatie en monitoring van loonbeslagen die op het salaris van ambtenaren worden gelegd. Dit omvat het beheren van de administratieve en juridische aspecten van loonbeslagen, zodat deze correct worden uitgevoerd en de rechten van zowel de Staat als de betrokken ambtenaren worden gewaarborgd.
 7. Deze taak betreft de coördinatie van het Bureau Landsadvocaat, dat verantwoordelijk is voor het verlenen van juridische bijstand en advies aan de Staat Suriname. De afdeling zorgt ervoor dat het Bureau Landsadvocaat effectief functioneert en dat de juridische dienstverlening aan de Staat goed wordt gecoördineerd.

Artikel 24

Dit artikel specificeert de taken van de afdeling Extra Judiciële Zaken met betrekking tot de uitvoering van diverse wettelijke bepalingen. Het betreft een groot aantal wettelijke regelingen; echter is ervoor gekozen om de meeste voorkomende in deze wet te benomen. Zo speelt deze afdeling een cruciale rol in het handhaven en uitvoeren van regels die betrekking hebben op onder meer begrafenissen, crematie, testamenten, notarisambt, burgerlijk recht, geestelijke gezondheidszorg, vuurwapens en ontplofbare stoffen. Deze verantwoordelijkheden, die niet limitatief zijn opgesomd, zorgen ervoor dat de wettelijke en reglementaire voorschriften effectief worden nageleefd.

Artikel 25

Dit artikel regelt de oprichting en functie van de Raad die is samengesteld uit, advocaten-generaal en hoofdofficieren van justitie, met de Procureur-Generaal als voorzitter. Deze Raad ondersteunt

enerzijds de Procureur-Generaal bij de uitoefening zijn wettelijke bevoegdheden en heeft anderzijds beslissende bevoegdheden in het kader van de bedrijfsvoering.

Lid 1

Dit lid bepaalt de samenstelling van de Raad, bestaande uit de Procureur-Generaal als voorzitter, de advocaten-generaal en de hoofdofficieren van justitie, die allen in beginsel qualitate qua hierin zitting hebben. De Raad fungeert als een adviserend en ondersteunend orgaan voor de Procureur-Generaal in de aan hem wettelijk opgedragen taken.

Lid 2

Dit lid beschrijft de taken van de Raad ter ondersteuning van de Procureur-Generaal.

Lid 3

Dit lid beschrijft de beslissingsbevoegdheden van de Raad m.b.t. de taken en verantwoordelijkheden de bedrijfsvoering betreffende. De beslissingsbevoegdheden zijn verder in de Wet onder andere genoemd in de 32, 33, 35 en 37 lid 3.

Lid 4

De Procureur-Generaal is verantwoordelijk voor het vaststellen van reglementen die de interne werking en besluitvorming van de Raad regelen. Dit omvat ook procedures voor de vervanging van leden in geval van ziekte of andere verhinderingsen. Hierdoor wordt een gestructureerde en continue werking van de Raad gegarandeerd.

Artikel 26

Dit artikel bepaald wanneer een advocaat- generaal of hoofd officier van justitie wordt geschorst of ontslagen, dit automatisch ook gevolgen heeft voor zijn lidmaatschap van de Raad. Met andere woorden, de schorsing of het ontslag als advocaat generaal of hoof officier van justitie leidt ook tot de schorsing of het ontslag als lid van de Raad. Door de automatische koppeling van schorsing of ontslag als advocaat -generaal of hoofd officier van justitie aan het lidmaatschap in de Raad, wordt voorkomen dat een geschorste of ontslagen advocaat- generaal of hoofd officier van justitie nog invloed kan uitoefenen op de bestuurlijke aangelegenheden van het parket.

Na beëindiging van de schorsing al advocaat- generaal of hoofd officier van justitie wordt door de Raad beslist als voornoemde wederom zal worden toegelaten tot de Raad. Het is niet ondenkbaar dat het vertrouwen in betrokkene zodanig kan zijn geschaad dat, lidmaatschap in de Raad niet langer wenselijk is.

Artikel 27

Lid 1

Met het oog op een efficiënte bedrijfsvoering van het Parket wordt een aparte entiteit opgericht, het Bureau Openbaar Ministerie, afgekort als het Bureau. Dit Bureau zal verantwoordelijk zijn voor de operationele aspecten van de vervolging, administratieve taken, personeelszaken, financiën, en andere ondersteunende functies die nodig zijn voor het functioneren van het Parket.

Lid 2

Gelet op het belang van een grote mate van zelfstandigheid in haar functionering is gekozen om het Bureau rechtspersoonlijkheid toe te kennen. Zij is hiermee wat de vorm betreft een rechtspersoon sui generis. Dit geeft het Bureau de mogelijkheid zelfstandig aan het rechtsverkeer deel te nemen, bijvoorbeeld door het aangaan van overeenkomsten. Het Bureau beschikt zelfstandig over het aan het beschikbaar gesteld budget.

Het Bureau wordt gevestigd in Paramaribo, maar heeft ook de mogelijkheid om elders in Suriname kantoor te houden. Dit betekent dat het Bureau, naast de hoofdvestiging in Paramaribo, ook filialen of nevenvestigingen kan hebben op andere locaties binnen Suriname, afhankelijk van operationele behoeften en praktische overwegingen.

Lid 3

Door de Ambtenarenpensioenwet 1972 van toepassing te verklaren, wordt verzekerd dat de directie en het personeel van het Bureau Openbaar Ministerie dezelfde pensioenrechten en -voorzieningen genieten als andere ambtenaren. Dit betekent dat zij aanspraak kunnen maken op pensioenuitkeringen onder de voorwaarden van deze wet, wat hun financiële zekerheid na pensionering waarborgt.

Artikel 28

Lid 1

Het Bureau is belast met verschillende taken, waarbij rekening wordt gehouden met de bevoegdheden van de Raad. Deze taken omvatten onder andere:

- a. Het Bureau is verantwoordelijk voor het voorbereiden, opstellen en inrichten van de begroting voor het Parket en het Bureau. Deze begroting wordt aangeboden aan de Voorzitter van De Nationale Assemblée, de Minister belast met justitiële aangelegenheden, en de Minister van Financiën en Planning. Dit proces zorgt ervoor dat de financiële middelen voor de gerechten op een gestructureerde en transparante manier worden gepland en verantwoord. Gelet op het feit dat thans het Openbaar Ministerie als onderdeel van de Rechterlijke Macht belast een eigen begroting heeft, is in dit kader voor het Bureau een belangrijke taak weggelegd, niet alleen voor wat betreft de opstelling van de begroting van het Parket en het Bureau, maar eveneens met betrekking tot het beheer ervan. Daarbij is eveneens de opstelling van een gedegen financiële verantwoording van de besteding van de financiële middelen (jaarverslag) door het Bureau overeenkomstig de Wet op de Jaarrekening van belang. Vanuit het oogpunt van doeltreffendheid en doelmatigheid is het namelijk van belang dat de organisatiedoelstellingen worden bereikt door de inzet van de juiste middelen en dat niet meer middelen worden gebruikt dan strikt noodzakelijk voor de realisatie van de gestelde doelen.
- b. Ten behoeve van de vervolging (Parket) stelt het Bureau een beleidsplan op. Dit plan bevat strategische doelstellingen en richtlijnen voor de werking en ontwikkeling van de vervolging.
- c. Het Bureau is belast met de uitvoering van het beleidsplan dat is vastgesteld en goedgekeurd door de Raad. Dit omvat de implementatie van de strategieën en maatregelen die in het beleidsplan zijn opgenomen.
- d. Het Bureau zorgt voor een efficiënte instroom, doorstroom en uitstroom van personeel, gebaseerd op de gestelde functie-eisen. Dit garandeert een optimale kwalitatieve en kwantitatieve personele bezetting binnen het parket.

- e. Het Bureau draagt zorg voor de automatisering, huisvesting, archiefbeheer, beveiliging en andere materiële voorzieningen voor het Openbaar Ministerie en het Bureau. Deze ondersteuning is essentieel voor een effectieve en efficiënte werking van het Parket als geheel.
- f. Het Bureau treft voorbereidingen voor de implementatie van primaire en secundaire voorzieningen voor het personeel dat in dienst is van Bureau of ter beschikking is gesteld aan of te werk gesteld is op het Parket. De implementatie (de uitbetalingen) worden door de Staat verricht ten laste van de begroting van het Parket. Dit omvat onder andere de arbeidsvoorwaarden, gratificaties en andere personeelsvoorzieningen.

Lid 2

Lid 2 biedt de Procureur- Generaal de flexibiliteit om het Bureau extra verantwoordelijkheden te geven die passen bij veranderende behoeften of omstandigheden. Hiervoor is de goedkeuring van de President van de Republiek Suriname vereist. Deze goedkeuring wordt verondersteld te zijn verleend als er binnen vier maanden na ontvangst van het voorstel niet uitdrukkelijk daarop is beslist.

Artikel 29

Lid 1

Het Bureau wordt bestuurd door een directie die bestaat uit een directeur en een of meer onderdirecteuren. De directeur heeft de algehele coördinatie over de werkzaamheden van het Bureau, wat betekent dat hij verantwoordelijk is voor het dagelijks beheer en de operationele aansturing van het Bureau.

Lid 2

De directeur van het Bureau fungeert als de vertegenwoordiger van het Bureau, zowel intern als extern, en heeft de bevoegdheid om namens het Bureau juridische en niet-juridische zaken te regelen en te vertegenwoordigen. Bij belet of ontstentenis van de directeur wordt deze vervangen door een door de Raad aangewezen onderdirecteur of functionaris. De directeur kan, indien hij daartoe in staat is, daartoe een voorstel doen aan de Raad. Dit zorgt voor continuïteit in de leiding van het Bureau.

Deze structuur zorgt voor een duidelijke leiding en coördinatie van de werkzaamheden van het Bureau, met waarborgen voor continuïteit in geval van afwezigheid van de directeur.

Leden 3 en 4

De directie van het Bureau wordt door de Procureur- Generaal, na de Raad gehoord te hebben, benoemd, geschorst en ontslagen. Bij reglement van de Procureur- Generaal zullen er regels met betrekking tot de vereisten voor benoeming, de rechtspositie en de gronden voor schorsing en ontslag van de directeur en onderdirecteuren worden vastgesteld. Deze bepaling waarborgt een zorgvuldig proces van selectie en beoordeling van de leden van de directie, waardoor gekwalificeerde en geschikte personen worden benoemd. Voorts zorgt deze voor een formele procedure en waarborgt dat eventuele, schorsing of beëindiging van de dienstverbanden van deze functionarissen op een transparante en verantwoordelijke manier gebeurt.

De Raad zal bij reglement regels vaststellen met betrekking tot de vereisten voor benoeming, de rechtspositie en de gronden voor schorsing en ontslag van de directeur en onderdirecteuren.

Lid 5

Het personeel van het Bureau wordt door de directeur benoemd, geschorst en ontslagen. Hierdoor heeft de directeur de verantwoordelijkheid en bevoegdheid om het personeelsbestand van het Bureau te beheren en af te stemmen op de behoeften van de organisatie.

Lid 6

De Raad stelt bij reglement de werkwijze van de directie vast, waardoor interne procedures en richtlijnen worden vastgelegd voor de efficiënte en effectieve werking van de directie binnen het Bureau.

Artikel 30

Lid 1

De directeur is bevoegd, na verkregen schriftelijke goedkeuring van de Procureur -Generaal, na de Raad gehoord te hebben, rekeningen te openen ten behoeve van het Bureau bij handelsbanken. Het openen van bankrekeningen is van belang voor het beheer van de financiële middelen van het Bureau. Dit kan betrekking hebben op het ontvangen van betalingen, het beheren van uitgaven, en het uitvoeren van andere financiële transacties.

De vereiste goedkeuring van fungeert als een controlemechanisme om te zorgen voor transparantie en verantwoordelijkheid. Het voorkomt dat er zonder toezicht bankrekeningen worden geopend, wat kan leiden tot ongecontroleerde financiële activiteiten.

Lid 2

Voor het verkrijgen, bezwaren en vervreemden van onroerende zaken, en voor het aangaan van financiële verplichtingen boven een door de Raad vastgesteld bedrag, is goedkeuring van de Raad vereist. Dit zorgt voor een extra controlemechanisme en voorkomt dat er zonder voldoende draagvlak beslissingen worden genomen die verstrekende financiële gevolgen hebben.

Lid 3

Naast de bepalingen in de leden 1 en 2, moeten de handelingen van de directeur met betrekking tot onroerende zaken en financiële verbintenissen conform de financiële richtlijnen die door de Raad zijn vastgesteld, worden uitgevoerd. Dit lid benadrukt dat de directeur gebonden is aan de vastgestelde procedures en richtlijnen, waardoor consistentie en naleving van financiële regels worden gewaarborgd.

Lid 4

Met het bepaalde in lid 4 wordt de Raad betrokken bij belangrijke beslissingen die de financiële integriteit en operationele samenwerkingen van het Parket beïnvloeden, wat bijdraagt aan transparantie en verantwoording.

Artikel 31

Lid 1

De Staat is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen en onderhouden van de fysieke en nutsvoorzieningen die nodig zijn voor de operationele activiteiten van het Parket en het Bureau. Dit omvat onder andere de gebouwen waarin de vervolging en het Bureau zijn gehuisvest en de nutsvoorzieningen zoals elektriciteit, telecommunicatie, water en gas. Deze verantwoordelijkheid van de Staat zorgt ervoor dat de vervolging en het Bureau over de nodige infrastructuur beschikken om de continuïteit van de vervolging te garanderen.

Lid 2

De Staat zorgt ervoor dat de salarissen en bijkomende financiële verplichtingen van het personeel van het Bureau en de Vervolging tijdig worden betaald. Dit omvat ook de afdracht van belastingen en verschuldigde premies. Deze verplichtingen worden gedekt door de begroting van het Parket en het Bureau. Dit lid waarborgt de financiële stabiliteit en zekerheid voor het personeel en de vervolging, zodat zij hun werkzaamheden zonder financiële zorgen kunnen uitvoeren.

Artikel 32

De directeur van het Bureau heeft de bevoegdheid om, na goedkeuring van de Raad, de volgende zaken vast te stellen, die essentieel zijn voor het goed functioneren van de organisatie:

- a. De organisatiestructuur van het Bureau, inclusief het organogram dat de hiërarchische verhoudingen en functionele relaties binnen het Bureau weergeeft.
- b. De organisatie-eenheden, afdelingen en ondersteunende diensten binnen het Bureau, evenals de formatie (het aantal en de aard van de functies) die nodig is om de taken van het Bureau uit te voeren.
- c. De functiegroepen en individuele functies binnen het Bureau, evenals de eisen die aan deze functies worden gesteld, zoals opleiding, ervaring en vaardigheden.
- d. De vereisten voor benoeming, de rechtspositie, regels met betrekking tot schorsing en ontslag, en andere specifieke arbeidsvoorwaarden voor het personeel van het Bureau.
- e. Zowel de primaire (zoals salaris) als de secundaire (zoals pensioenen en andere arbeidsvoorwaarden) voorzieningen voor het personeel van het Bureau.

Artikel 33

Lid 1

De directeur van het Bureau heeft de bevoegdheid om personeel aan te trekken om de taken van het Bureau uit te voeren, binnen de vastgestelde formatie. Dit proces vereist goedkeuring door de Raad, wat betekent dat de Raad akkoord moet gaan met het aantrekken van specifiek personeel. Het aantrekken van personeel gebeurt door het aangaan van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, wat betekent dat de relatie tussen het Bureau en het personeel wordt geregeld door het reguliere arbeidsrecht. Dit waarborgt een zorgvuldig proces waarin de Raad toezicht houdt op de personeelswerving en -beheer binnen het Bureau.

Lid 2

Het Bureau heeft ook de bevoegdheid om andere overeenkomsten (bijvoorbeeld overeenkomsten tot opdracht) aan te gaan en te beëindigen binnen het kader van zijn taken. Voordat het Bureau een dergelijke overeenkomst aangaat, moet deze echter worden goedgekeurd door de Raad, wat betekent dat de Raad akkoord moet gaan met de specifieke overeenkomst. Deze overeenkomsten moeten binnen de taakstelling van het Bureau vallen, wat inhoudt dat ze gerelateerd moeten zijn aan de activiteiten en verantwoordelijkheden van het Bureau zoals vastgesteld door de wetgeving en de regelgeving.

Artikel 34

Lid 1

In lid 1 is bepaald dat de directeur regelmatig moet rapporteren over zijn activiteiten en de voortgang van zijn taken, zodat de Raad toezicht kan houden op de uitvoering en tijdig kan ingrijpen indien nodig. De exacte details van deze rapportages, zoals de onderwerpen die moeten worden besproken en hoe vaak deze rapportages moeten plaatsvinden, worden door de Raad vastgesteld.

Lid 2

Ingevolge lid 2 houdt de Raad niet alleen toezicht, maar kan ook actief aansturen en bijsturen door richtlijnen te geven die de directeur moet volgen. Dit zorgt voor een duidelijke hiërarchie en controlemechanisme waarbij de Raad ervoor kan zorgen dat de directeur handelt in overeenstemming met de strategische doelen en het beleid van het Parket.

Lid 3

De directeur is verplicht om ten minste één keer per maand overleg te voeren met de Raad. Het maandelijks overleg is bedoeld om een regelmatige communicatie te waarborgen en ervoor te zorgen dat de Raad voortdurend op de hoogte is van de operationele gang van zaken binnen het Bureau. Tijdens deze overlegmomenten kunnen eventuele problemen of knelpunten die betrekking hebben op de dagelijkse ondersteunende werkzaamheden van het Bureau direct worden aangepakt, de realisatie van de afgelopen periode en de planning voor de komende periode worden besproken.

Artikel 35

Lid 1

De directeur van het Bureau is verantwoordelijk voor het opstellen van een jaarplan, dat vóór 1 augustus van elk jaar moet worden afgerond. Dit plan moet worden goedgekeurd en definitief worden vastgesteld door de Raad. Het jaarplan beschrijft de activiteiten die het Bureau van plan is uit te voeren in het komende jaar. Deze activiteiten moeten in lijn zijn met de taken zoals beschreven in artikel 28. Bij het opstellen van dit plan moet rekening worden gehouden met de ontwerpbegroting voor het komende jaar. Dit zorgt voor een geïntegreerde benadering waarbij plannen en budgetten op elkaar zijn afgestemd.

Lid 2

Door de begroting en raming van het Bureau op te nemen in de Staatsbegroting, worden de financiën van het Bureau geïntegreerd in het bredere financiële kader van de Staat. De Staat is en blijft immers verantwoordelijk voor de financiering van de opsporing, vervolging en executie. Teneinde enige armslag en enige onafhankelijkheid te creëren voor het Openbaar Ministerie als Staatsmacht, is thans bepaald dat de totale begroting van het Bureau 2% van de totale Staatsbegroting mag bedragen. Een dergelijke begroting wordt door de Minister ongewijzigd ingediend. Als de norm van 2% wordt overschreden, is overleg met de Minister van Financiën en Planning vereist voordat de begroting kan worden ingediend. Het overleg is bedoeld om te proberen tot een akkoord te komen over een begroting. Als het overleg niet leidt tot overeenstemming, worden zowel de door het Bureau ingediende begroting als het door de Minister van Financiën en Planning opgestelde begrotingsvoorstel aan de Nationale Assemblée voorgelegd alwaar zal worden beslist.

De begroting wordt door de Minister ongewijzigd ingediend, wat de administratieve afhandeling versnelt en de efficiëntie verhoogt. De Nationale Assemblée krijgt de kans om beide voorstellen te overwegen en een beslissing te nemen. Dit zorgt voor transparantie en een bredere toetsing van de begrotingsvoorstellen.

Lid 3

De begroting moet een uitgebreide raming van de te verwachten uitgaven en inkomsten bevatten, evenals beleidsmaatregelen die gericht zijn op de uitvoering van projecten om de opsporing en vervolging van strafbare feiten, de executie van vonnissen en de bedrijfsvoering te waarborgen. Dit omvat diverse kostenposten zoals salarissen, operationele uitgaven, investeringen, en ook de bronnen van inkomsten, zoals overheidsbijdragen, boetes etc. Het nauwkeurig documenteren van deze financiële vooruitzichten stelt het Bureau in staat om zijn financiën effectief te plannen en te beheren.

Naast de algemene ramingen moet de begroting ook een noodreserve en confidentiële uitgaven omvatten. Deze noodreserve, een vooraf vastgesteld bedrag, wordt gereserveerd voor onvoorziene uitgaven of noodsituaties die zich gedurende het boekjaar kunnen voordoen. Het doel van deze reserve is om financiële stabiliteit te waarborgen en het Bureau in staat te stellen snel te reageren op onverwachte omstandigheden, zonder dat dit de lopende activiteiten in gevaar brengt. Verder wordt in de begroting van het Bureau een raming opgenomen voor confidentiële uitgaven die verband houden met de veiligheid van de opsporing, vervolging en executie. Deze confidentiële uitgaven kunnen worden aangewend voor maatregelen die tot doel hebben de veiligheid en integriteit van de vervolging te waarborgen, zoals het beveiligen van gebouwen van het Parket, de bescherming van vervolgingsambtenaren en andere vertrouwelijke operationele activiteiten. Ondanks dat de details van deze uitgaven confidentieel moeten blijven om de veiligheid te waarborgen, biedt het opnemen van deze uitgaven in de begroting een mechanisme voor controle en verantwoording.

Lid 4

Door een vooraf vastgesteld bedrag te reserveren voor noodsituaties, kan het gerechtelijk apparaat snel en doeltreffend financiële middelen inzetten om de gevolgen van een noodtoestand te bestrijden, zoals herstel van beschadigde faciliteiten. De Raad heeft de bevoegdheid om te bepalen wanneer er sprake is van een noodtoestand, wat de flexibiliteit en reactievermogen van het Parket in crisissituaties vergroot. Door een vooraf vastgesteld bedrag te reserveren voor noodsituaties,

kan het vervolgingsapparaat snel en doeltreffend financiële middelen inzetten om de gevolgen van een noodtoestand te bestrijden. Dit zorgt voor een financieel vangnet dat de operationele continuïteit kan waarborgen.

Lid 5

De confidentiële uitgaven mogen 2% van de begroting van het Bureau belopen. Dit is evenwel slechts een richtsnoer. Om de geheimhouding te waarborgen, wordt de begroting voor confidentiële uitgaven ingediend in een door de Minister van Financiën en Planning goedgekeurde vorm en is de behandeling niet openbaar in De Nationale Assemblée. Bovendien zijn de artikelen 99 tot en met 101 van het Reglement van Orde van De Nationale Assemblée van toepassing op de geheimhouding van deze begrotingen. Deze artikelen regelen de geheimhoudingsplicht en de procedures met betrekking tot vertrouwelijke informatie in relatie tot de werkzaamheden van De Nationale Assemblée. Deze bepaling waarborgt dat begrotingen voor confidentiële uitgaven van het Bureau Openbaar Ministerie op een vertrouwelijke manier worden behandeld en dat de geheimhouding ervan wordt gegarandeerd volgens de geldende regels en procedures van de wetgeving. Dit is essentieel om gevoelige informatie met betrekking tot de veiligheid van de vervolging op een gepaste wijze te beschermen en te beheren. De besteding en verantwoording van de confidentiële uitgaven geschieden volgens de richtlijnen van de Raad. Deze richtlijnen zijn bedoeld om de transparantie, rechtmatigheid en doelmatigheid van de bestedingen te waarborgen, zelfs in het geval van confidentiële uitgaven. Ze kunnen onder meer betrekking hebben op het indienen van gedetailleerde rapportages en het naleven van strikte procedures voor het beheer van deze uitgaven.

Lid 6

Conform lid 6 worden de financiële middelen op basis van de goedgekeurde begroting in de eerste week van het boekjaar beschikbaar gesteld aan het Bureau, door overmaking op de bankrekening van het Bureau. Het is belangrijk op te merken dat deze regeling geldt zelfs in het geval dat de begroting voor het komende jaar niet tijdig wordt goedgekeurd. In dat geval wordt de begroting van het vorig jaar als uitgangspunt gehanteerd voor de beschikbaarstelling van middelen aan het Bureau. Dit zorgt ervoor dat het Bureau voldoende financiële middelen heeft om zijn taken en verantwoordelijkheden uit te voeren, zelfs als er vertraging optreedt in het goedkeuringsproces van de begroting.

Lid 7

Het Bureau moet een exploitatiereserve aanhouden van ten minste 50% van de laatste goedgekeurde begroting. Dit betekent dat het Bureau een financiële reserve moet hebben die gelijk is aan de helft van het laatst goedgekeurde begrotingsbedrag om de continuïteit van de vervolging te waarborgen. De exploitatiereserve dient als een buffer om ervoor te zorgen dat het Bureau in staat is om zijn werkzaamheden voort te zetten, zelfs bij financiële tegenslagen of onverwachte kosten. Het helpt bij het voorkomen van onderbrekingen in de dienstverlening.

Het aanhouden van een reserve zorgt voor een zekere mate van financiële stabiliteit en helpt bij het beheren van fluctuaties in inkomsten en uitgaven.

Indien het Bureau zelf middelen genereert (bijvoorbeeld door eigen activiteiten, vergoedingen of andere inkomsten), moeten deze middelen eerst worden gebruikt om de exploitatiereserve aan te vullen indien deze onder de vereiste 50% ligt. Het aanvullen van de reserve met zelf gegenereerde

middelen is prioriteit, omdat het waarborgt dat de reserve altijd op peil blijft. Dit voorkomt dat het Bureau zonder voldoende reserve komt te zitten.

Eventuele middelen die overblijven na het aanvullen van de exploitatiereserve worden verrekend binnen de begroting van het volgende begrotingsjaar. Dit betekent dat het resterende bedrag wordt meegenomen in de begroting voor het volgende jaar.

Het verrekenen van het meerdere in de volgende begroting zorgt ervoor dat eventuele extra middelen niet verloren gaan maar worden benut voor toekomstige begrotingsbehoeften.

Voorbeeld de laatste goedgekeurde begroting van het Bureau SRD 1.000.000,- is. Dit betekent dat er een verplichte reserve van SRD 500.000,- moet worden aangehouden. Als het Bureau gedurende het jaar SRD 100.000,- aan zelf gegenereerde middelen heeft, en de reserve is SRD 400.000,-, worden de SRD 100.000,- gebruikt om de reserve aan te vullen tot SRD 500.000,-. Als de reserve al op SRD 500.000,- staat, worden de SRD 100.000,- meegenomen naar de begroting van het volgende jaar.

Lid 8

Het eerste boekjaar begint op de datum waarop het Bureau is ingesteld. Dit betekent dat vanaf de dag van instelling de financiële activiteiten en boekhouding van het Bureau formeel worden bijgehouden. Het eerste boekjaar eindigt op 31 december van datzelfde jaar. Dit houdt in dat, ongeacht de instellingsdatum, het eerste boekjaar altijd eindigt op de laatste dag van dat kalenderjaar. Bijvoorbeeld, als het Bureau op 1 juli wordt opgericht, zal het eerste boekjaar lopen van 1 juli tot en met 31 december van dat jaar. Na het eerste boekjaar vallen alle volgende boekjaren samen met de kalenderjaren. Dit betekent dat elk boekjaar begint op 1 januari en eindigt op 31 december van hetzelfde jaar. Door de boekjaren te laten samenvallen met de kalenderjaren, wordt de financiële rapportage gestandaardiseerd. Dit vergemakkelijkt de planning, het opstellen van de begroting, en de jaarlijkse audits omdat de periodes overeenkomen met het kalenderjaar dat ook door andere instellingen en voor de nationale begroting wordt gebruikt.

Artikel 36

Lid 1

Door de Procureur- Generaal de verantwoordelijkheid te geven voor het vaststellen van confidentiële uitgaven, wordt een centrale en verantwoordelijke beslissing gewaarborgd voor uitgaven die vertrouwelijk moeten blijven. Dit helpt bij het waarborgen van de integriteit en controle over deze specifieke uitgaven.

Lid 2

De besteding van confidentiële uitgaven moet plaatsvinden volgens de richtlijnen die zijn vastgesteld door de Raad. Dit betekent dat er beleidsregels en procedures zijn die moeten worden vastgesteld en gevolgd bij het doen van confidentiële uitgaven. Het volgen van richtlijnen zorgt voor een gecontroleerde en verantwoorde besteding van confidentiële uitgaven, zelfs als deze uitgaven vertrouwelijk zijn. Dit helpt bij het voorkomen van misbruik en zorgt voor transparantie binnen de grenzen van vertrouwelijkheid.

Lid 3

De verantwoording van confidentiële uitgaven vindt pas plaats nadat ten minste 18 maanden zijn verstreken vanaf de datum waarop de uitgaven zijn gedaan of het onderzoek waarin de uitgaven

zijn gedaan definitief is afgesloten, waarbij de langste termijn geldt. De langere termijn voor verantwoording waarborgt dat confidentiële uitgaven niet onmiddellijk openbaar hoeven te worden gemaakt, wat de vertrouwelijkheid beschermt. Dit is belangrijk voor de integriteit van vertrouwelijke processen en onderzoeken.

De termijn kan door de Procureur-Generaal in het kader van de waarborging van de opsporing, vervolging en tenuitvoerlegging van vonnissen, worden verlengd. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als het onderzoek langer duurt of als er aanvullende tijd nodig is om de verantwoording goed af te ronden.

De mogelijkheid om de termijn te verlengen biedt flexibiliteit om te voldoen aan de specifieke behoeften en omstandigheden die zich kunnen voordoen tijdens het verloop van een onderzoek of bij het opstellen van verantwoording.

Voorbeeld: een confidentiële uitgave is op 1 januari 2023 gedaan. De verantwoording van deze uitgave kan pas plaatsvinden na 1 juli 2024 of na de afsluiting van het onderzoek waarin de uitgave heeft plaatsgevonden, afhankelijk van welke termijn het langst is. Als het onderzoek pas in januari 2025 wordt afgesloten, kan de verantwoording pas nadien plaatsvinden, met de mogelijkheid van verlenging indien nodig.

Artikel 37

Lid 1

Het Bureau heeft de bevoegdheid om een externe accountant in te huren om periodiek de financiële verantwoording en de doelmatigheid van het beleid te controleren. De controle door een externe accountant zorgt ervoor dat de financiële administratie en het gevoerde beleid onafhankelijk worden beoordeeld. Dit draagt bij aan de transparantie en betrouwbaarheid van de financiële verantwoording van het Bureau. Hoewel de bepaling aangeeft dat de controle periodiek moet plaatsvinden, kan de exacte frequentie van de controles variëren afhankelijk van de specifieke behoeften en voorschriften van het Bureau en het Bestuur van het Hof. Dit kan bijvoorbeeld jaarlijks, halfjaarlijks of per kwartaal zijn, afhankelijk van wat passend wordt geacht. De accountant controleert of de financiële gegevens accuraat en volledig zijn en of de financiële administratie in overeenstemming is met de relevante wet- en regelgeving. Naast de financiële controle evalueert de accountant ook of de middelen van het Bureau efficiënt en effectief worden ingezet. Dit houdt in dat de accountant beoordeelt of de beleidsmaatregelen van het Bureau bijdragen aan de gestelde doelen en, of de middelen op een doelmatige manier worden benut. Na de controle stelt de externe accountant een rapport op met bevindingen en aanbevelingen. Dit rapport wordt vervolgens gepresenteerd aan het Bestuur van het Hof en kan dienen als basis voor verbeteringen in de financiële administratie en het beleid van het Bureau.

Lid 2

De directeur van het Bureau is verantwoordelijk voor het opstellen van een jaarlijks financieel verslag over het voorgaande jaar. Dit verslag moet uiterlijk op 1 april gereed zijn. Het jaarlijkse verslag bestaat uit twee hoofdcomponenten: de jaarrekening en de bijbehorende begroting, en een jaarverslag. De jaarrekening omvat de financiële overzichten, waaronder de balans, winst- en verliesrekening, en de toelichting daarop. Het volledige jaarverslag, inclusief de jaarrekening, wordt ter goedkeuring aangeboden aan een externe accountant. Deze accountant beoordeelt de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verslaggeving en geeft hier een verklaring over af. De verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid bevestigt dat de jaarrekening een

getrouw beeld geeft van de financiële positie en prestaties van het Bureau en dat de financiële administratie in overeenstemming is met de geldende wet- en regelgeving. Bij het aanwijzen van de externe accountant moet de directeur bedingen dat de Minister van Financiën en Planning desgevraagd inzicht kan krijgen in de controlewerkzaamheden van de accountant. Dit zorgt voor een extra transparantie en verantwoording naar de overheid toe. Desgevraagd inzicht betekent dat de Minister van Financiën en Planning het recht heeft om op verzoek toegang te krijgen tot de bevindingen en werkwijzen van de externe accountant om er zeker van te zijn dat de controlewerkzaamheden op een juiste en grondige manier zijn uitgevoerd. Dit zorgt ervoor dat er een gestructureerde en verantwoorde aanpak is voor de financiële verslaggeving en verantwoording van het Bureau, met een belangrijke rol voor externe controle en transparantie naar de overheid.

Lid 3

Na accordering door de Raad worden het verslag, de jaarrekening en de verklaring van de externe accountant toegezonden aan de Minister van Financiën en Planning en aan de Minister belast met justitiële aangelegenheden. Deze stap zorgt ervoor dat de relevante ministers op de hoogte worden gesteld van de financiële situatie en prestaties van het Bureau, en het biedt hun de mogelijkheid om toezicht te houden op de naleving van de financiële regels en voorschriften.

Lid 4

De jaarrekening behoeft de goedkeuring van de Minister van Financiën en Planning. Deze goedkeuring is van belang omdat het formeel de financiële verantwoording van het Bureau bekrachtigt en decharge verleent aan het Bureau. Dit betekent dat het Bureau wordt vrijgesteld van aansprakelijkheid voor de uitvoering van het financiële beleid gedurende het betreffende jaar, mits er geen onregelmatigheden worden vastgesteld. Indien de Minister van Financiën en Planning niet binnen twee maanden na ontvangst van de jaarrekening en bijbehorende documenten heeft besloten of hij goedkeuring verleent, wordt hij geacht goedkeuring te hebben verleend. Dit voorkomt onnodige vertragingen in de financiële afhandeling en zorgt voor een tijdige afronding van de financiële verantwoording van het Bureau.

Lid 5

Binnen een maand nadat de Minister van Financiën en Planning goedkeuring heeft verleend aan de jaarrekening, is het Bureau verplicht de jaarrekening, het jaarverslag en de verklaring van de externe accountant openbaar te maken. Dit gebeurt door deze documenten ter inzage te leggen op het kantoor van het Bureau. De openbare terinzagelegging van deze stukken moet ook worden aangekondigd op de website van het Openbaar Ministerie. Hierdoor is de financiële verantwoording van het Bureau transparant en toegankelijk voor het publiek. De termijn van één maand na goedkeuring waarborgt een tijdige openbaarmaking, wat bijdraagt aan de accountability en het vertrouwen in het financiële beheer van het Bureau.

Lid 6

Het Bureau is verantwoordelijk voor het verlenen van inzage in de jaarrekening, het jaarverslag en de verklaring van de externe accountant aan iedereen die daarom verzoekt. Daarnaast moet het Bureau op verzoek een volledig of gedeeltelijk afschrift van deze documenten verstrekken. De kosten voor het verkrijgen van een afschrift mogen niet hoger zijn dan de daadwerkelijke kosten van het maken van het afschrift. Deze bepaling waarborgt de toegankelijkheid en transparantie van

de financiële documenten voor het publiek. Door deze informatie beschikbaar te stellen tegen een redelijke kostprijs, wordt de drempel voor het verkrijgen van inzicht in de financiële verantwoording van het Bureau verlaagd, wat bijdraagt aan de openheid en verantwoording van het Bureau naar de samenleving.

Artikel 38

De middelen van het Bureau zijn afkomstig uit verschillende bronnen, zoals:

- a. Staatsbijdrage: Dit verwijst naar de financiële middelen die door de overheid worden toegewezen aan het Bureau.
- b. Diensten: Dit betreft de financiële middelen die het Bureau ontvangt door het aanbieden van diensten. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op:
 - betalingen voor diensten die door het Bureau worden verleend, zoals administratie of juridische diensten;
 - inkomsten uit specifieke diensten zoals leges voor crematie, invoer/uitvoer van lichamen, testamentenonderzoek, en andere administratieve taken;
 - inkomsten uit vergunningen voor vuurwapens, vuurwerk en explosieven;
 - inkomsten uit aanvragen voor antecedentenverklaringen, vernietiging van vervallen goederen, en fotokopieën van processen-verbaal.

Deze inkomsten dragen bij aan de financiering van het Bureau.

- c. Boetegelden zijn inkomsten die voortkomen uit boetes die door de politie en/of door of vanwege het Openbaar Ministerie worden opgelegd. Deze boetegelden worden toegevoegd aan de middelen van het Bureau.
- d. Middelen verkregen uit ontneming en verbeurdverklaring van goederen.
- e. Middelen verkregen uit het buiten proces afdoen van strafbare feiten. Bijvoorbeeld: afhandeling conform artikel 100 Wetboek van Strafrecht; overtreding van de Wet Economische Delicten.
- f. Overige wettige middelen en andere baten omvat alle andere verkregen inkomsten en baten die niet specifiek in de voorgaande categorieën vallen, maar wel bijdragen aan de middelen van het Bureau.

Lid 2

In lid 2 is bepaald dat schenkingen van bevriende organisaties die zich ten doel stellen om het opsporings- en het vervolgingsbeleid te versterken en middelen verkregen uit internationale fondsen maken geen deel uit van de begroting van het Bureau.

Schenkingen en fondsen zijn vaak gericht op specifieke projecten en/of initiatieven. Door deze schenkingen en fondsen apart te houden van de reguliere begroting van het Bureau, wordt gewaarborgd dat ze specifiek worden gebruikt voor de beoogde projecten en initiatieven.

Artikel 39

Lid 1

Goederen die bestemd zijn voor de Rechterlijke Macht, zijn niet vatbaar voor beslag. Dit is een belangrijk principe om ervoor te zorgen dat de operationele continuïteit niet wordt verstoord door externe juridische acties, zoals beslagleggingen. Het waarborgt de continuïteit en effectiviteit van de openbare dienstverlening.

Lid 2

Goederen die toebehoren aan het Bureau Openbaar Ministerie worden beschouwd als zijnde bestemd voor de Rechterlijke Macht. Als gevolg hiervan genieten deze goederen dezelfde immuniteit tegen beslag als andere goederen die voor de openbare dienst zijn bestemd.

Artikel 40

Dit artikel regelt dat de leden van het Openbaar Ministerie die op het moment van inwerkingtreding van de wet deel uitmaken van het door de Procureur-Generaal aangewezen managementteam, automatisch de eerste Raad vormen. Dit waarborgt een directe en praktische implementatie van de Raad zonder dat een nieuwe benoemingsprocedure nodig is. Door deze bepaling worden de bestaande functionarissen in hun rol behouden en wordt ervoor gezorgd dat er geen onderbreking of onduidelijkheid is over de samenstelling van de Raad bij de overgang naar de nieuwe wetgeving.

Artikel 41

Dit artikel regelt de overgangsmaatregelen die van kracht worden bij de inwerkingtreding van de nieuwe wet en voorziet in de afstemming met bestaande wet- en regelgeving.

Lid 1 bepaalt dat met de inwerkingtreding van de nieuwe wet de Wet van 17 mei 1935, houdende vaststelling van een reglement op de inrichting en samenstelling van de Rechterlijke Macht, wordt ingetrokken. Deze intrekking gebeurt echter met behoud van de uitvoeringsregelingen die zijn gebaseerd op deze wet, totdat nieuwe uitvoeringsregelingen krachtens de nieuwe wet zijn vastgesteld en in werking zijn getreden. Dit zorgt ervoor dat de bestaande uitvoeringsregelingen en competentiebepalingen tijdelijk van kracht blijven, ter overbrugging totdat de nieuwe wetgeving volledig operationeel is. Dit voorkomt een juridische vacuüm en waarborgt continuïteit in de uitvoering van de wetgeving.

Lid 2 regelt dat vanaf de datum van benoeming van de eerste directeur van het Bureau de resoluties die op dat moment van kracht zijn, worden ingetrokken. Dit betreft:

- a. de resolutie van de President van de Republiek Suriname van 23 maart 2022 betreffende de uitvoering van de begroting van de Rechterlijke Macht;
- b. de resolutie van de President van de Republiek Suriname van 14 maart 2024 betreffende de bijzondere volmacht aan de Procureur-Generaal.

Deze resoluties verliezen hun geldigheid zodra de eerste directeur is benoemd, wat betekent dat de nieuwe wet en de bijbehorende regelingen de oude resoluties zullen vervangen.

Lid 3

Deze bepaling biedt landsdienaren de mogelijkheid om hun loopbaan voort te zetten binnen het Bureau, waarbij zowel de belangen van de werknemers als de operationele behoeften van de organisatie worden overwogen.

Er is een overgangsperiode van drie jaren vastgesteld om landsdienaren die momenteel bij het Parket werken de tijd te geven om zich te oriënteren en aan te passen aan de nieuwe organisatorische structuur waarbij het Bureau een belangrijke rol speelt.

Deze landsdienaren hebben waardevolle kennis en ervaring die nuttig kunnen zijn voor het Bureau. Door hen de mogelijkheid te bieden schriftelijk kenbaar te maken dat ze in dienst van het Bureau willen treden, kan de continuïteit van expertise worden gewaarborgd. Voorts kan door landsdienaren de kans te geven over te stappen naar het Bureau helpen bij het vullen van openstaande posities en het handhaven van de operationele efficiëntie.

Door een schriftelijke verklaring te eisen, wordt er een formeel en gedocumenteerd proces gegarandeerd voor de overgang van deze werknemers naar het Bureau. Dit zorgt voor duidelijkheid in de administratie van personeelsovername.

Als zij ervoor kiezen om over te stappen, verliezen ze hun status als landsdienaar en krijgen ze een nieuwe rechtspositie volgens een Collectieve Arbeidsovereenkomst. Zij behouden de opgebouwde dienstjaren, pensioenaanspraken en verlofdagen die zij hebben verkregen tijdens hun dienstverband bij het Ministerie van Justitie en Politie. Dit zorgt ervoor dat zij niet worden benadeeld als gevolg van de overstap naar het Bureau. Deze bepaling beoogt de mobiliteit en flexibiliteit van personeel binnen de Rechterlijke Macht te bevorderen, terwijl tegelijkertijd de rechten en belangen van individuele werknemers worden beschermd. Door deze mogelijkheid te bieden, kunnen landsdienaren die geïnteresseerd zijn in een functie bij het Bureau hun loopbaanontwikkeling bevorderen en tegelijkertijd de continuïteit van de dienstverlening binnen de Rechterlijke Macht waarborgen.

Lid 4 beschrijft de procedure voor de overgang van landsdienaren naar het Bureau. Een commissie zal op basis van selectiecriteria beoordelen of een arbeidsovereenkomst met het Bureau wordt aangegaan. Bij een positief besluit zal het dienstverband als landsdienaar automatisch eindigen, en zal een nieuwe arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht worden opgesteld. Dit zorgt ervoor dat de overgang naar het Bureau op een gestructureerde manier plaatsvindt, met behoud van de rechten en plichten van de betrokkenen.

Lid 5 waarborgt dat de rechtspositie van de landsdienaren die worden overgenomen door het Bureau, minimaal gelijkwaardig is aan hun eerdere rechtspositie als landsdienaar. Dit betekent dat de voorwaarden waaronder zij hun werk bij het Bureau voortzetten, gelijkwaardig moeten zijn aan die welke zij hadden in hun vorige functie. Dit biedt bescherming voor de betrokken personeelsleden tijdens de overgang.

Lid 6

De bepaling, zoals bedoeld in artikel 8 lid 1 van de wet, die het verbiedt voor echtgenoten, bloedverwanten of aanverwanten tot en met de derde graad om tegelijkertijd lid te zijn van de Rechterlijke Macht, wordt niet van toepassing verklaard op degenen die reeds een opleiding volgen zoals bepaald in het Raio-besluit en deze met succes hebben afgerond op het moment dat deze wet in werking treedt. Deze bepaling is opgenomen om een soepele overgang te garanderen en ervoor te zorgen dat personen die al een opleiding hebben voltooid, niet onnodig worden benadeeld door de invoering van nieuwe wetgeving.

Echter zal na de inwerkingtreding van de wet er strikt op worden toegezien dat mensen niet langer in situaties terechtkomen waarbij belangenconflicten kunnen ontstaan.

Artikel 42

Lid 1

Deze wet heeft een citeertitel, namelijk "Wet Openbaar Ministerie". Dit is de naam waaronder de wet kan worden aangehaald en waarmee deze wordt geïdentificeerd in juridische contexten.

Lid 2

De wet wordt afgekondigd in het Staatsblad van de Republiek Suriname. Dit is een formele publicatie waarin wetten, besluiten en andere officiële documenten van de overheid worden gepubliceerd om ze kenbaar te maken aan het publiek.

Lid 3

Deze bepaling geeft aan wanneer de wet van kracht wordt. De wet treedt in werking de dag nadat zij is afgekondigd, met inachtneming van artikel 41 lid 1.

Lid 4

In lid 4 is vastgelegd welke ministers verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de wet. In dit geval zijn de ministers belast met justitiële aangelegenheden en van Financiën en Planning belast met de uitvoering van de **Wet Openbaar Ministerie**. Daarnaast zijn de Procureur-Generaal als hoofdverantwoordelijke van het Parket en het Bureau, belast met de bedrijfsvoering, ook belast met de uitvoering van deze wet.

Zij zijn allen verantwoordelijk voor het implementeren en handhaven van de bepalingen van deze wet.

Paramaribo, 18 december 2025

De initiatiefnemer:

A. Gajadien

